

Zvezek za januar in februar

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več
duhovnikov urejuje

Alojzij Stroj

Šestintrideseti letnik

Ljubljana 1919

Katoliška Bukvarna

Natisnila Katoliška tiskarna

Cena: 12 K na leto

VSEBINA:

Stran

O poglavitnem predmetu in vsebini cerkvenih govorov v zmyslu okrožnice Benedikta XV. „ <i>Humani generis</i> “. (Ivan Filipič)	1
Ples, pojedine, prava radodarnost. Iz homilije sv. Krizostoma Mat. XLVIII, 2—7, poslovenil prof. Fr. Omerza	3
Pridige za nedelje in praznike:	
Obrezovanje Gospodovo. (Novo leto.) — 1. Katere misli nam vzbuja današnji praznik. (P. Dionizij Dušej.)	11
2. Novoletno darilo. (Govor pri novoletnem sestanku dekliske zveze v Škalah l. 1918. — (Dekan Ivan Rotner.)	16
Nedelja pred razglašenjem Gospodovim. — Konec sovražnikov Kristusovih. (Ksaver Meško.)	20
Razglašenje Gospodovo. — Homilija. (Fr. K.)	26
Prva nedelja po razglašenju Gospodovem. — O duhovnem napredku. (Fr. K.)	29
Druga nedelja po razglašenju Gospodovem. Obhajanje vnanje slovesnosti praznika presv. Imena Jezusovega. Ime Jezusovo je slavno in mogočno. (P. Dionizij Dušej.)	32
Tretja nedelja po razglašenju Gospodovem. Praznik svete Družine. — Tri najslajša Imena. (Val. Bernik.)	38
Praznik očiščevanja bl. Device Marije ali svečnica. — Goreča sveča zgled kristjana. (Fr. S. Watzl.)	44
Peta nedelja po razglašenju Gospodovem. — Krivo naltolcevanje nasprotuje pravičnosti in ljubezni. (Po P. R. Graserju O. S. B. — K. Čik.)	47
Prva predpepelnična nedelja. — Bog nas kliče najprej na delo, potem na plačilo. (P. Hugolin Sattner.)	50
Druga predpepelnična nedelja. — 1. Kako potrebno je poslušati božjo besedo. (Rev. Jos. Pollak.)	54
2. Dvojna vrsta dela. (Osnova govora. — D. Thom. Aquin. Serm. Dom. — A. T.)	56
Katehetični govori o veri in apostolski veroizpovedi. Spisal dekan Anton Skubic. I. O veri	
II. O apostolski veroizpovedi	62
Nagovor za Marijino družbo. — Marijina družbenica in možitev. (Franc Bernik.)	67
Gradivo za predavanja. — Važnost časopisja. (Ivan Vilfan.)	71
Pogled na slovstvo. — Dr. Anton B. Jeglič: V boj za temelje krščanske vere. — Dr. Josip Lovrenčič: Brstje iz vrta slovenskega pesništva. — Kako si ohranimo ljubo zdravje. — Slovenske Večernice. — Koledar Družbe sv. Mohorja za l. 1919. — Pravila za oliko	79

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 12 K na leto

1.-2. ZV.

V Ljubljani, januar, februar 1919.

XXXVI. let.

O poglobitnem predmetu in vsebini cerkvenih govorov v zmislu okrožnice Benedikta XV. „Humani generis“.

Glede vsebine cerkvenih govorov bodi pridigarju vzor sv. apostol Pavel. Poglavitni predmet njegovih govorov je bil Kristus. Saj to sam priznava, ko piše: »Non enim iudicavi me scire aliquid inter vos, nisi Jesum Christum et hunc crucifixum.« (I. Kor. 2, 2.)

Sv. Pavel je torej oznanjeval Kristusa in sicer nele tako, da bi vanj verovali, ampak tudi tako, da bi ga posnemali v njegovem življenju. Zato je oznanjal celega Kristusa, ne da bi se pri tem laskal človeškim slabostim. Oznanjal je Kristusa, ki jè s cestninarji in grešniki, pa tudi Kristusa, ki uči zatajevanje samega sebe in preziranje svetnih dobrin, Kristusa, ki obeta mir in božje kraljestvo, pa tudi Kristusa, ki grozi s sodbo in peklom.

V tem posnemajmo tudi mi sv. Pavla! V ta namen predočimo ljudem živo sliko o Kristusovem življenju. Jasno in določno jim povejmo, kako moli in uči, kako živi in trpi. In ne le to! Z ljudstvom prodrimo v svojih govorih tudi v premišljevanje in čustvovanje Kristusovega srca, v njegove namene in načrte. In še več! Mislimo si ga postavljenega uprav v sedanji čas in vprašajmo se, kaj bi nam On povedal ravno v sedanjih razmerah, povedal posameznim osebam in stanovom, starosti in spolu. Tudi moramo vse resnice iz dogmatike in moralke osredotočiti okrog Kristusa. In slednjič naj nam bo vsak bogoslužni pojav v Cerkvi in Cerkev sama med nami živeči, delujoči in trpeči Kristus. Skratka naša pridiga bodi: **Kristocentrična**.

Oseba Kristusova torej, njegovo življenje in trpljenje, njegovo mišljenje in čustvovanje, njegova ljubezen in kreposti, to bodi poglaviten predmet cerkvenih govorov. In njih vsebina? Zopet naj nam bodo merodajne besede sv. Pavla, s katerimi zatrjuje, da njegovi govori

niso sestavljeni: »in persuasibilibus humanae sapientiae verbis« (I. Kor. 2, 4). Nasproti Judom in poganom, Grkom in vsakomur se sklicuje edino na sv. pismo, četudi ta ali oni išče čudežev in zahteva svetne modrosti. (I. Kor. 1, 22, 23.)

Zato pa naj bi bil tudi nam poglavitni vir, odkoder naj zajemamo misli za svoje govore, predvsem sveto pismo, potem pa liturgične knjige in spisi cerkvenih očetov. Seveda pa ni s tem rečeno, da bodi pridiga zgolj kompilacija nadnaravnih nagibov in misli; ne! Tudi razum naj pride do veljave. Pokaže pa naj se delovanje razuma v tem, da zna nadnaravne resnice in motive prilagoditi dejanskim zahtevam poslušalcev. Nikdar in nikar pa naj ne misli cerkveni govornik, da imajo umski razlogi in nagibi enako vrednost z nadnaravnimi dokazi, ko gre za to, da vzbudiš v dušah nadnaravno življenje.

Odtod naslednje zahteve:

1. Izključeni so s prižnice takoimenovani »konferenčni govori« (Konferenzreden), v katerih dokazujejo pridigarji praeambula fidei z modroslovno-apologetičnimi dokazi. V slučaju resnične potrebe jih more izrecno dovoliti le škof.

2. Istotako niso dovoljeni pogrebni govori, pri katerih govorniki le preradi zaidejo v osebno hvalisanje mrtvega in opuste argumenta sacra. Dovoliti jim more zopet le škof, ki pa lahko, preden dovoli tak govor, zahteva manuskript govora.

3. Tudi politični govori so popolnoma izključeni s prižnice in

4. daje okrožnica »Humani generis« tudi navodila z ozirom na uporabo profanih avtorjev. Pravi namreč o tej zadevi dobesedno: »Citationes ac testimonia scriptorum aut auctorum prophanorum sobrietate summa adhibeantur, multoque magis dicta haereticorum, apostatarum et infidelium: nunquam vero personarum viventium auctoritates proferantur.«

Iv. Fillipič.

Opomba. Glavne misli članka so povzete iz časopisa: Kirche und Kanzel, Blätter für homiletische Wissenschaft, Paderborn, Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh, ki ga je začel izdajati v zmislu okrožnice Benedikta XV. »Humani generis« pričetkom leta 1918. p. dr. Tadej Sojron O. F. M., stolni pridigar v Paderbornu. Služi naj list v nadaljnjo teoretično in praktično izobrazbo pridigarjev. Zato obravnavajo v njem priznane avtoritete homiletično eksegezo (do sedaj so pričeli z genezo, psalmi in Jakobovim pismom), po-

drobnejša vprašanja o teoriji govorništva in zgodovino pridige; kazati hočejo, kako je treba uporabiti v pridigi etične, verske in socialne pojave časa ter stvarno ocenjevati nove pridige. Podaljšati bodemo vsebino vseh važnejših člankov in opozorili zlasti na to, kar moramo upoštevati v naših razmerah.

Ples, pojedine, prava radodarnost.

Iz homilije sv. Krizostoma Mat. XLVIII, 2--7. k evangelijski perikop Mat. XIV, 3--9, poslovenil prof. Fr. Omerza*

Herod je prijel Janeza, ga zvezal in vrigel v ječo zaradi Herodiade, žene Filipa, svojega brata. Janez mu je namreč govoril: »Nesmeš je imeti.« Hotel ga je sicer umoriti, toda bal se je ljudstva, kerga je imelo kot preroka.

Zakaj pa ni Janez nič s Herodiado govoril, ampak samo z možem? Ker je bil on bolj kriv. Toda glej, s kako milobo mu očita greh, kot da bi hotel bolj pripovedovati kakor očitati!

Ko je obhajal Herod rojstni dan, je zaplesala hči Herodiadina med njimi; in vseč je bila Herodu.

O hudičeva pojedina! O satanski prizor! O grešni ples in še bolj grešno plačilo za ples! Umor, najbolj zločinski umor je skušala drzno izvršiti, skušala umoriti sredi slavnosti njega, ki je zaslužil, da ga ovenčajo in proslave! Znamenje zmage hudičeve je postavljala na mizo! Tudi način zmage je vreden tega, kar se je zgodilo. Kajti zaplesala je hči Herodiadina med njima, in vseč je bila Herodu.

Zato ji je obljubil s prisego, da ji bo dal, karkoli ga poprosi. Ker je pa njo že prej počula mati, je rekla: »Daj mi tukaj na ploščku glavo Janeza Krsrnika!«

Dvojna krivda, da je zaplesala in da je ugodila, in sicer tako ugodila, da je prejela kot plačilo umor. Vidiš, kako je krut, kako brezčuten, kako nespameten? Sebe veže s prisego, nji da prostost, da prosi, kar hoče. Ko je pa videl, da se je rodilo iz tega zlo, se je užalostil, kar bi moralo biti v začetku. Zakaj se torej žalosti? Tako je čednost nekaj velikega, da jo občudujejo in hvalijo celo hudobneži.

* Gl. Duh. Pastir, 1918, str. 487.

Toda o blaznost! Tudi ona bi ga morala občudovati in častiti, ker jo je hotel rešiti sramote; toda ona pripravlja prizor, nastavlja mrežo, prosi satanske usluge!

On se je pa prestrašil zaradi prisege in gostov.

Zakaj se nisi prestrašil tega, kar je hujše? Če si se bal prič prisege, bi se moral mnogo bolj bati, da si imel toliko prič tako zločinskega umora.

Ker mislim, da mnogi ne vedo, kaj je dalo povod Janzovemu očitanju, ki mu je prineslo smrt, moram tudi to razložiti, da spoznate, kako razumen je bil postavodajalec. Kako se je torej glasila postava, katero je teptal Herod, Janez pa zagovarjal? Ženo moža, ki je umrl brez otrok, je moral vzeti njen brat.¹ Ker je prinesla smrt zlo brez tolažbe, ko je vsak gledal na to, da se ohrani rod, je velevala postava, da se naj oženi brat mrtvega z vdovo in naj da rojenemu otroku ime po umrlem bratu, da njegova družina popolnoma ne izumrje. Če ne bi namreč umrli zapustil niti otrok, kar je največja tolažba pri smrti, bi bila žalost neznosna. Zato si je izmislil postavodajalec to tolažbo za tiste, katerim je odrekla narava otroke, in ukazal, da se naj imenuje rojeno dete po umrlem. Ako je pa že imel kakega otroka, ni bil tak zakon dovoljen.

Ker se je torej oženil Herod z bratovo ženo, ki je imela že otroka, zato mu je očital Janez, a očital mu je zmerno; govoril mu je prostodušno, vendar tudi milo. Ti pa glej, kako satanski je bil ves prizor! Najprej je sestajal iz pijanosti in razkošnosti, kar ne more roditi nič dobrega. Dalje so bili gledalci pokvarjeni, najslabši med njimi je bil gostitelj. Tretjič je bila zabava nespametna. Četrtrič bi morali deklico, zaradi katere je bil zakon nepostaven, skriti, ker je delala sramoto materi; toda ne, ošabno prišumi v sobo in hoče prekositi kot devica vse nečistnice. Tudi čas pripomore ne malo k temu, da je to krivično dejanje še bolj grešno. Ko bi se moral namreč Herod zahvaljevati Bogu, da ga je pripeljal onega dne k luči spoznanja, se je prav tedaj drznil storiti ta zločin; ko bi moral ujetnika oprostiti, tedaj je dodal k verigam še umor.

Poslušajte, dekleta, oziroma tudi ve omožene, ki počenjate pri drugih ženitninah take nesramnosti, ki skačete, plešete in sramotite skupno ves svoj rod! Poslušajte tudi vi, možje, ki zahajate na razkošne pojedine polne pijanosti, in se bojte brezdna hudiča, ki je takrat s tako silo zgrabil nesrečnega Heroda, da je prisegel, da bo dal tudi polovico kraljestva. To namreč pove Marka: »Prisegel ji je: Karkoli me boš prosila, ti bom dal, do polo-

¹ 5 Moz. XXV, 5.

vice kraljestva.«² Tako zelo je cenil svoje kraljestvo in tako ga je hkrati zaslužila strast, da ji ga je odstopil zaradi plesa.

In kaj se čudiš, če se je takrat to zgodilo, ko tudi še sedaj, ko smo prejeli toliko življenjsko modrost, žrtvujejo mnogi zaradi plesa mladih mehkužnih ljudi celo svoje duše, ne da bi jih vezala prisega? Kajti poželjivost jih je zaslužila in jih nosi kakor ovce, kamor jih vleče volk. To se je zgodilo tudi takrat onemu blaznemu Herodu, ki je zagrešil dve strašni neumnosti, da je kaj takega dovolil tej tako zaslepljeni in od strasti pijani deklici, ki si je vse upala, in da se je zavezal s prisego. Dasi je bil sicer on tako hudoben, vendar ženska je bila še bolj hudobna kot vsi drugi, bolj kot deklica in vladar. Kajti ona je bila, ki je skovala vso zlobo in iztuhtala ves prizor, ki bi bila morala biti preroku najbolj hvaležna. Saj je hčerka le njo ubogala, se vdala nesramnosti, plesala in zahtevala umor, ona je pa Heroda ujela v mrežo.

Vidiš, kako je rekel Kristus po pravici: »Kdor ljubi očeta ali mater bolj kakor mene, me ni vreden.«³ Ko bi bila deklica ravnala po tej zapovedi, bi ne bila prekršila tolikih zapovedi, bi ne bila izvršila tega umora. Kaj bi se pač moglo zgoditi hujšega kot ta krutost? Umor je zahtevala kot uslugo, krivičen umor, umor med pojedino, umor javno in brez sramu! Ni namreč prišla skrivaj in govorila o tem, ampak javno, brez krinke, z odkrito glavo; hudiča je vzela kot pomočnika s seboj ter rekla, kar je rekla. Saj je bil tudi on tisti, ki je storil, da je ugajal njen ples in da je ujela takrat Heroda. Kjer je namreč ples, tam je hudič. Ni nam dal Bog zato nog, ampak da hodimo po pravih potih; ne da bi počenjali nesramnosti in skakali kakor kamele (kajti tudi kamele imajo nesramne plese, ne samo ženske), ampak da rajamo z angeli. Če se že za telo ne spodobi tako grdo početje, kaj šele za dušo! Tako plešejo hudiči, take nesramnosti uganjajo služabniki hudičevi.

Glej tudi prošnjo samo: »Daj mi tukaj na ploščku glavo Janeza Krstnika!« Vidiš, kako je nesramna, kako jo ima popolnoma hudič v oblasti! Celu njegovo odliko omenja, a kljub temu je ne polije rdečica, ampak kot bi govorila o kaki jedi, tako zahteva, da naj prineso ono sveto in blaženo glavo na ploščku. Niti vzroka ne pove — saj bi ga tudi ne mogla navesti — ampak naravnost ukazuje, naj jo počasti s tujo nesrečo. Tudi ni rekla: »Pripelji ga sem in ga umori!« Saj bi ne bila mogla pre-

² Mk. VI, 23.

³ Mt. X, 37.

nesti prostodušnih besed moža, ko bi šel v smrt. Bala se je, da bo morala slišati njegov strašni glas, ko bi ga morili. Saj bi gotovo ne bil molčal, ko bi gledal smrti v oči. Zato pravi: »D a j m i t u k a j n a p l o š č k u ! Želim videti oni jezik, ko bo molčal.« Ni se namreč hotela oprostiti samo očitkov, ampak ga je hotela mrtvega tudi suniti z nogami in se mu rogati. Bog je to dopustil. Ni poslal strele z neba, da bi uničil z ognjem nesramni prizor; ni ukazal zemlji, naj se odpre in pogoltne to hudobno pojedino. Hotel je namreč pravičnemu možu pripraviti lepšo krono in zapustiti veliko tolažbo tistim, ki bi za njim trpeli kaj po krivici.

Poslušajmo torej to vsi, ki čednostno živimo in moramo trpeti krivico od hudobnih ljudi! Saj je tudi takrat dopustil Bog, da je bil umorjen mož, ki je živel v puščavi, ki je nosil usnat pas in rašovnik, prerok, ki je bil največji med preroki, ki je bil največji med vsemi, ki so bili rojeni od žen, in sicer umorjen od nesramne deklice in pokvarjene nečistnice, in samo zato, ker je branil božjo postavo. To torej preišljujmo in prenašajmo vztrajno vse, kar moramo trpeti. Saj je tudi takrat imela ta krvoločna in krivična žena toliko moč, da se je maščevala, kolikor je želela, nad njim, ki jo je razžalil, in potolažila vso svojo jezo, in Bog je to dopustil. In vendar ni Janez nji nič rekel, njo nič tožil, ampak očital je samo možu. Toda njena slaba vest je bila oster tožnik. Ker jo je torej to peklo in grizlo, je zabredla v blaznosti do še večjega zločina ter osramotila s tem vse, sebe, hčer, umrlega moža in živega prešuštnika in dodala k prejšnjim grehom še nove. Ako te boli, pravi, da je prešuštnik, bom storila jaz, da bo tudi morilec, storila, da po njem utihne karajoči jezik.

Poslušajte, možje, ki skušate ugajati ženam bolj, kakor je prav! Poslušajte vsi, ki prisegate na neznane reči in dajete drugim oblast nad svojo pogubo in kopljete sami sebi prepad! Tudi Herod je tako poginil. Pričakoval je namreč, da bo prosila, kar bi bilo primerno za gostijo; saj je bila otrok in bi lahko prosila pri slavnosti, pojedini, od vseh čaščena, kakšno lepo in prijetno darilo, ne pa glave. Toda varal se je. Vendar ga ne bo vse to opravičilo. Ko bi bila imela deklica tudi srce kakor borilci z divjimi zvermi, bi se ne bil smel dati zlorabiti in tako ubogati krute ukaze. Kdo bi se pač ne zgrozil, ko bi videl pred seboj pri gostiji ono sveto glavo, kako je kapljala od nje kri? Toda tak ni bil krivični Herod in še manj njegova še bolj zločinska žena. Take so nečiste žene, najbolj predrzne in krute. Ako se namreč mi zgražamo, ko to samo poslušamo, kako bi moral pač takrat prizor sam učinkovati? Kaj so morali občutiti gostje, ko so gledali sredi med pojedino, kako je kapljala kri od pravkar odsekane glave? Toda ona krvi

žejna ženska, bolj divja kot erinije, ni nič čutila pri tem pogledu, ampak je celo vriskala. Če že ne zaradi drugega, bi se ji moral zbuditi gnus vsaj zaradi pogleda samega. Toda nič takega ni občutila kruta in preroške krvi žejna ženska. Taka je nečistost; ne vodi le k pohotnosti, ampak tudi k umoru. Katera hrepeni po prešuštvu, je pripravljena tudi, da umori moža, katerega vara. In ni pripravljena, da izvrši drzno samo en umor, ali dva, ampak tudi tisoč. Za taka dejanja imamo mnogo zgledov. Tako je storila takrat tudi ona ženska, ker je upala, da bo ostal njen zločin prikrit in tajen. Toda prav nasprotno se je vse zgodilo; kajti zdaj je začel Janez še glasneje vpiti.

Vendar hudobija gleda samo na trenotek kakor mrzlični, ki zahtevajo ob nepravem času vode. Ko bi namreč ne bila umorila tožnika, bi ne bil postal tako znan njen zločin. Ko ga je dal Herod vreči v ječo, niso učenci nič takega govorili; ko ga je pa umoril, tedaj so bili prisiljeni, da so povedali tudi vzrok. Prešuštvo so hoteli prikrivati, ker niso marali razbobnati tujih grehov; ko so pa morali govoriti, tedaj so razglasili ves zločin. Da ne bi namreč kdo domneval, da je bil zaradi kake velike krivde umorjen, kakor Tevda in Juda,⁴ so morali povedati tudi vzrok umora. Čim bolj si torej prizadevaš, da bi prikril na tak način greh, tem bolj ga razglašáš. Greh se namreč ne skriva z drugim grehom, ampak če se ga kesaš in izpoveš.

Opazuj, kako obzirno vse evangelist pripoveduje in kolikor more, tudi opravičuje. V zagovor Herodu pravi, da je to storil zaradi prisege in gostov, in dostavi, da se je užalostil. O deklici pravi, da jo je mati že prej poučila in da je prinesla materi glavo, kot da bi hotel reči, da je samo izpolnila njen ukaz. Vsi pravični se namreč žaloste ne zaradi tistih, ki krivico trpe, ampak zaradi tistih, ki jo delajo, ker uprav ti največ hudega store. Ni namreč zadela tukaj nesreča Janeza, ampak tiste, ki so to zakrivali.

Posnemajmo te tudi mi in ne razglašajmo grehov bližnjega, ampak jih prikrivajmo, kolikor smemo. Navzemimo se modrosti! Saj je bil tudi evangelist obziren, kolikor je mogel, dasi je govoril o nečisti in krvoločni ženski. Saj ni rekel: »Krvoločna in zločinska ženska,« ampak: »Mati jo je že prej poučila;« le take izraze rabi, ki se lepše slišijo. Ti pa zmerjaš in psuješ bližnjega in bi ne mogel nikdar tako govoriti o bratu, ki bi te razžalil, kakor on o nečistnici, ampak kar ves si iz sebe in ga zmerjaš, da je hudoben, zločinski, potuhnjen, neumen, in še hujše priimke mu daješ kot te. Kajti vedno postajamo

⁴ Dj. ap. V, 36—73.

bolj divji in govorimo kot o popolnoma tujem človeku, ko ga zmerjamo, pšujemo in sramotimo.

Svetniki pa ne ravnajo tako, ampak nad grešniki rajši jokajo, kot bi jih preklinjali. Tako delajmo tudi mi in se jokajmo nad Herodiado in nad tistimi, ki jo posnemajo. Mnogo je namreč tudi sedaj takih poedin. Dasi se ne mori Janez, vendar pa udje Kristusovi, kar je še hujše. Sedaj ne zahtevajo plesalci glave na ploščku, ampak duše gostov. Ako jih namreč zaslužnijo in jih zavajajo v grešno ljubezen in obdajajo z nečistnicami, ne sekajo sicer glave, pač pa morijo dušo, ko jih zapeljujejo k prešuštvu, mehkužnosti in nečistosti.

Nikar mi ne govori, če si vinski in pijan ter vidiš žensko, ki pleše in nesramno govori, da ne čutiš nobene skušnjave do nje, da te ne premaguje pohlepnost in tira k nečistosti. Nekaj strašnega se gotovo zgodi s teboj, da namreč delaš iz udov Kristusovih ude nečistnice. Četudi ni sedaj pri tebi hčerke Herodiadine, pleše tudi sedaj po teh nečistnicah hudič, kakor je plesal takrat po nji, zaslužnji duše gostov in jih odpelje. Če pa imate moč, da se ne upijanite, ste vendar deležni drugega zelo velikega greha; kajti take pojedine so sad mnogih ropov. Ne glej mi na meso pred seboj in na kolače, ampak pomisli, odkod je to vse prišlo; tedaj boš videl, da prihaja iz krivice, lakomnosti, nasilja in ropa. Vendar, praviš, to ne izvira od tam. — Nikakor ne, tega tudi ne želim. Toda četudi nima tega madeža na sebi, kljub temu niso razkošne gostije proste krivde. Poslušaj, kako jih prerok tudi neglede na to graja, ko pravi: »Gorje vam, ki pijete čisto vino in se mazilite z najbolj dišečim oljem!«⁵ Vidiš, kako graja tudi razkošnost? Ne očita namreč tukaj lakomnosti, ampak samo neumno zapravljivost.

Ti ješ do nezmernosti; Kristus ni imel niti za potrebo. Ti ješ različne kolače; on ni imel niti suhega kruha. Ti piješ tazijsko vino; njemu pa, ko je bil žejen, nisi dal niti požirka mrzle vode. Ti ležiš na mehki in s pisanimi preprogami pokriti postelji; on pa zmrzuje od mraza. Naj bodo torej tudi tvoje pojedine proste lakomnosti, so vendar zaradi tega krivične, ker delaš ti vse čez potrebo, njemu pa ne daš niti tega, kar potrebuje, dasi uživaš v izobilju njegove darove. Ko bi bil varih kakega otroka in bi vzel njegovo imetje ter bi se ne brigal zanj, ko bi bil tudi v največji potrebi, bi vstalo tisoč tožnikov in kaznovan bi bil po postavah; ko si pa vzel imetje Kristusovo in ga tako zastonj zapravljaš, misliš, da boš ostal brez kazni?

⁵ Amos VI, 6.

Tega ne govorim o tistih, ki vabijo nečistnice k svojim mizam — za te ne zgubljam nobene besede, kakor za pse ne — in tudi ne o krivičnih bogatinih in tistih, ki pitajo tuje trebuhe — tudi s temi nimam nič opraviti, kakor s svinjami in volkovi ne — ampak o tistih, ki uživajo svoje imetje, pa ne dajo nič drugim, ampak sami trosijo očetno premoženje. Tudi ti niso prosti krivde. Povej mi vendar, kako boš ubežal krivdi in graji, ko si napolni trebuh tvoj priliznjeneč in pes, ki stoji poleg tebe, Kristus se ti pa ne zdi niti tega vreden? Ko prejema burkež toliko za svoje šale, on pa za nebeško kraljestvo niti najmanjšega dela? Oni ti je povedal kaj smešnega in odide sit od tebe; ta pa, ki nas je učil nauke, brez katerih se nič ne razlikujemo od psov, ni vreden niti toliko kakor oni? Te pretresajo te besede? Naj te pretrese to, kar delaš! Spodi priliznjence in povabi v goste Kristusa! Ako mu daš kruha in soli, ti bo mil sodnik; saj ve ceniti gosta. Če znajo to roparji, toliko bolj Gospod. Spomni se na ono javno grešnico, kako jo je branil pri mizi, Simona pa okregal, rekoč: »Nisi me poljubil.«⁶ Ako te hrani, ko tega ne delaš, ti bo mnogo bolj povrnil, ako to storiš. Ne glej, če prihaja ubožec raztrgan in umazan, ampak pomisli, da stopa v njem Kristus v tvojo hišo. Pusti surovost in trdosrčne besede, s katerimi vedno zmerjaš reveže, ko prihajajo, ter jih imenuješ goljufe, lenobe in še huje. Pomisli, kadar to govoriš, kaj delajo priliznjenci? Kaj koristijo tvoji hiši? Ti li slajšajo obed? Kako slajšajo, ko se dajo klofutati in nesramno govore? Kaj je bolj sramotno kakor to, če tepeš človeka, ki je ustvarjen po božji podobi, če najdeš zabavo v tem, da onega sramotiš, če delaš gledališče iz svoje hiše, polniš mizo z igralci in kot plemenit in prost človek posnemaš tiste, ki imajo na odru porezane lase?⁷ Tudi tam se krohotajo in pretepajo. To imenuješ zabavo, povej mi, kar zasluži potoke solz, nad čemer bi se moral žalostiti in jokati? Ko bi jih moral navajati k poštenemu življenju in opominjati na dolžnosti, jih zavajaš h krivim prisegam in nespodobnim besedam ter imenuješ to zabavo, misliš, da ti to pripravlja veselje, kar te vodi v pekel? Ako jim namreč zmanjka šaljivih besed, se skušajo izviti iz zadrege s priseganjem in preklinjanjem. Je li to vredno smeha, ne žalosti in solz? Kateri pameten človek bi mogel to trditi?

Tega pa ne pravim, kot da bi vam hotel braniti, da bi jim dali jesti, ampak samo iz tega vzroka ne. Gostiti jih iz ljubezni do bližnjega, ne iz surovosti, iz usmiljenja,

⁶ Lk. VII, 45.

⁷ To pomeni sužnje.

ne iz zasramovanja! Daj mu jesti, ker je révež; daj mu jesti, ker hraniš s tem Kristusa, ne pa zato, ker satansko govori in onečaščuje svoje življenje. Ne glej ga, kako se na zunaj smeji, ampak preišči njegovo vest; tedaj boš videl, kako se neštetokrat preklinja, kako zdihuje in toži. Če tega ne pokaže, dela to zaradi tebe. Naj sede torej revni in prosti ljudje pri tvoji mizi, ne pa preklinjevalci in igralci! Ako hočeš zahtevati, da ti povrnejo s čim tvojo gostoljubnost, jim ukaži, naj pokarajo, če bodo videli pri kom kaj nespodobnega, in te podpirajo s tem v skrbi za hišo in nadziranju družine. Imaš otroke? Naj jim bodo s teboj vred očetje, naj jih s teboj nadzirajo in ti prinašajo korist, ki je Bogu všeč. Navajaj jih k duhovni trgovini! Ako vidiš človeka, ki potrebuje pomoči, jim naroči, naj mu pomorejo, ukaži, naj ga podprejo. Po njih išči tujce, po njih oblači nage, po njih pošiljaj pomoč v ječo, rešuj druge iz potrebe. S tem ti naj vračajo gostoljubnost, kar koristi tebi in njim; zato te ne more nihče grajati.

S tem se tudi bolj utrjuje prijateljstvo. Kajti četudi se sedaj zdi, da jih ljubiš, vendar se sramujejo, češ, da žive zastonj pri tebi. Če ti pa to store, bo za nje laže in ti jih boš rajši hranil, ker ne boš imel zastonj stroškov; z zaupanjem bodo živeli s teboj in s spodobno prostostjo in tvoja hiša ti bo postala namesto gledališča cerkev, hudič bo zbežal in Kristus z angelskimi zbori se bo naselil v nji. Kjer je namreč Kristus, tam so tudi angeli; kjer je pa Kristus in angeli, tam so nebesa, tam je luč, svetlejša kot solnce.

Če pa hočeš žeti od njih še drugo korist, jim ukaži, kadar imaš čas, da naj vzamejo sv. pismo in ti berejo božjo postavo. V tem ti bodo rajši postregli kakor v drugih rečeh. To namreč povzdiguje njihovo čast in tvojo. Druge zabave pa ponižujejo vse hkrati, tebe, ker jih sramotiš in si vinjen, nje pa, ker so nesrečni pri tem in služijo trebuhu. Ako jim namreč daješ jesti zaradi tega, da se norčuješ z njimi, je huje, kakor če bi jih umoril; ako pa zaradi dušne koristi in dobička, je zopet koristneje, kakor če bi jih rešil, ko bi jih gnali v smrt. Sedaj jih bolj sramotiš kot svoje sužnje, in sužnji imajo večjo prostost in svobodo kakor oni; na oni način jih pa storiš angelom podobne. Daj torej njim in sebi svobodo. Opusti ime priliznjenci, reci jim tovariši; ne govori jim več sladkači, ampak imenuj jih prijatelje. Zato je tudi Bog ustvaril prijateljstvo, ne v škodo tistih, ki se ljubijo med seboj, ampak v korist in njih dobro. Ta prijateljstva pa so hujša kot vsako sovraštvo. Od sovražnikov imamo lahko tudi dobiček, če hočemo; od teh moramo imeti vedno samo škodo. Ne imej torej prijateljev, ki ti prinašajo le škodo! Ne imej prija-

teljev, ki ljubijo bolj mizo kakor prijateljstvo! Taki namreč prenehajo vsi tudi s prijateljstvom, ako prenehaš z razkošnostjo; tisti pa, ki so tvoji prijatelji zaradi čednosti, ostanejo vedno pri tebi in prenašajo s teboj vsako nesrečo. Svojat priliznjencev se pa često maščuje nad teboj in te spravi v slabo ime. Mnogo svobodnih mož poznam, ki so prišli na tak način na slab glas. O njih so raznašali govorico, da so vedeževalci, o drugih pa, da so prešuštniki in onečaščajo dečke. Ako namreč nimajo nikakega opravka, ampak žive leno tja v en dan, domnevajo mnogi, da delajo isto kakor otroci.

Oprostimo se torej tega slabega imena, zlasti pa prihodnjega pekla, delajmo, kakor je Bogu všeč, in opustimo te hudičeve navade, da delamo vse v slavo božjo, naj jemo ali pijemo, in dosežemo od njega zato slavo. To naj nam vsem nakloni milost in ljubezen Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateremu slava in moč zdaj in vedno in na veke vekov. Amen.

Obrezovanje Gospodovo. (Novo leto.)

1. Katere misli nam vzbuja današnji praznik.

»Vse ima svoj čas in vse pod nebom preide ob svojem času. Je čas rojstva, in čas smrti; čas, da se sadi, in čas, da se rujé, kar je bilo sajeno; je čas morjenja, in čas ozdravljanja; čas podiranja, in čas zidanja; čas jokanja in čas smejanja; čas plakanja in čas rajanja.« (Prid. 3, 1—4.) Tako govori modri Salomon, ki je kaj dobro poznal človeško življenje. Vsakdo izmed nas, ki dobro pozna človeško življenje, mora pritrditi modremu Salomonu in reči: »Vse ima svoj čas in vse pod nebom preide ob svojem času.« (Prid. 3, 1.) Mi dobro vemo, da je naše življenje tako, da se ne moremo vedno veseliti in ne vedno žalovati. Mi dobro vemo, da se v človeškem življenju vedno menjujejo trpljenje in veselje, žalost in radost, smeh in jok. So trenutki v človeškem življenju, ko se moramo veseliti, a so tudi trenutki, ko moramo žalovati. Čeprav vse to tudi jaz priznam, pa vendar ne morem uvideti, kako bi mogel biti današnji dan, dan novega leta, dan razposajenega smeha, brezskrbnega veselja; ne, današnji dan, ko stojimo na pragu novega leta in se oziramo nazaj v preteklo leto, ni pripraven za razveseljevanje, ampak je najbolj primeren za resno premišljevanje. Kaj pa hočemo danes preudarjati, premišljevati? Dragi moj, poglej nazaj

v minulo leto, poglej v svojo dušo in preišljuj, ali si si v minulem letu kaj pridobil, ali si kaj zgubil! Preišljuj danes, ali si se v minulem letu kaj poboljšal, ali poslabšal, ali si se v minulem letu kaj približal svojemu večnemu smotru, ali si se pa oddaljil od njega! Dan novega leta ti glasno kliče: za eno leto si bliže smrti, tvoja odgovornost pred Bogom se je za eno leto povečala. Oglejmo si danes nekoliko ti resnici!

Za celo leto si bliže smrti, nam kliče danes novo leto! Oh, da bi tega klica nihče ne preslišal! Marsikdo izmed nas še ne bo umrl prihodnje leto, toda vsak izmed nas je za eno leto bliže smrti, sodbi, peklju, nebesom. Ako si imel lansko leto 30 let odločenih za življenje, imaš jih odločenih še samo 29. Ako si pa imel lansko leto le še eno leto odločeno za življenje, potem veš, da bo to leto tvoje smrtno leto. Da, za eno leto smo bliže smrti. Urnih korakov se bližamo smrti. Potrpežljivi Job pravi: »Moji dnevi so bili hitrejši od tekača.« (Job 9, 35.) Smrt nam teče nasproti hitreje od tekača in vsak trenutek se bližamo smrti. Vsak korak, vsak vzdihljaj nas približuje smrti. »Vsi umiramo in se razlivamo kakor vode na zemljo, ki se ne vrnejo,« beremo v sv. pismu. (II. kralj. 14, 14.) Glej, kako hiti potok proti morju, in vode, ki se zlivajo naprej, se ne vračajo! Tako, dragi moj, ginevajo tvoji dnevi in ti se bližaj smrti; mineva veselje, minevajo šale, minevajo slavnosti, hvale, bridkosti! A kakor si za eno leto bliže smrti, ravno tako se je tudi za eno leto pomnožila tvoja odgovornost pred Bogom.

»Ljudem je odločeno enkrat umreti, potem pa je sodba« (Hebr. 9, 27.), piše sv. Pavel. Gotovo je torej, da smo vsi obsojeni na smrt. »Vsi se narodimo,« pravi sv. Ciprijan, »z vrstico okrog vratu in kolikorokrat prestopimo, tolikokrat smo bliže smrti.« Kakor je torej gotovo, da bomo vsi umrli, ravno tako je tudi gotovo, da bomo sojeni. Po svoji smrti bomo morali dajati odgovor pred Bogom od svojega celega življenja. Dajati bomo morali odgovor, kako smo porabljali podeljene darove, kako smo sodelovali z milostmi, katere nam je v našem življenju tako veliko-dušno delil naš Stvarnik. Dajali bomo pri sodbi račun od vsega, kar smo storili dobrega ali slabega od zibelke do groba, od rojstva do smrti.

Med vsemi časnimi dobrotami in milostmi, ki jih prejemo od Boga, je brezdvomno najdražja, najiminenitnejša naše življenje. Življenje in čas našega življenja je milost, ki jo neposredno in edino od Boga prejemo. Bog je Gospod življenja. V božjih rokah je število naših let in dni.

Bog nam je dal življenje, on nam ga ohranjuje, on nam ga bode vzel, kadar in kakor bode hotel. To je ravno vzrok, zakaj bomo morali dajati oster odgovor, kako smo porabljali čas svojega življenja. Marsikateri tvojih prijateljev in znancev, ki je bolj krepostno živel kot ti, je moral že iti s sveta, dočim še ti živiš. Marsikateri tvojih tovarišev in sovrstnikov, ki ni tako lehkomišeln in mlačno živel kakor ti, že zdihuje v večnem ognju, dočim si še ti krepak in zdrav.

Zaradi tega si, dragi moj, dolžan ljubemu Bogu obilne hvaležnosti in boš moral pri sodbi dajati oster odgovor, kako si porabljal svoje življenje. Ostra odgovornost nas čaka pri sodbi tudi zaradi časnega premoženja. Odgovor bomo morali dajati pri sodbi Bogu, kako smo rabili svoje premoženje, ali smo ga rabili po namenu božjem. Odgovor bomo morali dajati o vsaki misli, besedi, o vsakem svojem dejanju, o vsaki svoji stopinji. Dajati bomo morali odgovor o vsakem požirku vode, ki smo ga žejnemu dali ali odrekli. A mnogo ostrejša odgovornost nas pa čaka glede naših let, dni, ur, ki smo jih slabo preživeli. Čas sedanjega našega življenja je čas setve. Ako hočemo nekoč v večnosti obilno žeti, moramo sedaj pridno sejati. Naša večnost bode taka, kakršno bode naše življenje. Prerok Jeremija pravi: »Velik si (Gospod) v razsodbah in nezapopadljiv v svojih mislih; tvoje oči so odprte nad vsemi poti Adamovih otrok, da povračuješ vsakemu po njegovih potih in po sadu njegovih naklepov.« (Jer. 32, 19.)

Hraber vojak je dolgo vrsto let zvesto služil svojega kralja in je bil zavoljo njega mnogokrat ranjen na vojski. Prigodi se pa, da ta stari vojak zboli na smrt. Ko kralj zve za bolezen svojega zvestega vojaka in se spomni njegovih izrednih zaslug, tedaj se poda k njegovi smrtni postelji in mu reče, da naj si izprosi od njega kake milosti. Na smrt bolni vojak reče svojemu kralju: »O kralj, to milost mi podeli, da še sedaj ne bom umrl!« Nato mu reče kralj, da mu ne more podeliti te milosti. Sedaj prosi bolnik svojega kralja milosti, da bi vsaj za eno uro ne čutil svojih bolečin. A tudi te milosti mu ni mogel kralj podeliti. Bolnik prosi kralja nove milosti, prosi ga, da bi mu pripravil v večnosti udobno stanovanje. Pa tudi te ljubavi mu kralj ni mogel izkazati. »Tako torej je,« odvrne bolni vojak, »vse moje upanje splavalo po vodi. Za ves trud, ki sem ga imel zaradi tebe, ne bom prejel nobene nagrade.« Prevzet srčne žalosti reče bolni vojak okoli stoječim: »Oh jaz neumnež! Posvetnemu gospodu, ki nič ne premore, sem žrtvoval vse svoje moči, vse svoje življenje, a Bogu, ki je vsemogočen, sem le malo služil.« Tako je umrl ta vojak poln kesanja in žalosti, zapustivši nam lep zgled, da ne smemo zaradi časne službe

zanemarjati božje službe. Ta vojak pa nas tudi uči, da je čas našega življenja, ki ga potratimo s praznimi, posvetnimi rečmi, zgubljen za Boga, za večnost.

Kakor je ta vojak stal na koncu svojega življenja, tako stojimo mi danes na koncu leta 1918., in silno koristno je, da pogledamo, kako smo živeli v minulem letu. Vsakdo, ki mu je mar njegovo zveličanje, naj se vpraša: Ali si živel Bogu, kakor te uči tvoja vera? Ali si v letu, ki se nikdar več ne povrne, iskal predvsem kraljestva božjega in njegove pravice? Ali si porabil vsak dan v to, da bi si nabiral dobrih del za zveličanje? O kako malo časa si dobro porabil, koliko pa zapravil, koliko dni in ur si slabo obrnil? Kako malo časa si porabil za molitev, za prejemanje sv. zakramentov, med tem ko si ga toliko žrtvoval ničevim zabavam? Si posvečeval Gospodove praznike v duhu svete vere? Ali si posnemal one zgledne kristjane, katerih dejanje in nehanje stremi samo za tem, da bi rešili svojo dušo? Ako bi bil lahko dobro porabil vsak trenutek minulega leta, pa tega nisi storil, potem imaš pač dovolj vzroka, da se bojiš pravičnega in vsevednega Sodnika.

Ako bode ljubi Bog nekoč od nas terjal oster odgovor od vseh dobrih del, ki smo jih v minulem letu opustili, kakšna odgovornost nas šele čaka glede naših mnogoštevilnih grehov, katere smo storili v preteklem letu! Ako celo pravičnik večkrat na dan greši, pravičnik pravim, ki natanko premisli vsako svojo misel, besedo, stopinjo, kolikokrat na dan šele greši lahkomiseln kristjan! Kolikokrat na dan šele greši lahkomiseln, krivičen kristjan, ki ne kroti svojih počutkov, ki ne zatajuje svojega grešnega poželenja, ki mu je le malo mar molitev! Kolikokrat na dan greši tak kristjan, kolikokrat šele v 365 dneh! Kdo more prešteti njegove kletve, njegova rotenja, grehe njegove nevoščljivosti? Kdo njegova obrekovanja, opravljanja? Kdo more prešteti vsa grešna dela njegove nezmernosti v pijači in druge grehe, ki so še prikriti svetu, a dobro znani vsevednemu Bogu? Marsikateri izmed nas je bil znabiti v začetku minulega leta še na pravi poti, a med letom pa je krenil na pot, ki pelje naravnost v večno pogubo. Marsikateri starši so bili v preteklem letu pre malo skrbni. Vsled njihove zanikarnosti je sovražnik lepega krščanskega življenja zasejal ljulke izprijenosti v njihovi družini. Z deviško čistostjo ozaljšana si znabiti stopila, krščanska duša, v preteklo leto, a v teku leta si zgubila svojo poštenost zgubila za zmerom. Pač res v eni minuti, v enem trenutku se lahko zgubi milost božja, lahko zgubi človek pravico do nebes in zapade strašnim peklenskim kaznim. Če si torej hudoben kristjan v enem trenutku zasluži tolike kazni, kolike kazni si zasluži v 24 urah, ali celo v 365 dne-

vih! Če živo premisliš, dragi moj, to resnico, tedaj pač moraš vzdihnuti: »Ako bodeš gledal na grehe, Gospod, Gospod, kdo bo obstal?« (Ps. 129, 3.) Grehe, ki si jih storil v preteklem letu, ponavljaš znabiti že leta in leta, tako da so ti že prišli v navado. Da pretrgaš vse vezi, ki te priklepajo na te grehe in da se rešiš večnega pogubljenja, poglej nazaj v preteklo leto in naprej v leto, katero si nastopil danes! Ako se ozreš nazaj v minulo leto, lahko vidiš, da jih je danes leto še mnogo bilo na svetu, katerih danes nikjer ni več. Morebiti so ravno tvoji ljubi starši, ali brat, sestra, mož, žena, otroci, katerim si še danes leto želel veselo novo leto, a katere že pokriva črna zemlja. Pogledaj, dragi moj, tudi v leto, katero si danes nastopil! Kaj vidiš v duhu? Vidiš jih mnogo, ki bodo letos morali zapustiti svet in se podati pred sodnji stol božji. Tudi med nami je marsikdo, ki bode moral čez nekaj mesecev, čez nekaj tednov, znabiti celo čez nekaj dni dati svetu slovo, se podati pred vsevednega sodnika, ki mu bode zaklical strašne besede: »Daj odgovor od svojega hiševanja!« (Luk. 16, 2.) Marsikateri mladenci in dekle, ki sta še danes zdrava in vesela, bodeta čez malo časa slišala strašne besede: daj odgovor od svojega grešnega življenja!

Ne vemo ravno, kdo izmed nas, ki smo danes zbrani na tem svetem kraju, bode moral v letošnjem letu zapustiti svet. A to vemo, da vsi, ki smo danes tukaj, prihoduje leto ob tem času ne bomo več med živimi. Znabiti se bodo ravno oni, ki danes prav nič ne mislijo na smrt, morali podati letos na sodbo in dati račun od svojega življenja. Vsled tega si danes zapišimo globoko v srce, da je čas zelo drag! V novem letu torej ne zapravljajmo časa, ampak ga dobro porablajmo! A čas ni samo dragocen, ampak je tudi kratek. Rabimo ga, da nam ne ubeži! V letu, ki smo ga danes pričeli, se večkrat spomnimo: znabiti je letošnje leto zadnje leto našega življenja! Ta misel naj nas neprestano priganja, da bomo vztrajno skrbeli za svoje zveličanje. Če bomo to delali, bode letošnje leto najsrečnejše leto našega življenja in bo, če bi bilo naše smrtno leto, začetek našega večnega življenja. Amen.

P. Dionizij Dušej.

2. Novoletno darilo.

(Govor pri novoletnem sestanku dekliske zveze v Škalah 1. 1918.)

Z veseljem sem sprejel častno povabilo slavnega vodstva vaše zveze, da se udeležim današnjega zborovanja in radostnim srcem povzamem besedo, da vam pri tej priložnosti podarim nekaj koristnih nauk.

Slovenci imamo kaj lepo navado, da si ob menitvi dveh let voščimo veselo novo leto ter si v znamenje prijeteljstva, naklonjenosti ali hvaležnosti podarimo kako primerno darilo v spomin. Tudi jaz bi vas danes rad razveselil s kakim novoletnim darilom, ter vas s tem zagotovil svoje očetovske naklonjenosti in svoje duhovne hvaležnosti za vso skrb, ki jo imate za obstanek, procvit in razvoj dekliske zveze. Toda draginja sedanjega časa ne pripušča, da bi se izkazal pred vami z dragocenim posvetnim darom, le skromni duhovni darček naj izrazi dobro voljo pripravnega srca.

Dar pa, ki ga vam podam, je sličen onemu, kojega je naklonil moder oče svoji hčeri na dan njene poroke. Dal ji je kot nevestino darilo tri reči: metlo, ogledalo in križ, zraven pa torbico koristnih nauk. Z metlo, dejal ji je, pometaj vedno le pred lastnim pragom. V zrcalu ogleduj svoje lastne napake in pregreške. Tako boš potrpeča s slabostmi bližnjega ter ohranila mir s svojimi sosedi. Vendar brez domačih križev ne boš. Da si iste olajšaš, poklekni pred Križanega in srce se bo napolnilo s tolažbo.

Slične darove prinesel sem vam tudi jaz danes, ko vam priporočam tri čednosti, katere vam zgoraj navedene reči pomenijo in katere so vam sedaj ob času vojne, še bolj pa p o v o j n i nad vse potrebne.

1. Prvi novoletni dar je priprosta metla — prepotrebno hišno orodje — ki naj vam pomeni skrbno delavnost. Delati smo dolžni vsi, to je razločna volja božja, izrečena v prvi točki božjih ukazov: »V potu svojega obraza si boš služil svoj kruh.« Delati je za nas čast. Kristus sam je posvetil vsakdanje delo, podpirajoč svojega rednika v nazareški delavnici. To dokazovati, ni moj namen. Pač pa je potrebno v današnjih razmerah naglašati, da marljivo delo ohranjuje človeka krepostnega ter ga obvaruje pre mnogih hudobij. Že pregovor pravi: Lenoba je vseh grdob grdoba. Nasproti pa je z žulji ozaljšana roka najčastnejše odlikovanje za človeka. Opazujte vodo. Dokler bistro teče, je sveža in čista, ter zdrava, ko pa zastaja, postane ne užitna mlakuža. Enako je s človekom. Kolikim grešnim

priložnostim in nevarnostim utečemo, ako z veseljem izpolnjujemo svoje stanovske dolžnosti. Kolikim nespametnim in pregrešnim mislim se ognemo, ako smo neprestano zaposleni. Kam pa človeka dovede lenobna brezposelnost in duhomorno postopanje, za to nam vsakdanja izkušnja nudi dovolj žalostnih zgledov. Odprite krstne knjige in oglejte si v njih imena nesrečnih, nezakonskih mater. Katere pa zaidejo v to nečastno družbo? Mar skrbne, delavne deklet ali ubogljive, ponižne kmečke hčere? Skoraj bi rekel, da te nikdar, pač pa one lenobne nemarnice, kojih ne veseli nobeno resnobno delo, ki si zavoljo tega iščejo složnejše mestne in gosposke službe, v katerih »se baje kaj več naučijo«, kjer imajo več prostosti in se bolj seznanijo s svetom.

Kdor misli, da po vojski ne bo treba delati, se močno moti. Sicer nas je pa vojska dobro naučila delavnosti. Četudi je vojna odtegnila mnogo delavnih moči, so bila vendar obdelana vsa kmečka posestva, ker so pridne roke podvojile svoje delo. Vojska nas je pa tudi naučila prav ceniti svoje lastne, domače pridelke ter je odstranila marsikako potratno razvado. Zopet je prišla v veljavo stara prislovica: »da le tisto deklet kaj velja, ki vso obleko domačo ima.« Lan in konoplja se vračata v naše hiše, kolovrat in motovilo pa tkalčev stol prideta do stare pravice, cokolje in raševina postajajo moderna noša. Kava se pridekuje in domači njivi, milo se kuha na kmečkem ognjišču, s treskami razsvetljujemo svoje »salone«. Da bi pač ta povrnitev k nekdanjemu preprostemu življenju nam vrnila tudi nekdanje presrečne, zlate čase! V mestu Wisconsin v Ameriki je živel bogat senator (odbornik), ki je imel dve prav pridni, že odrasli hčerki. Nekega dne ju pokliče pred se, ter ju nagovori takole: »Ljuba otroka! Ni vama neznano, da je vajin oče zelo bogat mož. Pomislita pa, da je bogastvo zelo minljiva stvar. Zato bi se jaz čutil presrečnega v prepričanju, da si tudi v slučaju zgube vsega mojega premoženja znata sami napraviti obleko ter skuhati kosilo.« Hčerki sta si vzeli očetove besede zelo k srcu. Čez nekaj mesev povabita svoje starše ter nekatere prijatelje k prav imenitnemu kosilu, ki sta ga napravili povsem sami in pri katerem sta se pokazali v čedni obleki, napravljeni z lastnimi rokami. Ginjen oče ni rekel ničesar, pač pa je v znamenje priznanja podaril vsaki hčerki 25.000 dolarjev.

2. Druga reč, namenjena vam v novoleten dar, je ogledalo. Vidim, da se nekatere namuzavajo, češ, to pač to. Toda ogledalo, ki vam ga želim darovati, ni navadno, v katerem bi se radovedno ogledovale, marveč posebne vrste ogledalo, v kojem lahko vidite celo prihod-

nost. To zrcalo spominja naj vas druge po vojski prepotrebne čednosti — modre varčnosti. »Ob času obilnosti se spomni uboštva in v dnevih bogastva zmisli na potrebe siromastva,« veli Sv. Duh. (Sir. 18, 25.) Kaj lep zgled skrbne varčnosti imate na božjem Zveličarju, ki je po čudežni prehranitvi pettisočerih mož ukazal učencem: »Poberite kosce, da ne vzamejo konca.«

Živimo sicer v času nezaslišane draginje in se borimo z brezprimernim pomanjkanjem, vendar je svet preplavljen z denarjem. Hranilnice kar ječijo pod težo hranilnih vlog in kdor si danes nič ne prihrani, bo ostal vedno siromak, kdor danes nič dobrega ne stori, bo zamudil priložnost za to. Toda časi se bodo spremenili. Kakor so sedaj hranilnice oblegane od varčnih vlagalcev, tako bodo po vojni posojilnice od stiskanih prisilcev. Bog sam nas sedaj sili k varčnosti, ko denar nima nobene vrednosti, tako da s polno denarnico nič ne dobiš. To je pa ravno grozne vojske dobra stran. Časna izguba naj bi nas učila pripravljati si večne zaklade, iz šibe božje naj si spletamo krono večne slave, iz trnja pregreh naj si vijemo venec čednosti. Bog nas sedaj sili, odreči si to, kar nam le škoduje, ker se prostovoljno nismo hoteli tvegati istih stvari. Pomanjkanje živeža in vsakdanjega kruha naj bi nadomestovalo poprej tako prešerno prelomljenje postov; nezaslišana draginja obleke naj bi odvrčala od nekdanje samopašne gizdavosti v noši; omejitev opojnih pijač in razuzdanih veselic naj bi bila zavora nesramne pohotnosti in lahkožive nasladnosti. Vse kazni sedanje vojne so uravnane tako, da nas silijo k spoznanju ničemurnosti pregrešnega življenja in k preprostemu zadovoljnemu čednostnemu življenju.

Primerno je torej, da vam danes podam ogledalo v novoletni dar, da si v njem ogledate prihodnost in se navadite varčevati. »Poberite kosce, da ne vzamejo konca!« Vlagajte pridno prihranek svojega zaslužka za čas po vojni, ko bo imel denar zopet veljavo, a ga ne bo tako lahko zaslužiti, kakor sedaj. Kujte si pa še bolj marljivo cekine lepih čednosti, zlasti ohranite v spomin na te čase ljubo ponižnost, ki je krepak temelj vsemu čednostnemu življenju. Kakor ste sedaj med vojno ponižne iz sile, tako ostanite po vojni ponižne iz čednosti — ponižne v mišljenju, v govorjenju, v obnašanju, ponižne zlasti v obleki.

»Moje sestre — pripoveduje slavni škof Neuman — so se pritoževale nekdanj materi, da se morajo oblačiti tako preprosto. Dobile so pa tale moder odgovor: »Ako ste sploh kaj, tedaj ni treba, da bi šele gizdava obleka iz vas kaj naredila; ako pa šele z dragoceno obleko hočete iz sebe kaj narediti, tedaj dokažete, da v resnici niste ničesar.«

3. Pa še en dar prikivam pod svojim plaščem, namenjen, podariti ga vam. Ta najdražji dar je znamenje sv. križa, ki naj bi vas spodbujalo k delavni ljubezni do bližnjega zlasti po vojni. Na trdem lesu pomanjkanja in trpljenja, ki ga povzroča huda vojska, naj bi poganjala in se razcvitala nežna cvetka usmiljenja in dejanske ljubezni do bližnjega za čas med vojno, še bolj pa za čas po vojni. Kruta vojska je vsekala globoke rane vsem slojem človeštva; iste celiti ali vsaj lajšati, je delo krščanskega usmiljenja. Že sedaj čutimo mnogo gorja, povzročenega po vojni, vso revščino in nadlogo bomo gledali pa šele po vojni, ko se bodo vračali vojni pohabljeni in vsakovrstni invalidi. Zato bo treba imeti široko srce in usmiljene roke.

V imenu vseh vsled vojne kakorkoli ponesrečenih, pohabljenih, ubožanih, osirotelih, povzdignem tu svoj glas ter vas pozivljam, da zastavite vse svoje moči v olajšavo splošne bede, v podporo onih, ki so ubožali kar čez noč, v odpomoč raznovrstnih ranjencev in bolnikov. Zlasti pa vaši skrbi in dejanski pomoči priporočim dvoje vrste ubožcev: otrok, ki so v vojni izgubili starše, in oslepelih vojakov. Ker je pa dušna onemoglost in slepota hujša od telesne, skazujte dela krščanskega usmiljenja tudi onim, ki še sedijo v temi in smrtni senci — revnim poganom ter bolj nego kdaj podpirajte katoliške misijone, ki tako občutno trpijo vsled vojne. Sv. križ, ki vam ga podarim, naj vas spodbuja, da po svojih močeh vsak dan storite kako delo krščanskega usmiljenja, bodisi telesno, bodisi duhovno; ako pa tega ne morete, da spodbujate vsaj druge, ki to morejo, ter s svojo molitvijo podpirate one, ki opravljajo dobra dela.

V koledarju, ki ga je izdala misijonska postaja »Marianhil« l. 1904., čitam pod naslovom: »Kaj ti je storiti, da boš vsak dan srečen?« sledeče navodilo: Stori vsako jutro trden sklep: danes hočem na vsak način koga razveseliti in ga srečnega storiti, kolikor morem. Nato se podaj na delo ter opravljaj svoje dolžnosti. Kako vesel in razpoložen boš med svojim delom, ker te osrečuje in zadovoljnega dela ona pobožna misel. Med dnevom izvršuj svoj trdni sklep, kjerkoli se ti nudi priložnost za to. Saj ne bo treba dolgo čakati na to. Ni treba, da bi podaril ali storil kaj velikega; le da storiš z ljubeznijo in s prijaznim obrazom, pa bo dobro.

Spoštovane članice dekliške zveze! Tri novoletne darove sem pred vas položil ter obrazložil njih pomen. Dobro jih shranite, trudite se, vestno izvrševati čednosti, ki jih značijo; ostanite delavne, varčne in dobrosrčne. Ostanite tudi v prihodnje zveste članice dekliške

zveze, marljivo obiskujte njene shode ter jih oživljajte s času primernimi govori in spodbudnimi deklamacijami, radevolje sprejmite častne službe, ki se vam poverijo v dekliški zvezi ter vestno izpolnjujte dolžnosti, odmenjene vam po zveznih pravilih, da bo dekliška zveza ponos in ljubljenka vseh vrlih deklet in cele župnije. Vsaka izmed vas se vedi vselej in povsod tako, da bo imela pravico reči:

Slovensko sem dekle,
pošteno imam srce;
za vero in narod gorim,
Boga se in greha bojim.

Dekan **Ivan Rotner.**

Nedelja pred razglašenjem Gospodovim.

Konec sovražnikov Kristusovih.

Pomrli so, ki so stregli Detetu
po življenju. (Mat. 2, 20.)

Če pogledamo v vsakdanje življenje, vidimo, kako Bog dostikrat poišče že v tem življenju svoje sovražnike in nasprotnike sv. Cerkve in jih z mogočno in težko roko kaznuje že na tem svetu. In če odpremo zgodovino, knjigo računov božjih s posameznimi ljudmi, tudi z najvišjimi in najmogočnejšimi, in s celimi narodi v preteklih časih, nam pripoveduje o kaznih božjih tudi ta. »Pomrli so, ki so Detetu po življenju stregli,« umrli so, nesrečno umrli, ki so preganjali Kristusa Gospoda samega; povečini nesrečno umrli pa tudi vsi, ki so preganjali sv. Cerkev.

Ako pogledamo najprej cel narod, ki se je pregrešil zoper Gospoda, ko je v nesrečni zaslepljenosti in črni nevhvaležnosti klical in zahteval: »Križaj ga, križaj ga! Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!« (Mat. 27, 25) vidimo, kako strašno se mu je izpolnila ta hudobna želja, kako grozno je bil kaznovan. Ko je 8. gordija — 2. septembra — l. 70. po Kr. stal rimski vojskovodja Tit na ogromnih, kadečih se razvalinah jeruzalemskega mesta, je ves prevzet od velikosti razdejanja in od grozot, ki jih je gledal, vzkliknil: »Tega niso storili moji vojaki in ne moji stroji, to je storil Bog!« Da, Bog sam je v svoji neskončni pravičnosti razrušil svoje toli ljubljeno mesto, ker je križalo njegovega Sina. Sine in hčere izvoljenega svojega ljudstva pa je dal pomoriti po lakoti in po meču; in kar jih ni bilo pomorjenih, in kar jih ni izdihnilo duše od

morečega gladu, te je dal v sužnost. Njih otroke in otrok otroke pa je razkropil po vsem svetu. Po vsem svetu žive zdaj, a nikjer nimajo prave domovine, kakor jim je napovedal Bog po preroku: »Gospod te bo razkropil med vsa ljudstva od konca do konca zemlje. Pa tudi med temi narodi ne boš imel pokoja, in stopinja tvoje noge ne bo imela počitka.« (V. Moz. 28.) In po preroku Ozeju (3, 4): »In veliko dni bodo Izraelovi otroci ostali brez kralja in brez poglavarja in brez daritve in brez oltarja.«

Tako je kaj kmalu prišla kazen na tō nesrečno ljudstvo, strašna kazen, ki jo je Tit zapisal s kratkimi, mogočnimi besedami na denar, katerega je dal kovati v spomin na razdejanje Jeruzalema in podjarmljenje svete dežele: »Iudaea victa, Iudaea capta! — Judeja premagana, Judeja zasuznjena!«

Ali poglejmo Heroda, ki sta morala Jožef in Marija z Detetom Jezusom bežati pred njim, ker je hotel Dete umoriti. Strašna bolezen mu je razjedla vse telo. Umiral je pri živem telesu in širil tak duh, da nihče ni mogel dalje časa bivati v njegovi bližini.

Pilat, ki je iz nemoške slabosti in strahopetnosti obsodil Jezusa na smrt, dasi je bil o njegovi popolni nedolžnosti prepričan, je kmalu nato izgubil svojo službo. Cesar ga je poslal v pregnanstvo v neprijazno Galijo — sedanje Francosko — kjer je storil sam svojemu nesrečnemu življenju konec.

Herod Agripa, vnuk onega prvega Heroda, ki je Detetu Jezusu stregel po življenju in je dal pomoriti nedolžne betlehemske otročiče, je obglavil sv. Jakoba, brata sv. Janeza, in je prvaka apostolov, sv. Petra, vrgel v ječo, da bi umoril tudi njega. A angel Gospodov je Petra rešil. Kmalu zatem je udarila roka Gospodova Heroda. V gledališču, ob igri in zabavi ga je udarila. Nenadoma je moral zapustiti gledališče. Lotila se ga je ostudna bolezen: pri živem telesu so ga snedli črvi, umrl je v strašnih bolečinah in v obupu, od vseh zapuščen.

Izmed najbolj znanih in divjih preganjalcev kristjanov je cesar Nero (54—68). Znano je, kako je dal kristjane politi s smolo, jih navezati v cesarskih vrtih na stebre in ponoči zažgati. To so takozvane Neronove baklje, ki so razsvetljevale cesarske vrte, kjer se je udajal Neron s svojim dvorom razuzdanemu uživanju in najhujšim strastem. Isti Neron je imel sv. apostola Petra in Pavla devet mesecev zaprta v mamertinski ječi, leta 67. (29. junija) pa ju je dal umoriti. A ko so vojaki izklicali kot cesarja vojskovodjo Galbo, je rimski senat, nekaj mestni svet rimski in obenem najvišje rimsko sodišče, obsodil krutega cesarja na smrt. Neron je ponoči zbežal na svojo graščino.

A ker je bil istotako strahopeten kakor brezsrčen, je med potjo skoro skoprnel od strahu, ker je grozno grmelo in bliskalo. Na graščini je prosil svojega služabnika, naj ga prebode. Zgodilo se mu je — umrl je v krvi, kakor je v krvi živel.

Domicijana (81—96), brata blagega in plemenitega Tita, imenuje cerkveni pisatelj Tertulijan; portio Neronis, kos Nerona. Res je bil to. Kristjane je sovražil, besno preganjal in moril, celo najbližje sorodnike, ki so verovali v Kristusa (Flavija Klementa). Apostola Janeza je poslal v pregnanstvo na otok Patmos. A neprestano ga je pekla in vznemirjala vest, noč in dan ni imel pokoja. Grozno se je bal smrti in je vse poskusil, da se je obrani. A ko je nameraval umoriti tudi ženo-cesarico, mu je dal neki njen prejšnji služabnik pismo z imeni zarotnikov, ki mu strežejo po življenju. Cesar se je zaglobil v ta imenik. Med tem mu je zarotnik zasadil bodalo med rebra.

Maksimian (235—238), poprej vojak brez vsake vzgoje, omike in vseh vladarskih vednosti, je divjal posebno proti duhovščini. Ko mu je rimski senat odvzel cesarsko oblast, je tako zdivjal, da je tulil kakor besna zver in butal z glavo ob zidove svoje sobe. Takoj se je napotil z vojsko proti Rimu. A med potjo so ga ubili lastni vojaki, katerim na ljubo, da jim je mogel dajati večjo plačo, je oropal preje mnogo templjev.

Decij (249—251) je izdal zoper kristjane posebno krute in neusmiljene ukaze. Zapovedal je, naj jih mučijo z najstrašnejšimi mukami, a zelo počasi, da jih bo tem več zatajilo Kristusa. Na žalost sv. Cerkve jih je res mnogo odpadlo. A cele trume so šle pogumno in radostno v smrt, n. pr. papež Fabijan, device Apolonija v Aleksandriji, Agata v Kataniji na Siciliji. Sreča, da je Bog te hude čase prikrajšal. Že po dveh letih vladanja je namreč Decij v vojski z Goti padel, Nagega so pustili ležati na bojišču, v hrano divjim živalim in pticam roparicam.

Valerijan (253—260) je izdal ostre ukaze zoper diakone, duhovnike in škofe, ki jih naj pomore, ker je dobro vedel: »Če udarim pastirje, se čreda razkropi.« Pozneje tudi zoper navadne vernike, da jim naj odvzamejo premoženje, jih pošljejo v pregnanstvo, ali jih pomore. Pod njim so trpeli papeža Štefan in Sikst II., Sikstov diakon Lavrencij, Ciprijan, škof iz Kartage; v Utiki so vrgli 153 kristjanov v apnenico, da jih je apno sežgalo. A kazen je prišla tudi za tega trinoga: v vojski s Perzi je bil ujet. V verigah je moral spremljati perzijskega kralja Saporja na njegovih potih. Kadar je le-ta hotel zasesti konja, se je jetnik moral pripogniti, da je kralj stopil na njegov hrbet in se od tam zavihtel v sedlo. V tem sramotnem in žalostnem suženj-

stvu je ostal do smrti. Niti njegov sin se ni zmenil zanj, da bi ga rešil te prežalostne usode.

Avrelijan (270—275) je l. 275. izdal ostre ukaze zoper kristjane. Kmalu nato je bil od lastnega pisarja umorjen.

Dioklecijan (284—305), doma v Dalmaciji, sin bivšega sužnja, je bil izpočetka kristjanom pravičen, a podšuntan od sovladarja Galerija je proti koncu vladanja hudo preganjal vernike. Pod njim so dosegle krono mučeništva sv. Neža v Rimu, sv. Lucija v Sirakuzi in plemenita gospa sv. Anastazija v Iliriji, v Hispaniji diakon Vincencij. Kazen ni izostala: za nekaj časa se ga je lotila blaznost. Umrl je od gladu in strahu v Saloni ob Splitu. — Zli duh Dioklecijanov, Maksimijan Galerij, pod katerim sta trpeli sv. Katarina in sv. Barbara, je umrl za strupeno in smrdečo rano. — Ilirec Maksimijan Herkul, ki je dal blizu Kolina na Nemškem pomoriti celo tebajsko legijo, je bil odstavljen. Ko se je hotel spet polastiti cesarke oblasti, so ga obesili na vislice. — Maksimin se je zastrupil. — Maksencij, premagan od Konstantina Velikega v slavni in za krščanstvo tako pomembni bitki pri milvijskem mostu ob Rimu, se je hotel rešiti z begom čez reko. A most se je pod težo bežečega vojaštva udrl, in Maksencij je utonil v Tiberi (312).

Julijan (361—363) je bil kristjan-arijanec, a je odpadel k poganstvu. Zato njegov priimek »Odpadnik«. Da bi zbrisal sv. krst, se je okopal v volovski krvi. Hotel je v svojem cesarstvu spet uvesti poganstvo. Kristjane je sovražil, jim zabranil vse boljše službe, skušal njih cerkve uničiti. Sovražil je tudi Kristusa, ki ga je zaničljivo imenoval Galilejca. Od Perzov premagan, od svoje vojske zapuščen, je umrl z besedami sovraštva do Kristusa: »Galilejec, ti si zmagal!«

Valens († 378) je odpadel k arijancem in je preganjal katoličane. V vojni z Goti je bil premagan. Skril se je v neki gozdni koči; kočo so zapalili in cesar je zgorel v nji — on, ki je dal malo pred vojno na širokem morju zažgati ladjo, obloženo z 80 duhovniki!

Anastazija I., ki je navzlic mnogim prošnjam papeža Simaha preganjal in moril duhovnike in škofo, je zadelo cerkveno izobčenje, l. 518. pa ga je zadela strela in ga ubila.

Konstancij II. je dal l. 654. prijeti papeža Martina I. in ga priversti v Carigrad. Od tam ga je poslal v prognanstvo na megleni Kerzones ob Črnem morju. Kazni, ker se je dotaknil namestnika Kristusovega, ni ušel: lastni služabnik ga je v kopeli umoril.

Njegov vnuk Justinijan II. se je neprestano vmešaval v cerkvene zadeve. Kakor njegov ded je nameraval tudi on papeža Sergija I. ujeti in prepeljati v Carigrad. A vojsko-

vodja Leontin je oholega in krutega vladarja pahnil s prestola, mu dal odrezati nos in ga je poslal v pregnanstvo na isti Kerzones, kamor je poslal njegov ded papeža Martina. Končal je pod rabljevo sekiro: glavo so mu odsekali.

Konstantin Kopronim (741—755) je divjal zoper podobe svetnikov v cerkvah, češ, da je to malikovanje. V vojni zoper Bulgare je umrl za kugo.

Njegovega sina Leona IV. Nikeforja kazen očetova ni izmodrila. Tudi ta je preganjal katolike in jim uničeval svete podobe. Umrl je istotako za kugo.

Aistulf, kralj Longobardov, se je vojskoval zoper Rim in papeža. A roka božja je zadela tudi njega: nepričakovano je umrl na nekem romanju.

Drugi longobardski kralj Desiderij je istotako stiskal Rim in sv. Očeta. Karel Veliki ga je premagal in mu odvzel kraljestvo.

Cesar Henrik IV. je kljuboval velikemu papežu Gregorju VII. in je slejkoprej svojevoljno prodajal cerkvene časti in službe. Izobčen iz Cerkve, je hlinil spokornost. Šel je na grad Kanošo v Zgornji Italiji papeža prosit odpuščanja, ter je sprejel v dokaz, da se hoče res poboljšati, iz papeževih rok sv. obhajilo. A kmalu se je spet pokazal starega sovražnika papeštva in sv. Cerkve. Gregor je moral pred njim bežati iz Rima in je umrl v Salermu z besedami: »Ljubil sem pravico in sovražil krivico, zato umiram pregnan.« A tudi Henrik ni ušel zasluženi kazni. Zapuščen od podložnih knezov, celo od lastnih sinov, se je moral odpovedati prestolu. Nekaj časa je sedel v ječi v Ingelheimu. Od tam je zbežal v Litih, v sedanji Belgiji, kjer je 7. avgusta 1106 nagloma umrl. Ker se ni spravil s Cerkvijo in ni bil odvezan izobčenja, ga niso smeli pokopati v blagoslovljeni zemlji.

Friderik Rdečebradec je sklenil l. 1176. s papežem Aleksandrom II. mir, a že pod Urbanom III. je spet sovražno nastopil zoper Rim. Ko je šel s križarsko vojsko proti Sveti deželi in je hotel s konjem prebresti sirsko reko Kalikadnus, je voda konja izpodnesla, in cesar je utonil (l. 1188.).

Friderik II. je hotel papeško oblast popolnoma podvreči posvetni, cesarski oblasti. Inocenc IV. ga je zato proklet in izobčil. Od knezov odstavljen in zapuščen je l. 1250. žalostno končal, strt na duhu in na telesu. In ne samo Friderika, ves nekdanj tako mogočni rod Hohenštaufov je jeza božja povsem iztrebila z zemlje!

Če pogledamo še nekatere sovražnike sv. Cerkve iz novejšje dobe, vidimo pri njih isto usodo, isto roko in sodbo božjo.

Voltaire († 1778), zaklet sovražnik vere in sv. Cerkve, čigar bojni klic je bil: »Uničite nesramnico!« namreč kato-liško Cerkev, je umiral v strašnem obupu. Kruto se je maščevalo na njem sovrašтво do duhovščine: sorodniki pred njegovo smrtjo niso marali osovraženih služabnikov svete Cerkve pustiti k njemu, dasi je prosil za duhovnika. Ni ga bil vreden!

Drugi veliki francoski brezvernež Jean Jacques Rousseau († 1778) je bil tudi eden očetov francoskega brezverstva in francoske revolucije. V svojih spisih je s krasno, a strupeno besedo spodkopaval temelje veri in državi. A vse življenje je bil v srcu razdvojen in obupan. Naposled je to žalostno življenje sam končal, umoril se je.

Znano je, kako je cesar Napoleon, velik vojskovodja, a brezsrčen, brezobziren človek, stiskal in poniževal papeža Pija VI., še bolj Pija VII. Ko je bil dne 10. junija 1809 od Pija VII. izobčen, se je norčeval, da zaradi tega izobčenja njegovim vojakom ne bodo popadale puške iz rok, ampak bo šel z njimi tudi v bodoče od zmage do zmage. A čudo! Komaj so minula tri leta, pa so padale v strašni ruski zimi Napoleonovim vojakom res puške iz ozebljih in premrlih rok. Ponosna njegova vojska je bila uničena. Napoleon sam se je komaj rešil, ko je ubežal na kmetskih saneh na Poljsko. Z izobčenjem iz Cerkve je začela bledeti zvezda njegove sreče in slave. Kmalu nato je izgubil cesarstvo. Moral je v pregnanstvo na pusti otok sv. Helene, kjer je, nekdanj vsemogočen, samotn umrl.

Istotako dokaz božje pravičnosti in božje kazni je Napoleon III. Kazal se je prijatelja Cerkvi in papeštvu. A v tem prijateljstvu je bilo le preveč Judeževega hinavstva. A z dnem, ko je hinavsko prepustil lastnino sv. Petra papeževim sovražnikom, se je začela njegova nesreča. Od Nemcev premagan, je izgubil svojo krono.

Tako nam priča zgodovina o nesrečnem koncu sovražnikov Kristusovih in njegove sv. Cerkve in o resničnosti besed Gospodovih: »Kdor na ta kamen, namreč na Kristusa in njegovo Cerkev — pade, se bo razbil; a na koga on pade, ga bo razdrobil.« (Mat. 21, 44.) Preganjanci Kristusovi in sv. Cerkve so nesrečno umrli in izginili, živi pa Kristus Gospod, zmaguje in kraljuje. In v večni mladosti živi in bo živela do konca dni nevesta Kristusova, sv. Cerkev, nezman-gana nikdar in od nikogar, tudi od največjih mogočnikov ne, od nikogar in nikdar strta in uničena. Amen.

Razglašenje Gospodovo.

Homilija.

Videli smo njegovo zvezdo na jutrovem in smo ga prišli moliti.
Mat. 2, 2.

Veličastna in čudovita je skrivnost današnjega praznika! Dete leži v betlehemskem hlevu in krasna zvezda sije nad njim. Slabotno je to Dete in vendar je ono poslalo zvezdo, da pokliče k sebi mogočne zemlje; majhno je to Dete in vendar klečijo pred njim velikaši tega sveta, da je molijo; revno je to Dete in vendar odpirajo knezi svoje zaklade, da mu jih darujejo. Iz daljne tujine, po težavnem potovanju so prišli trije Modri v Betlehem k temu slabotnemu otroku v revnem hlevu, v bornih jasliah, v slabih plenicah. To je skrivnost, neumljiva za posvetnega človeka, a polna resnice in tolažbe za vernega kristjana!

Pojdimo tudi mi s sv. tremi Kralji in premišljujmo čudovite skrivnosti ljubeznivega praznika! Povzemimo posamezne dogodke današnjega evangelija, obračajmo njegove nauke nase in ponovimo sklep za letošnje leto: vse za Jezusa!

1. Ko je bil Jezus rojen v Betlehemu, so prišli Modri iz jutrovega in vprašali v Jeruzalemu: »Kje je novorojeni kralj Judov?« To vprašanje je osramotilo Jude. Tujci so jih morali poučiti in spomniti na Jezusa. Niso sami prišli, niso našli Jezusa, ker niso hoteli.

Tudi v današnjih dneh tisoči ne najdejo Jezusa, ker ga v svoji brezbriznosti ne iščejo. Pojdite v velika mesta! Ob delavnikih in ob nedeljah najdete tam mnogo ljudi v cerkvah, pred tabernakljem, pred spovednicami. Če pa ti tisoči izpolnjujejo božjo in cerkveno zapoved, jo drugi tisočeri prelamljajo. Če jih celo ob delavnikih na stotine prejema sv. ohajilo, ga pa še veliko več niti za velikonoč ne prejme. Pojdite v naše trge in vasi! Ure daleč pridejo pobožni ljudje k službi božji ob vsakem času in ob vsakem vremenu; medtem ko pa drugi tik pred cerkvijo doma ali pa v gostilnah obsede; eni v cerkev, drugi na lov; eni k Bogu, drugi k svetu in satanu. Vedno vidimo isto nasprotje na svetu. Poleg gorečnosti treh modrih dobimo vedno brezbriznost Judov. Enim je načelo: vse za Kristusa; drugim pa: vse za svet!

2. »Videli smo njegovo zvezdo in smoga prišli molit.« S temi besedami naznanijo Modri n kratko namen svojega potovanja. S tem pa obenem priznavajo ljubeznivo božjo previdnost, ki jih je vodila; svojo pripravljenost, ker so poslušali klic božji, mnoge žrtve, kate- re so prestali na potu. Tudi Jeruzalemu je klical Bog po preroku Izaiju: »Vstani, bodi razsvetljen, Jeruzalem! Ker tvoja luč pride in veličastvo božje je vzšlo nad teboj!« Toda Jeruzalem je bolj ljubil temo kot svetlobo. Herod se pre- strašil in ves Jeruzalem ž njim. Nič ne marajo slišati o no- vorojenem kralju; nasprotno! še sovražijo in preganjajo ga. Zato je izginila zvezda, ker kruti kralj in njegovi brez- brižni podložniki niso bili vredni njene svetlobe.

Enako se godi tudi sedaj. Na tisoče sredstev pošilja božja previdnost ljudem, da bi jih pripeljala h Kristusu. Da, celo nenavadnih, čudežnih sredstev se poslužuje, da bi nas k sreči vodila. Tudi nesreče, svetovna vojska, so sred- stva, da človeka k Bogu pripeljejo. Kar se zahteva od člo- veka, je edino le: dobra volja. In vendar! Kako malokomu je svetovna vojska odprla oči...!

3. Modri zapuste Jeruzalem. In glejte, zvezda se jim je zopet prikazala, šla pred njimi in obstala, kjer je bilo Dete. Ko so pa zvezdo ugledali, so se silno razveselili. In kako upravičeno je bilo to veselje! Ko se jim je zvezda skrila, tedaj so pač med seboj govorili: »Ali smo se mar zmotili? Ali je zastoj ta dolga pot?«

Tudi v našem življenju večkrat ta zvezda izgine. Zdi se nam, da je povsod tema okrog nas, da nas niso samo ljudje zapustili, ampak tudi Bog. Zdi se, da so vse naše prošnje in molitve zastoj. Pa ne smemo obupati. Trdno zaupajmo v Boga! Noč žalosti in obupa bo izginila, in zve- zda božje pomoči se bo prikazala. Kajti Bog je še vedno pomagal in bo vedno pomagal.

4. Modri pridejo v Betlehem. Vstopijo in naj- dejo Dete z njegovo materjo. Koga so iskali? Novorojenega kralja Judov. Če je on v resnici kralj, tedaj mora stanovati v marmorni palači, ležati v svili in v zlati zibeli. In njegova mati je pač v škrlatu, z zlato krono na glavi! Pač so Modri kaj takega pričakovali. In kaj so v resnici našli? Dete, po- vito v revne plenice in položeno v mrzle jaslice in poleg njega ubožno mater. Pač je morala trdo skušnjo prestati vera teh treh Modrih! Ali so mar zato tako daleč potovali, da so našli to sirotno dete? Toda ne! Njih živa vera je v tem otroku videla več kot navadno človeško dete. Pod to po- dobo vidijo svojega neskončnega večnega Boga. In padli so predenj na kolena in ga molili. O čudovita moč svete vere! Ta dviga človeka od vidnega do nevidnega, od časnega do večnega, od zemskega do nebeškega. V moči te vere so trije

kralji molili ubogo dete, v moči te vere padajo dandanes milijoni na kolena in molijo skritega Boga naših oltarjev pod podobo kruha. Dasiravno oko samo kruh vidi, in roka tiplje samo kruh in jezik okuša samo kruh, toda vera kliče, da je ta kruh telo Jezusovo. V tej veri hoče katoličan živeti in umreti.

5. Modri so nadalje odprli svoje zaklade in darovali mire, zlata in kadila. Zlato so darovali kralju sveta, s kadilom častili večnega Boga, z miro priznali človeško naravo. Kdaj na svetu so še položili take darove pred kako zibelko? Položili za revno dete, položili modri, učeni in visoki tega sveta. Seveda, ta otrok je vzvišen nad vse stvari, on je pravi Bog. Zato pa mu verniki povsod in v vseh časih polagajo enake darove: zlato svoje ljubezni, kadilo molitve in miro trpljenja. Še dandanes se glasi isto posvečenje: »Tvoji smo in tvoji hočemo biti.«

6. Modri se vrnejo po drugem potu v svojo domovino. Drugačni so postali in po drugih potih hočejo odslej hoditi, drugače hočejo živeti. Sedaj so razsvetljeni z lučjo prave vere; prešinjani so ljubezni do učlovečenega Boga; sedaj imajo samo še eno željo: vse za Kristusa! Kristus je njih življenje, zanj umreti, njih dobiček. Zato so umrli — kakor pravi staro izročilo — mučeniške smrti za Kristusa. Še dandanes se pišejo njih imena na vrata krščanskih hiš, da bi oni blagoslov, ki so ga kot prvi pagani prejeli od Gospoda, tudi prišel v naša stanovanja in da bi vsi ljudje storili trden sklep: za Kristusa hočem živeti, zanj trpeti, pri njem sreče iskati.

Leta 1567. je potrkal na jezuitskega samostana vrata v Rimu plemenit mladenič Rudolf Aquaviva in prosil za sprejem. Sprejet bo, če dobi dovoljenje očetovo, a ta se dolgo časa brani. Naposled premaga stanovitnost mladeniča očetov upor. Kdo je bil sedaj srečnejši kot jezuit Rudolf Aquaviva? Živel je deset let v samostanu. Poslali so ga kot misijonarja v Indijo, tamkaj je 15. julija 1583 umrl mučeniške smrti. Papež Leon XIII. ga je prištel blaženim.

Dvesto let pozneje je drug mladenič potrkal na samostanska vrata in prosil sprejema. Kazal je poklic in bil sprejet. A preden je vstopil, se je še šel posloviti od svojih prijateljev, dasi so mu predstojniki odsvetovali. Ti prijatelji so ga pregovorili, da ni vstopil v samostan. V času francoske revolucije je ta mož silno veliko nedolžne krvi preli. Znano je in strašno njegovo ime. Ta mladenič je bil Robespierre.

Predragi v Gospodu! Oba mladeniča je klical Bog. Eden ga je slušal in se posvetil, drugi je izgubil poklic in žalostno končal. Eden je delal vse za Kristusa, drugi vse proti njemu. Kristus je klical Modre in kralja Heroda in

Jeruzalem in nas. Eni so poslušali in se posvetili, drugi ga zavrgli in bili sami zavrženi. Tako tudi sedaj.

Tudi nas kliče vse Bog. Moramo izbirati in voliti. Prosto nam je dano: ali življenje ali smrt. Da, predragi v Gospodu, izvolimo si življenje in recimo: vse za Kristusa! Amen.

Fr. K.

Prva nedelja po razglasenju Gospodovem.

O duhovnem napredku.

In njegova Mati je ohranila vse te besede v svojem srcu.

Luk. 2, 51.

Današnji evangelij spada med najlepše slike iz Jezusovega življenja. Že v mladosti ste ga slišali v šoli in vedno nam še ugaja. Kdo si pa tudi ne bi želel Jezusa spremljati na njegovi božji poti v Jeruzalem? Kdo ga ne bi občudoval v njegovem svetem spoštovanju, v njegovi pobožni molitvi? Saj ni lepšega na svetu, kakor je nedolžen otrok, zatopljen v pobožno molitev. In kakšen je bil šele Jezus pri molitvi, na najsvetejšem kraju v sveti deželi, na poglavitni judovski praznik!

Predragi v Gospodu Danes pa vas hočem opozoriti na nekaj, na kar najbrže še nikdar niste mislili pri današnjem evangeliju. Iz njega hočem zavrniti neki očitek proti nam katoličanom. Pravijo, da mi nismo napredni, ampak še vedno zaostali nazadnjaki. Ali je to resnično? Ali nas mar naša vera sili, da ne bi napredovali, da bi vedno ostali na enem mestu? Ravno nasprotno! O Jezusu beremo, da je napredoval, da je rastel v starosti in v modrosti in milosti pred Bogom in ljudmi. Istotako Marija. Tudi mi verni katoličani moramo po njunim zgledu hrepeneti po napredku, po napredku brez meje, brez konca in kraja, ki obsega celo večnost.

I. K temu napredku nas navaja današnji evangelij,

II. Zanj nam daje potrebna sredstva.

I. Kdo je bil svetejši kakor preblažena Devica Marija? Odkar stopi na svet in v človeško zgodovino, jo ne slave samo ljudje, ampak Bog sam. Po angelu jo proslavlja, rekoč: »Ti si milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med vsemi ženami, da, med vsemi najsrečnejša!« In ko se Marija nad tako hvalo prestraši, jo po-

tolaži spet angel, da naj se nikar ne boji, ker milost je našli pri Bogu. Tolika je bila njena svetost, da je bila vredna, da postane Mati božja, da po njej izvrši Bog največji čudež: delo odrešenja.

Ali je Marija tedaj rekla: »Dovolj je svetosti, sedaj lahko odjenjam in si odpočijem?« Ne, Marija je rekla: »Glej, dekla sem Gospodova,« in kot taka mora vedno delati, napredovati, rasti v popolnosti, vsa se darovati Gospodu, vsa zanj živeti. Glejte, tako morajo delati tudi otroci božji: napredovati v čednostih. — Ko je bil Jezus dvanaest let star, ali je mar rekel Mariji: »Dovolj si se trudila zame, nočem biti več tako na tvojo pomoč navezan?« Gotovo je bil Jezus Mariji za vse hvaležen, toda kako ji je pokazal to hvaležnost? Na ta način, da ji je dal priliko vaditi se v novih čednostih, zatajevanju in popolnosti. Jezus uravna tako, da ga Marija za tri dni izgubi. To je bilo gotovo bridko za Jezusovo ljubeče srce, za Marijo pa je bil to tretji meč po Simeonovem prerokovanju. In ko ga je našla, ji je rekel, da je tako volja božja, ki mora biti večja kakor je materina ali sinova ljubezen.

Ni popolnoma razumela Marija teh besedi, a pre-mišljevala jih je v svojem srcu in spoznala, da se mora pripraviti še na hujšo ločitev kakor tridnevno, na triletno, da se mora pripraviti na ono strašno nalogo, ki jo čaka na Kalvariji. In ko je naposled prišel tisti strašni dan, je Marija junaško stala pod križem. Tako je napredovala s svojim Sinom, da je bila pripravljena na vsako žrtev.

Kdor je svet, naj bo še svetejši, pravi sv. Duh. Za kristjana ni počivanja, ampak dolžnost vedno napredovati. Kateri bogatin mar pravi, da ima že dosti? Vsak hoče le še več imeti. Samo v duhovnem življenju naj bi bilo kdaj zadosti? Toda to ne govore tisti, ki so že kaj storili za dušo in večnost, ampak navadno oni, ki so beraškorevni v dušnem oziru, ki nimajo niti svatovske obleke posvečujoče milosti božje. Ti se ne marajo prav nič potruditi za nebesa. Kaka strašna odgovornost bo zanje enkrat pred Bogom, ki bo zahteval nazaj dane talente z obrestmi vred.

Veliko se ljudje trudijo za minljivo premoženje! Prebrodijo morja in pretrpe vse žrtve za nekaj minljivega denarja. Mi pa smo dobili pri sv. krstu talente, poleg tega nam jih ponuja Bog še vsak dan. Kdaj je človek tako brezbrizen v posvetni službi, kakor je v božji? Kje zanemari kmet toliko časa ob žetvi in košnji, kakor otrok božji za oskrbo svoje duše?

Pravi kristjan pa ne pozna lenobe, ne nazadnjaštva. On ve, da je lenoba poglobitni greh in studenec mnogo

drugih grehov. Če svet teži po napredku, žalibog, velikrat po napredku v grehu in hudobiji, hrepeni tudi pravi katoličan po edinopravem, duhovnem napredku. Sveta Terezija se je oveselila, ko je slišala biti uro, rekoč: bližje sem večnosti in bližje plačilu. Ravnaj se po tej svetnici, ravnaj po vzgledu sv. Device.

II. Za ta napredek pa si moramo izbrati prave pripomočke. Mnogo jih najdemo v življenju svetnikov, v sv. pismu, v nedeljskih pridigah. Mi pa si danes izberimo zopet za zgled Devico Marijo. Na njo obrača sv. Cerkev besede: »Sedaj, otroci, poslušajte me: blagor jim, ki ohranijo moja pota. Poslušajte nauk, bodite modri in nikar ga ne zametujte!«

1. Prvi nauk je ta: »Marija je vse te besede ohranila v svojem srcu.« To je prvo in najpotrebnejše. Kdor hoče priti naprej po strmem in kamenitem potu, ta se ne sme ozirati, ampak mora gledati predse. Strma je često pot v nebo, to nam je zabičal Jezus in to skušamo tudi sami. Zato pa imej srce pri Bogu, pazi na nauke Jezusove, na zapovedi božje. Marija je vse besede Jezusove v srcu ohranila, On je bil zanjo in mora biti za nas pot in resnica. Če se pa nikdar ne zmisliš na Boga, na večnost, kako boš potem napredoval. Pusto in prazno bo tvoje srce, kakor pravi prerok Jeremija o Jeruzalemu.

Kar slišiš ob nedeljah, to premišluj med tednom. Pomisli zvečer, ali je mar Kristus zadovoljen s tvojim dnevnim delom? Gospodar vsak dan pogleda, če ne trpi hiša kake škode. Tudi ti si tempelj božji, glej, da ne bo duša tvoja trpela kake škode. »Kvišku srca«, to bodi naše geslo v letošnjem letu!

2. Tudi drugi pripomoček ni težaven. Marija se je vrnila z Jezusom v Nazaret in je tam še skoro dvajset let živela s Sinom. Toda kaj je delala? Opravljala je vsa navadna hišna opravila. Ni pisala učenih knjig, ni delala čudežev. Ali je bilo tako opravilo pač vredno kraljice angelov? Da, gotovo! Ker ljubezen do Boga tudi neznatne stvari posveti. Sicer pa kaj je velikega pred Bogom? Nič, vesoljni svet je ničnost pred njim, Vse na svetu je dim, prazen nič. Čim bolj se kdo uničuje tukaj na svetu, tem več velja pred Bogom. Enako je bilo pri Mariji. Uničila se je do dekle Gospodove, pa ravno ta ničnost in ponižnost je izvabila Boga iz nebes v Marijino naročje. Tako ravna Bog še vedno. To, kar je nezatnega, ničnega na svetu, to Bog izvoli, da osramoti to, kar je velikega. Vse, kar se je velikega na svetu zgodilo, se je izvršilo s skromnimi sredstvi. Zato pa, kristjan, ne žaluj, če si nizkega stanu, če opravljaš vsakdanja dela. Delaj vse iz ljubezni do Boga in velik boš pred njim. To bo pravi, neskončni

napredek: vse iz ljubezni do Boga. Sv. Bonaventura je rekel nevednemu samostanskemu bratu: »Če bolj ljubiš Boga kot jaz, si večji pred Bogom.« In ali ni Marija izvolila nevedne 14letne Bernardke, da je po nji svetu pokazala svetovnoznani lurški čudež?

Predragi v Gospodu! Mislimo na Boga z Marijo, vršimo z Marijo in iz ljubezni do Boga vse dolžnosti svojega stanu in to bo pravi napredek. Potem lahko mirno pričakujemo Gospodovega prihoda, ko bo nam rekel: »Glej, jaz pridem kmalu in moje plačilo je z menoj: dati vsakemu po njegovih delih!« Amen.

Fr. K.

Druga nedelja po razglasenju Gospodovem.

Obhajanje vnanje slovesnosti praznika presvetega Imena Jezusovega*

Ime Jezusovo je slavno in mogočno.

Imenuj njegovo ime Jezus, zakaj on bo rešil svoje ljudstvo njegovih grehov.

Mat. 1. 21.

Svetovna zgodovina nam poroča imena raznih velikih, slavnih mož, nam poroča imena modrih postavodajavcev, slavnih učenjakov, zmagovitih vojskovodij, slavnih kraljev ter cesarjev. Toda, kaj so ta imena, ako jih primerjamo z najsvetejšim, najsladkejšim imenom Jezus? Kako malenkostna so, kako neznatna so, kako malopomenljiva so!

Kadar vzide solnce na jutranjem nebu, obledi svetla luna, ugašajo žarne zvezde, a mnogo bolj še obledi slava najslavnejših imen na svetu, ako imenujemo največje ime, najsvetejše ime Jezus. Le ime Jezus ostane vedno enako slavno, veliko, veličastno, le ime Jezus žari v večno enakem žaru slave, moči in časti. Da si bodete svojo vero v moč, slavo imena Jezus poživili, da bodete v bodoče še bolj častili slavno, mogočno ime Jezus, vam hočem, ljubljeni v Gospodu, na današnjo nedeljo, ki je posvečena proslavi

* Vnanjo slovesnost praznika presv. Imena Jezusovega obhajamo drugo nedeljo po razglasenju Gospodovem. Gl. tozadevno določbo v ljubljanskem Škofijskem listu l 1916, str. 106, Ephem. liturg. 1915. str. 112 in Duh. Pastir, l. 1917, str. 42. in 43.

najsladkejšega in najmogočnejšega imena Jezus, govoriti: I. o slavi, II. o moči imena Jezus.

V imenu Jezus pričnem svoj današnji govor. Ti pa Jezus, ki si nekoč rekel: »Prosimo in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in se vam bode odprlo!« (Mat. 7, 7) in »karkoli boste prosili Očeta v mojem imenu, bom storil« (Jan. 14, 13) vlij v naša srca polnost svojih milosti, da bomo spoznali, kaj nam je storiti, kaj opustiti, da bomo vsekdar in povsod tvoje sveto, slavno, mogočno ime dovolj spodobno častili in slavili!

I. Ime Jezus je vse slave in časti vredno. Ako si natančneje ogledamo to ali ono ime izmed raznovrstnih imen, katera nosijo ljudje na širni zemlji, bomo videli, da nobeno ime ne vsebuje samo na sebi in samo po sebi niti kaj častnega, slavnega, niti kaj nečastnega, neslavnega. Svojo čast in nečast, svojo slavo in neslavo dobiva katerokoli bodi ime od onega, ki ga nosi. Slavno in častno je ime slavnega Juda Makabejca, ker ga je nosil znamenit judovski junak, ki se je nesebično in junaško bojeval za zlato svobodo svojega naroda. A sramotno in nečastno je ime podlega Juda Iškarijota, ker ga je nosil breznačajen hudobnež. Kake časti, slave, da, češčenja je vredno še le ime Jezus, ime, katero je nosil Zveličar človeškega rodu, katero je nosil sam Sin božji! Da, ime Jezus je vzvišeno nad nebes nebesa.

A ime Jezus ni samo radi tega slavno, veliko in častno, ker ga je nosil edinorojeni Sin božji, ampak tudi zaradi tega, ker ga je sam nebeški Oče izbral izmed vseh imen svojemu edinorojenemu Sinu in ga naznanil po nadangelu Gabrijelu Mariji in Jožefu. »Glej, spočela boš v telesu,« je naznanil nadangel Gabrijel na povelje božje Mariji, »in rodila Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus!« (Luk. 1, 31.) Sv. Jožefu je pa naznanil angel: »Rodila pa bo (Marija) Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus, zakaj on bo odrešil svoje ljudstvo njegovih grehov!« (Mat. 1, 21.)

Kaj pa pomeni ime Jezus? Ime Jezus pomeni odrešenik, zveličar. Da, bolj primerne imena ni mogel nebeški Oče kljub svoji neskončni modrosti izbrati svojemu edinorojenemu Sinu in Zveličarju človeškega rodu, ki bi še bolj natanko izražalo božje veličje, izredne vrline, nalogo Zveličarjevo, katero je on prejel pri svojem učlovečenju od svojega nebeškega Očeta, ko izraža ime Jezus. O imenu Odrešenikovem je napovedal prerok Izaija: »Njegovo ime je: Čudoviti, svetovavec, Bog, močni, oče prihodnje dobe, knez miru.« (Iz. 9, 6.) Vse te častne naslove, vso slavo teh častnih naslovov združuje v sebi najsvetejše ime Jezus.

Ker je najsladkejše ime Jezus tako sveto, slavno, častno, veliko, zato mu gre tudi vsa čast, zato tudi zasluži, da ga kolikor mogoče pobožno častimo. Če prebiramo zgodovino kat. bogoslužja, bodemo našli, da sv. kat. Cerkev že več stoletij izkazuje najsvetejšemu imenu Jezus dolžno čast, češčenje. Najlepše pa je počastil časti, slave vredno ime Jezus sam Bog v sv. pismu. V svojem pismu do Filipljanov namreč piše sv. apostol Pavel, razsvetljen od Sv. Duha, o imenu Jezus sledeče: »Ponižal se je, ko je postal pokoren do smrti, in sicer do smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu podelil ime, ki je nad vsa imena, da se v Jezusovem imenu pripogibajo vsa kolena nebeščanov in zemljanov in podzemljanov, in da vsi jeziki izpričujejo, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta.« (Fil. 2, 8—11.)

Ako je pa ime Jezus tako slavno, častno, sveto, tedaj pa moramo tudi skrbeti, da mu bodemo izkazovali dolžno češčenje. Pred vsem se varujmo, da ne bodemo najsvetejšega imena Jezus izgovarjali lahkomišljeno ali v jezi, ali ga celo zlorabljali v kletev! Ne pozabimo nikdar, da med desetimi božjimi zapovedmi že kar druga prepoveduje, onečastiti, sramotiti božje ime. Če smo se torej znabiti navadili, najsvetejše ime Jezus nespoštljivo izgovarjati, ali ga celo zlorabljati v kletev, tedaj si nad vse skrbno prizadevajmo, da se bodemo tega odvadili! V starem zakonu je bilo strogo prepovedano, izgovoriti najsvetejše ime Bog. Le veliki duhovnik je smel v celem letu samo enkrat, kadar je stopil v najsvetejše, izgovoriti najsvetejše ime Bog. V novem zakonu, zakonu ljubezni in milosti sicer smemo najsvetejše ime Jezus večkrat izgovoriti. Skrbimo pa vendar le, da ga bodemo vsekdar in vsepovsod le s pobožnostjo in iz pobožnosti izgovorili! Če nanese prilika, da ga moramo izgovoriti, bodisi v molitvi, bodisi izven molitve, skrbimo vsekdar, da ga bodemo izgovorili pobožno in spoštljivo, in če je mogoče, pripognimo glavo. Duhovniku celo ukazuje sv. Cerkev, da med daritvijo svete maše, kadar izgovori sladko ime Jezus, prikloni glavo. Če bodemo vsekdar in vsepovsod pobožno in spoštljivo izgovarjali sladko ime Jezus, bodemo tudi na zunaj razodevali svojo notranjo pobožnost do najsladkejšega imena Jezus.

V katoliških krajih, kjer srca katoličanov preveva živa katoliška zavest, je hvalevredna navada, da ljudje drug drugega, posebno katoliške duhovnike, pozdravljajo z lepim, krščanskim pozdravom: hvaljen Jezus. — Če se pozdravljamo s tem lepim krščanskim pozdravom, kažemo javno svojo katoliško zavest, kažemo javno svojo vero v Kristusa, kažemo javno, da nam je Kristus vse in čez vse.

Pa tudi sv. katoliška Cerkev, naša preskrbna mati, nad vse želi, da bi se pozdravljali s tem lepim krščanskim pozdravom. Da bi namreč kolikor mogoče nagibala katoliške kristjane k temu, da bi se pozdravljali z lepim pozdravom: hvaljen Jezus, je podelila sv. Cerkev nepopolni odpustek 50 dni, katerega zadobimo mi, kadarkoli spoštljivo in pobožno koga pozdravimo s pozdravom: hvaljen Jezus, pa tudi oni, katerega pozdravimo.

II. A ime Jezus ni samo slavno, ni samo vredno vse slave in časti, ampak je tudi mogočno. Povedal sem vam v I. delu svojega govora, da nobeno ime pod nebom ne dobiva svoje časti in slave od črk, katere sestavljajo kako ime, ampak to ali ono ime izmed različnih imen na zemlji dobiva čast in slavo od svojega nositelja. Kakor pa ni nobeno ime kakega človeka že samo na sebi in samo po sebi slavno in častno, še manj pa je kako človeško ime samo na sebi mogočno. Nekaj popolno drugačnega je pa z najsladkejšim imenom Jezus. Učlovečeni Sin božji, ki je nosil, nosi ter bo nosil na veke najsladkejšo ime Jezus, je podelil temu svojemu imenu čudovito moč. To mojo trditev potrjujejo sv. evangeliji, dejanja apostolov in cerkvena zgodovina.

Zveličar sam nam zatrjuje: »Resnično, resnično vam povem: Ako bode Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bô dal.« (Jan. 16, 23.) Najsladkejšo ime Jezus dela takorekoč silo srcu nebeškega Očeta in ga prisili, da nam podeli vse milosti, katerih ga prosimo. V imenu Jezus so že izganjali učenci Jezusovi hudobne duhove iz obsedencev, ko je še njihov božji Učenik v »podobi sužnja« (Fil. 2, 7) bival med njimi. »Dvainsedemdeseteri,« nam pripoveduje v svojem evangeliju evangelist Luka, »so se z veseljem vrnili, rekoč: Gospod! celo hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.« (Luk. 10, 17.) Moč najsladkejšega imena Jezus nad peklenskimi duhovi je bila za časa javnega delovanja Jezusovega tako velika, da so celo oni, ki niso pripadali k Jezusovim apostolom in učencem, v imenu Jezus izganjali iz obsedencev hudobne duhove. To resnico nam poroča v svojem evangeliju sv. evangelist Marko. Piše namreč: »Janez mu je odgovoril, rekoč: Učenik! videli smo nekoga, ki ne hodi za nami, v tvojem imenu izganjati hudiče in smo mu branili.« (Mark. 9, 27.) Onemu ubožcu, ki je bil hrom od maternega telesa, in katerega so pokladali vsak dan pred templjeva tako imenovana zlata vrata, da je prosil miloščine templjeve obiskovalce, je rekel sv. Peter: »Srebra in zlata nimam. Kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa, Nazarečana, vstani in hodi!« (Dej. apost. 3, 6.) Glejte, ljubljani v Gospodu! Nekdanji hromec ni samo vstal, kakor nam poroča sv. pismo, ampak posko-

čivši je vstal in hodeč in poskakujoč je hvalil Boga. Kajne, čudovita moč imena Jezus?

Da, božji Zveličar je navezal na svoje ime Jezus za svoje vernike brezmejno moč. »Znamenja tistim,« je namreč on sam rekel nekoč po svojem vstajenju, »ki verujejo, bodo ta: V mojem imenu bodo izganjali hudiče, govorili bodo nove jezike; kače bodo prijemali, in če kaj strupenega izpijejo, jim ne bo škodovalo; na bolnike bodo pokladali roke in ozdraveli bodo.« (Mark. 16, 17.) V imenu Jezus so se podali apostoli oznanjevat vsem narodom sveta vero v Križanega, v imenu Jezus so delali apostoli raznovrstne čudeže in v mogočnem imenu Jezus so pokristjanili tisoče in tisoče nevernikov.

V mogočnem imenu Jezus so delali tudi močnoverni kristjani prvih stoletij raznovrstne čudeže, kakor nam poročajo sv. Justin, Tertulijan, Origen ter sv. Ciprijan v svojih spisih. A tudi v poznejših stoletjih so kristjani, zaupajoči na brezmejno moč imena Jezus, delali mnogovrstne čudeže. Posebno v 15. stoletju po Kr. so kristjani pod zaščito mogočnega imena Jezus večkrat premagali v slavnih bitkah krvoločne Turčine in so s temi zmagami rešili Evropi krščansko vero in omiko. Ko so si namreč l. 1453. neverni Turki osvojili Carigrad, so se začeli pripravljati na to, da si tudi ostala kraljestva v Evropi podjarmijo, so začeli delati na to, da bi kmalu zaplapolala prerokova zastava tudi na Dunaju, v Parizu in Rimu. Rimski papež je žaloval, prosil, rotil krščanske vladarje, da bi započeli z združenimi močmi vojsko proti nevernikom. A niso se mogli zediniti k skupnemu nastopu. Le Janez Hunyadi je z nezadno vojaško silo čuval Donavo. Tedaj je obudil Bog sv. Janeza Kapistrana iz reda sv. Frančiška Asiškega, ki je poln milosti Sv. Duha oznanjeval po avstrijskih in ogrskih deželah križarsko vojsko proti nevernim mohamedancem. A začetkoma je imel sv. Janez Kapistran s svojimi pridigami le malo uspeha. Ko je nekega dne, tako pripoveduje pobožna legenda, priporočil pri sv. maši ljubemu Bogu svoje podjetje, je padla na oltar puščica s temle napisom: »Ne boj se, Janez! V moči mojega imena bodeš premagal Turke.« Te besede so ga potolažile in izpodbodle, da je še z večjo vnemo oznanjeval križarsko vojsko proti Turkom. V kratkem času je nabral 60.000 hrabrih vojščakov in s temi 60 tisoči je začel vojsko z desetkrat močnejšim sovražnikom. V današnjem Belgradu in okoli današnjega Belgrada je prišlo do bitke. Zmagovito ime Jezus je bilo geslo krščanske vojske. Zmagovito ime Jezus se je glasilo iz ust krščanskih junakov. Jezus, Jezus se je glasilo čez hrib in dol, Jezus, Jezus se je glasilo od zemlje do nebes, in v imenu Jezus si je pri-

borila krščanska vojska slavno zmago. Turki so doživeli v tej bitki velikanski poraz; izgubili so namreč 24.000 mož. Papež Kalist III. je določil, da se naj obhaja vsako leto 6. avgusta v spomin preslavne zmage pri Belgradu praznik Jezusovega spremenjenja na gori Tabor.

Koliko dobrega v dušnem in telesnem oziru je že pač donesla do današnjega dne človeštvu iskrena pobožnost do najsladkejšega imena Jezus! Tega pač ne more povedati človeški jezik, tega pač ne more opisati najspretnejše pero kakega človeka. To bomo še le v večnosti spoznali, ko bomo prebrali knjigo življenja. Zdaj se moramo zadovoljiti samo s tem, da nam je znana resnica, katero nahajamo zapisano v knjigi »Dejanja apostolov«: »Ni ga namreč drugega imena danega pod nebom ljudem, ki bi se mi mogli zveličati.« (Dej. apost. 4, 12.)

Če je torej moč najsladkejšega imena Jezus tako čudovita, zaradi tega pa glejmo v bodoče, da bomo veliki častivci imena Jezus! Vsak dan in vsako važnejše opravilo pričnimo v imenu Jezus! Jezus nas bode varoval vsega hudega, dajal našemu dejanju in nehanju obilnega blagoslova in stalne sreče in vsa naša dejanja obsipaval z obilnimi milostmi. Preden nastopimo kako daljšo pot, vzdihnimo pobožno: v tvojem imenu, o Jezus, se podam na pot! Dragi v Kristusu! Ako se bodeš v imenu Jezus podajal na pot, potem te zagotovim, da bode Zveličar poslal angela pred tvojim obličjem, »ki te bode varoval na tvojih potih, ki te bode nosil na rokah, da morda ne zadeneš ob kamen s svojo nogo.« (Prim. ps. 90, 11. 12.) Če vas napade skušnjava in ste v nevarnosti, da zgubite svatovsko obleko posvečujoče milosti božje, in ste v nevarnostih, da se potopite v valovih smrtnega greha, tedaj zakličite s sv. Petrom: »Gospod, reši nas, poginjamo!« (Mat. 8, 25.) Če bode skušnjava proti sv. veri, proti sv. čistosti, potrpežljivosti, ljubezni do bližnjega še tako velika, zdihnite z zaupljivostjo k Jezusu, in on bode, kakor je nekdan zapovedal valovom Genezareškega jezera, da se naj poležejo, zapovedal tudi valovom vaših skušnjav, da se naj poležejo, da naj utihnejo. Zaradi tega glejmo, da se bomo zmerom zatekli k Jezusu, kadarkoli in kjerkoli nas bode peklenški skušnjavec skušal v greh! Če bomo to storili, smo si lahko vsekdar v svesti zmage in tudi v svesti, da nam bode zmaga nad peklenškim skušnjavcem zveličavna, zaslužljiva za večno življenje.

Neizmerno velika je torej slava, čast najsladkejšega imena Jezus. A ravno tako neizmerno velika je tudi njegova moč. Vsled tega pa skrbimo, da ne bomo pripadali onim vsega pomilovanja vrednim kristjanom, ki onečlaščujejo to najsvetejše ime, ali vsaj ne gojijo nobene pobož-

nosti do njega! Izgovarjamo prav čestokrat z največjo častitljivostjo in spoštljivostjo sladko ime Jezus, posebno pa ga radi izgovarjamo, kadar potrebujemo božje pomoči, kadar želimo, da bi rosil blagoslov božji na nas, na naša opravila, na one, ki so nam izročeni v varstvo in oskrbo! Glejmo, da bo sladko ime Jezus naša tolažba, naša zaščita, naša bramba, naša opora, naša uteha na potu v večnost! Če nam pa bode sladko ime Jezus v zemeljskem življenju »svetloba naših oči, palica naše starosti, tolažba našega življenja in upanje srečne večnosti« (Prim. Tob. 10, 4.), tedaj smemo tudi upati, da bode to mogočno ime naša zadnja beseda pri našem vstopu v srečno večnost.

P. Dionizij Dušej.

Tretja nedelja po razglasenju Gospodovem.

Praznik sv. Družine.

Tri najslajša imena.

Ker je v naši škofiji vpeljana pobožna družba, bratovščina sv. Družine, imamo danes vnanjo slovesnost v čast sv. Družini. Sv. evangelij tega praznika je prav tisti, kakor prvo nedeljo po razglasenju Gospodovem, o 12letnem Jezusu. V njem nastopijo tri najčastitljivejše osebe, ki so kdaj hodile po zemlji: Jezus, Marija in sv. Jožef, in to je sv. Družina, kateri so posvečene večinoma vse naše družine.

Da bomo v življenju in smrti toliko zaupljivejše iskali pomoči pri Jezusu, Mariji in sv. Jožefu, hočem vam danes nekaj poučnega povedati o vsakem teh treh najslajših imen.

Božja neskončna modrost, katera urejuje tudi najmanjše reči, je odločila, kakor nam sporoča sv. zgodovina, nekaterim osebam dati njih poklicu primerna imena, in to zato, ker so imele posebno važno nalogo v božjem kraljestvu. Tako n. pr. je dal Bog prvemu očaku pravovernega ljudstva ime Abraham, to je oče množice. Apostolu Simonu je dal Gospod ime Peter, skala, trdna podlaga sv. Cerkve. Ime, katero je Bog komu dal, je tudi pomenilo, kar je tisti človek resnično bil; bil je, kar se je imenoval, in imenoval se je, kar je bil. To velja tudi o treh najslajših imenih: Jezus, Marija, Jožef.

1. 1. Najsvetejše, najbolj vzvišeno izmed teh treh imen je ime Jezusovo. Poslušajmo evangelista Marijinega, sv. Luka: »Angel Gabriel je bil od Boga poslan k Devici, zaročeni možu, ki mu je bilo ime Jožef, in Devici je bilo ime Marija. In angel je prišel k njej ter rekel, ko jo je pozdravil: »Glej, spočela boš v telesu in rodila Sina, in imenovala boš njegovo ime Jezus. Ta bo velik in imenovan Sin Najvišjega. In zato bo sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.« (Luk. 1, 31. 32. 35.) Kdor bi hotel torej to najsvetejše ime umeti, moral bi se v duhu dvigniti prav pred prestol presvete Trojice in ondi strmeti v to nedoumljivo skrivnost.

Ime Jezusovo je torej ime božje, ime neskončno svetega, vsegamogočnega, večnega Boga, pa od vekomaj skritega v presv. Trojici.

2. Jezusovo presveto ime je tudi najzveličavnejše. Pomeni iz hebrejščine preloženo Odrešenika in Zveličarja. Angel je rekel sv. Jožefu: »Rodila pa bo Sina, in imenuj njegovo ime Jezus, zakaj on bo odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.« (Mat. 1, 21.) Kako pa se je odrešenje izvršilo po Jezusu in kako ga je nebeški Oče poveljal za to, pove nam najlepše sv. Pavel v l. do Filipljanov (2, 8.—11.), rekoč: »Ponižal je sam sebe in je bil pokoren do smrti, do smrti na križu. Zato ga je tudi Bog povišal in mu dal ime, ki je čez vsa imena; da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne, teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik izpričuje, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta.« Sv. Peter pa je izrekel pred judovskim velikim zborom: »V nikomer drugem ni zveličanja. Nobeno drugo ime ni namreč pod nebom dano ljudem, v katerem bi mi mogli biti zveličani.« (Dej. ap. 4, 12.) Apostol narodov naravnost zatrjuje: »Kdor koli kliče v ime Gospodovo, bo zveličan.« (Rim. 10, 13.)

3. Ravno zato pa je ime Jezusovo tudi tolikanj razveseljivo in tolažilno za nas.

Razveseljivo je Jezusovo ime, ker je oznanjano na zemlji že toliko prestvarilo in vedno bolj polni nebesa s svetniki. »In bodo gledali njegovo obličje; in njegovo ime bo na njih čelih.« (Raz. 22, 4.) Sv. katoliška Cerkev zbira v tem presladkem imenu ljudi okoli sebe, da jih uči, tolaži ter vodi njih duše proti nebesom. Privedla je že milijone k luči, na pravo pot resnice in pokore ter jih osrečila časno in večno.

»Ime je to dobrega Pastirja, kateri je prišel iskat in reševati, kar je bilo izgubljenega.« (Luk. 19, 10.) Ime je to božjega Odrešenika in Zveličarja, katerega Srce je »vir vse tolažbe« pa »upanje v njem umirajočih«, kakor molimo v litanijah Jezusovega presv. Srca.

To je tisto tolažilno ime, katero slavimo v litanijah Jezusovega imena kot ime Boga miru, ki je »naše pribežališče«, »zaklad vernih«.

Ker pa je to ime najbolj sveto, edino zveličavno, tolikanj veselja in tolažbe polno, zato ga moramo izrekati z največjim spoštovanjem, ne kar nepremišljeno metati ga v govorico, celo ne v srdito, da nam pride Jezus na pomoč v izkušnjavah, nadlogah, boleznih, v zadnji uri ter toliko bolj takrat občutimo njegovo moč in sladkost.

II. Za Jezusovim imenom ni častitljivejšega in slajšega imena, kakor je ime prečiste Device in Matere božje Marije. Po nauku svetih učencikov se ji prilega izmed mnogih razlag zlasti ta-le čvetera njenega imena.

1. Marijino ime pomeni po izreku sv. Hrizologa toliko kot »Gospa, Gospodovavka, Kraljica«. Kdo je kdaj nosil vrednejše tako ime, kakor božja Mati in devica Devica? Gospodovala je ves čas in vsak trenutek svojega življenja nad grehom in vsemi nasledki greha. Bila je brez madeža izvirnega greha spočeta, pa ostala tudi brez sence vsakega lastnega greha. Gospodovala je kot zmagovalka greha in satana. Sv. Bernard jo še z drugega stališča nagovarja tako-le: »Ker je najmogočnejši izmed vseh gospodov s teboj, zato si ti mogočna Gospa in premoreš vse pri njem in po njem.« Gospa in Kraljica je torej Marija svojega božjega Sina. Zato jo kličemo v posebni bratovščini na pomoč: »Naša ljuba Gospa presvetege Srca, prosi za nas«

Marija je tudi Gospa in Kraljica vseh ljudi. Saj je Mati tistega, ki je Gospod in Kralj vseh ljudi, ker jih je odkupil s svojo predrago krvjo. O svojem prihodnjem gospodstvu je Marija sama prerokovaje zapela: »Glej, odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi.« Zakaj velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime.« (Luk. 1, 48. 49.) S temi besedami pa tudi Marija priča o svetosti božjega imena.

Marija je tudi Kraljica angelov in svetnikov, kakor jo kličemo na pomoč v lavretanskih litanijah.

2. Ime Marijino kaže tudi na »razsvetljeno« ali »razsvetljevavko«, kakor uči sv. Epifanij.

Jezus je luč sveta, »katera razsvetli vsakega človeka, kateri pride na ta svet«. (Jan. 1, 9.) Prečista Devica je tej luči prišla najbližje in jo je šele sprejela vase, da bi jo razlila čez vesoljni svet, kakor poje sv. Cerkev v predglasju. Zato jo imenuje sv. Epifanij »Mater večne lučice«.

Že na zemlji, preden je postala božja Mati, je polnost milosti napolnila njeno dušo z nebeško lučjo, ki ji je razodela doslej nepoznane skrivnosti. V nebesih, kjer njene milosti blišče v vsej svetlobi, jo je videl sv. Janez v skrivnem razodetju obdano »s solncem«. (Raz. 17, 1). In zato je ona naša razsvetljevalka, ker nam posreduje s svojo priprošnjo pravo luč, božjo ljubezen, otroški strah, nadnaravno spoznanje in upanje zveličanja. Saj nam govori Marija po sv. pismu: »Jaz sem mati lepe ljubezni in strahu in spoznanja in svetega upanja.« (Sir. 24, 24).

3. Tretjič pomeni Marijino ime po nauku sv. Bernarda toliko kot morskazvezda. Veliki papež Inocencij III., ki je imel posebno zaupanje do Marijinega svetega imena, je večkrat rekel: »Marija se imenuje zvezda, in ta zvezda mi sveti do nebes.« Sv. Bernard, imenovan sladkomedeni učenik, pa piše: »Marija je ona žlahtna zvezda, ki je izšla iz Jakoba, katere svetloba razsvetljuje ves svet, v nebesih žari, do pekla prodira, duše ogreva, čednosti pospešuje in greh zatira. Ona je tista svetlosveteča zvezda, ki vzhaja nad velikim morjem tega sveta, sijajna na zaslugah in svetla po krepostnih zgledih. O velika, o preblažena, o ljubezniva Devica Marija! Tvoje ime je tako sladko in ljubeznivo, da ga ne moremo imenovati, ne da bi se vneli ljubezni do tebe in do Boga, ki ti ga je podelil.«

4. Slednjič pomeni Marija tudi toliko kot morje. Blaženi Albert Veliki piše: »V resnici je Marija morje, morje milosti, katere je prejela od Boga, ali katere Bog po nji ljudem deli.« Morje je torej Marija po obsegu raznih milosti. Zato jo Gabriel pozdravi: »Češčena, milosti polna!« (Luk. 1, 28). In mi jo prosimo s sv. Cerkvijo: »Mati milosti božje, prosi za nas!«

Morje pa ni le neizrečeno razsežno, veliko in globoko, ampak tudi grenko. In v obojnem zmislu se more spet obrniti ta primera na Marijo, na njeno ime. Sv. Cerkev obrača na Marijo besede iz žalostnih pesmi preroka Jeremije: »Komu te bom prienačil in te potolažil, devica, hči sionska? Velika je namreč kakor morje tvoja potrnost. Kdo te bo ozdravil?« (2, 13).

Tudi Marijino ime treba izrekatile spoštljivo in ne za vsak prazen strah ali malenkost. Častiti ga moramo z otroškim zaupanjem in hvaležnim srcem. Sv. Anton Padovanski, ki ga je izrekel večkrat podnevu in ponoči, je trdil to-le: »Ime Marijino prinese radost v srce, med v usta, lepo doni v ušesih tistim, ki ga časte.«

III. Tretja oseba v sv. Družini tudi nosi posebno

častitljivo in prijetno ime: Sv. Jožef, prečisti ženin in mož Device Marije.

Kaj pa pomeni to ime? Po razlagi sv. Bernarda pomeni toliko kot povečanje, povišanje, prirastek, naraščaj. In kako primerno je to ime ravno za tega svetnika! Kar pomeni to ime, to je sv. Jožef tudi bil. Rastel je na milosti in časti, na čednostih, na zaslugah, na moči pred Bogom. Zato se sv. maša na praznik sv. Jožefa prične tako značilno: »Pravični bo cvetel kakor palma, kakor cedra na Libanu bo rastel.« Ta »pravični« je sv. Jožef. In kakor je egiptovski Jožef v marsičem predpoda sv. Jožefa, tako tudi v tem, kar pravi sv. pismo: »Prirastni sin je Jožef, sin prirastni.« (I. Moz. 49, 22). In znak njegov je lilija; ta raste visoko; pomeni, da za Bogom in Marijo nihče ni zrastel višje kot sv. Jožef in da so razen Boga in Marije vsi nižji kot Jožef.

1. Rastel je sv. Jožef najprej na milosti in časti. Prvi, ki mu je naklonil največje milosti in časti na zemlji, je bil Bog sam. Ko se je približal čas, da bi imel rojen biti Odrešenik sveta, ki pa ni nihče drug mogel biti, kakor božji Sin, iskal je Bog in našel pa odločil ravno sv. Jožefa ženina in moža Materi Odrešenikovi. Ravno on je bil poklican v to, da varuje čast božje Matere in je navidezni oče sadu njenega telesa, dokler Jezus sam ne razodene svoje božje narave. Da bo Marija Mati Sina božjega, to skrivnost je hotel Bog po svoji previdnosti sv. Jožefu za nekaj časa prikriti. Šele, ko Jožef prične postajati nemiren ter si v svoji ponižnosti ne upa Matere božjega Sina imeti pri sebi, šele potem mu pošlje Bog angela, ki mu veli, naj ostane skupaj z Marijo ter molči o skrivnosti učlovečenega božjega Sina. Sv. Jožef je angelu pokoren in zasluži s tem biti rednik samega božjega Sina, pa priča devištvu Marijinega in varih njene čednosti. Bil je potem gospodar v sv. Družini, njen pravi in naravni varih in branitelj v vseh nevarnostih, doma, na potovanju, v daljnem Egiptu.

2. Do tolike časti pa je prišel sv. Jožef, ker se je tako odlikoval in rastel v čednostih pred Bogom. Nič manj ga ne zaljšati ponižnost in pokorščina, kakor čistost in zvestoba. Kdo ne bi občudoval njegove vere v božje skrivnosti, katero je spremljala presrčna ljubezen do božjega Deteta, do njegovega presv. Srca in do svoje zaročene žene. Sveti se v vdanosti v božjo voljo, v pridnosti in skrbnosti za sv. Družino. Bil je prešinjen z duhom uboštvu in hvaležnosti. Pa kaj hočem naštevati vse njegove čednosti? S sv. pismom kratko izrečem njegovo pohvalo: »Jožef, Marijin mož, je bil pravičen« (Mat. 1, 19.), pravičen

do Boga, pravičen do svoje žene, pravičen do bližnjega in do samega sebe.

3. S tem pa je tudi povedano, kako je sv. Jožef rastel pred Bogom tudi na zaslužanju. Sv. Cerkev obrača nanj besede sv. pisma: »Ljub je bil Bogu in ljudem; njegov spomin je blagoslovljen.« (Sir. 45, 1). In spet: »Zvesti človek bo veliko hvaljen. In kdor je varih svojega gospodarja, bo čast dosegel.« (Preg. 28, 20., 27, 18).

4. Vsled tega imajo gotovo njegove priprošnje v nebesih toliko večjo moč, kolikor imenitnejši je bil njegov poklic na zemlji in kolikor več zaslug si je nabral v svoji odgovornosti polni službi na zemlji.

Sv. Izidor naravnost piše: »Jaz menim, da med priprošnjiki pri Bogu je sv. Jožef poleg preblazene Device najmogočnejši.« Sv. Tomaž Akvinski pa pravi: »Sv. Jožefu je dovoljeno v vsaki potrebi, v vsaki zadevi ljudem pomagati in vse, kateri se zaupljivo in pobožno zatekajo k njemu, varovati in braniti.« In zares, kaj bi mu pač mogel odreči božji Sin, ki ga je hotel imeti za krušnega očeta ter mu pokoren biti na zemlji? Kako neomajno zaupanje v rednika Jezusovega je imela sv. Terezija, pričajo te-le njene besede: »Izvolila sem si častitljivega sv. Jožefa za svojega očeta in priporočam se mu v vseh zadevah. Ne spominjam se, da bi bila kdaj neuslišana. Nobenega častivca sv. Jožefa ne poznam, kateri bi ne bil napredoval v čednosti. Njegova priprošnja pri Bogu ima čudodelno moč za vse, kateri ga kličejo zaupljivo.« Temu primerno moli sv. Cerkev: »Naj nam pomaga, prosimo te, Gospod, zaslužnje ženina tvoje presvete matere Marije, da nam bo po njegovih priprošnjah podeljeno, česar naša slabost ne more doseči.«

Pomenljivo za moč njegovega imena je tudi to, da slava njegova raste v teku stoletij. Papež Pij IX. je 8. decembra leta 1870. slovesno razglasil sv. Jožefa za variha sv. katoliške Cerkve. Sv. Jožef je tudi zavetnik kranjske dežele.

5. Se nekaj. Če je ime sv. Jožefa že samo po sebi tako častitljivo, povišala se je cena njegova še s tem, ker sta to ime izrekali oni dve najsvetejši osebi, katerih imena nam sedaj bolj jasno stojita pred očmi. Kako spoštljivo in nežno je to ime izgovarjala Marija, ko je nagovarjala svojega ženina, ga klicala ali za kako delo naprosila! In to bodi v spodbuden zgled ženam in možem, kako se morate spoštljivo med seboj ogovarjati in klicati, pa ne s priimki obkladati. Kako sladko in ljubeznivo je ime Jožefovo donelo v ustih malega Jezusa, ko je klical svojega krušnega očeta za to ali ono uslugo! Zato pa tudi še sedaj kristjani vseh katoliških deželâ

izrekajo ime sv. Jožefa v zvezi z najsvetejšima Jezus in Marija v vseh nadlogah, v dušnih in telesnih nevarnostih, v žalosti, v bolezni in zlasti ob tisti najimenitnejši uri, ko se odločuje srečna ali nesrečna večnost. O sv. Jožefu se sploh meni, da je umrl v rokah Jezusa in Marije.

Ko ste bili danes poučeni o treh najslajših imenih Jezusa, Marije in sv. Jožefa, vas opominim, da odslej bolj pogosto izrekate tiste tri zdihljeje, ki so priporočeni v bratovščini sv. Družine in na katere so posamezno in skupno podeljeni odpustki 100, oziroma 300 dni za vsakikrat: »Jezus, Marija, Jožef! vam podarim svoje srce in svojo dušo. Jezus, Marija, Jožef! stojte mi na strani v zadnjem boju. Jezus, Marija, Jožef! naj združen z vami mirno izdihnem svojo dušo.« Na naslednji zdihljej pa je podeljenih 200 dni odpustka enkrat na dan: »Jezus, Marija, Jožef razsvetljuje nas, pomagajte nam, rešite nas!« Amen.

Val. Bernik.

Praznik očiščevanja bl. Device Marije ali svečnica.

Goreča sveča zgled kristjanu.

Vse, karkoli vidimo v cerkvi, predragi v Gospodu, ima svoj poseben, višji pomen. Bogočastje sv. katoliške Cerkve skuša tudi po neživih stvareh oznanjati večne resnice. Ne samo beseda pridigarjeva z lece naj udarja ob naša srca in v njih oživlja sveto vero, ne samo petje na koru naj nas povzdiga k Bogu, ampak tudi oltar in vse, kar je na njem in okrog njega, naj nas uči krščanskega, bogoljubnega življenja. Za danes premislimo, kaj pomenijo sveče na oltarju, sveče, katere so bile ravnokar blagoslovljene.

Marsikomu, ki ne razume obredov katoliške Cerkve, se je že morebiti čudno zdelo, čemu in zakaj da gore sveče pri svetih opravilih, gore celo podnevi pri solnčnem svitu. Veliko več je pa takih kristjanov, ki si mislijo: mora že tako biti, a vzroka, pomena gorečih sveč vendar ne vedo. Da se nam stvar bolj razjasni, sezimo nekoliko v zgodovino! Že v apostolskih časih so rabili pri bogoslužnih opravilih luči, sveče. Seveda jih je k temu pogosto silila po-

treba, a to ni prvi in glavni vzrok rabe luči. Pravim, silila jih je potreba. V podzemeljskih duplinah in rovih so se morali prvi kristjani zbirati k službi božji zaradi tega, ker so se bali preganjalcev. In v temnih prostorih je res trebalo luči. Zato nas pa goreče sveče na oltarju res spominjajo onih krvavih in tožnih dni preganjanja; pa bilo bi napačno skozinskoz misliti, da je to prvi in edini pomen luči. Ne, ta pomen je veliko globočji in višji in lepši. Luči na oltarju so namreč olepšava in poveličanje božje službe ter podoba verskih, nadnaravnih skrivnosti. Tako pravi sv. Jeronim, da »se pri pevanju sv. evangelija prižigajo luči tudi pri solnčnem svitu nikakor ne zato, da se preganja tema, marveč da pokažemo veselje svojega srca«. In poslušajte, predragi v Gospodu, kako moli sv. Cerkev danes pri posvečevanju in blagoslovu sveč. Pravi in prosi, da bi Bog »milostno dodelil, kakor preganjajo z vidnim ognjem prižgane sveče nočno temo, bi tudi naša srca razsvetljena z nevidno bliščobo, to je z lučjo Sv. Duha bila oproščena vsake slepote greha ter gledala z očiščenim očesom duha to, kar je Bogu dopadljivo in koristno našemu izveličanju.« Torej kako lep pomen luči sploh! Luč pomeni milost Sv. Duha, ki ogreva naša srca v ljubezni, luč pomeni tudi Kristusa, ki je luč sveta, poslan v razsvetljenje nevernikov, luč pomeni tudi večno življenje; saj pravim: »Večna luč naj jim sveti.« In luč sveče je tudi velikega pomena za kristjana, zelo pomembna je sveča za nas in nas uči po besedah sv. Pavla, kako živeti, da smo res otroci luči in dneva ter hodimo v luči, kakor nas Kristus uči. Oglejmo si torej pomen goreče sveče za kristjana nekoliko bolj natanko!

Predvsem nam bodi žar sveče podoba **Ljubezni do Boga**, ki naj jo nosi kristjan v svojem srcu, pa ne samo v srcu in tudi ne samo na jeziku, ampak prav posebno in zlasti v dejanju in resnici. Glejte, žar tega plamena povživa počasi vosek in stenj. Tako naj tudi žar ljubezni do Boga povživa vse telesne in dušne moči v iskreni ljubezni do Boga. Sv. Frančišku Ks. je včasih tako bilo srce vroče ljubezni do Boga, da si je moral odpeti obleko in si hladiti z vodo razbeljene prsi. Tako iskreno je ljubil Boga. Bil je kakor sveča, ki gori z velikim, svetlim plamenom in se tako hitro uničuje. Komaj 46 let star se je preselil v nebesa, popolnoma ga je zdelalo obilno pridigovanje in dolga, težavna pota. In o premnogih drugih svetnikih lahko rečemo, da so bili bolni ljubezni do Boga. Predragi v Gospodu, če si grešniki spodkopujejo zdravje in nakopavajo dolgotrajne in nevarne bolezni v službi satanovi, se bomo mar pomišljali iz ljubezni do Boga kaj malega potrpeti? Slabo vreme, slaba pota, kako drugo zatajevanje naj nas ne odvrne od službe božje; če Boga res ljubimo, mu bomo radi izkazali

dolžno čast tudi, če bi nas kaj stalo. Drugače ne bomo spolnovali besed apostola sv. Janeza: »Otročiči, ne ljubimo samo z besedo in jezikom, ampak v dejanju in resnici.« Če pa poteka in ponehava naše življenje kakor se povživa goreča sveča, če delamo vse v čast božjo in iz ljubezni do Boga, potem velja o naši ljubezni lepa beseda sv. pisma, »naša ljubezen je močna ko smrt«. Kdo se je še kdaj mogel ustaviti smrti? Kdo ji je še ušel? Povejte, komu je že kdaj prizanesla? Vsi so morali ukloniti smrti vrat in ravno zato se imenuje smrt močna. Ravno tako močna pa je, predragi v Gospodu, naša ljubezen do Boga, če se zgodi tudi z nami, kar se zgodi z gorečo svečo: da namreč tedaj ugasne, ko ji zmanjka voska in stenja. Tudi mi ne smemo torej nehati ljubiti Boga, predno nam smrt ne izpihne luči življenja.

Kvišku plapola plamen sveče. Opominja nas k pobožnosti in molitvi, v kateri naj se dviguje naše srce kvišku k Bogu. Ali bomo mar hodili pot onih, ki so iskali sreče in tolažbe in miru in veselja tu na zemlji? Komu se zljubi posnemati ljudi, ki so živelj kakor da je samo to življenje? Ne maramo, da bi bili ti naši vodniki, ker postali bi tudi mi nesrečni. Kdorkoli išče sreče v zemskih stvareh in ne dviga svojega srca kvišku, o njegovem življenju veljajo besede sv. pisma, da je prešlo kakor senca. Premislimo le kaj je senca, in tako prazno in ničevno jim je poteklo življenje. Zapišimo si v srce besede sv. Pavla: »Bratje, pomnimo, da nimamo tu stalnega mesta, temveč da iščemo prihodnjega.« Nad zvezdami je naše pravo domovanje, zato pa kvišku misli in želje, prošnje in molitve. Plamen sveče plapola navzgor tudi tedaj, če svečo nagnemo bodisi sem bodisi tja. Tako se tudi kristjan ne sme ustrašiti trpljenja in pokore, marveč tudi v hudih dneh mora obračati svoj pogled in svoje srce kvišku. Paganski pesnik Horacij vsklika, da se ne bo bal in omahoval, tudi če bi se svet podrl nanj.

Če je imel pagan toliko poguma in srčnosti v prenašanju nadlog in nesreč, ali naj ga nima tudi in še v veliko večji meri kristjan? Kje so imeli pagani toliko vzvišen vzgled, kakor ga imamo mi kristjani? Saj niso poznali Kristusa! Zapomnimo si besede sv. Pavla: »Mislite na Jezusa Kristusa, kateri je prestal tako nasprotovanje od grešnikov zoper sebe, da se ne utrudite in da vaša srca ne upadejo. — Moj sin, ne obupaj, kadar si od Gospoda pokorjen; kogar namreč Gospod ljubi, ga pokori!« Glejte, ta resnica nam da moč, da tudi trpljenja in skrbi trudno glavo vzdignemo kvišku k Bogu. Kakor plamen sveče obračaj se naše srce v vsaki stiski, v vsakem položaju k Bogu kvišku.

Pri sv. krstu je dal mašnik botrom namesto meni v roko svečo, govoreč besede: »Sprejmi gorečo svečo in ob-

varuj neomadeževan svoj krst; spolnui zapovedi božje.« Glejte, predragi v Gospodu, spolnivanje božjih zapovedi pa ni vedno tako lahko radi naše po izvornem grehu popačene narave, radi sprijenosti sveta in obilih izkušnjav. V takih trenutkih boja in notranje razdivjanosti, ko se nam zdi težek jarem Gospodov, ozrmo se na krstno svečo. Kaj nam oznanja? Ljubezen do Boga in povzdigovanje srca k Bogu. To dvoje nam pa prav posebno pomaga, da tem lažje izpolnujemo Gospodove zapovedi. Če vemo, da Bog s svojimi zapovedmi noče ničesar drugega ko našo časno in večno srečo, mar ga ne bomo ljubili? In samo ljubezen nagiba Gospoda, da nam pošilja križe; ali jih ne bomo voljno nosili? Storimo to in ko nam prižgo drugo svečo, mrtvaško svečo, nam smrt in ločitev ne bo težka, marveč lahka, ker smo že dosedaj živeli z dušo in srcem pri Bogu, in nas je samo le še telo zadrževalo gledati večno luč, Boga samega. Tudi mi bomo lahko rekli s starčkom Simeonom: »Zdaj spusti, o Gospod, svojega hlapca v miru.« Ugasnila nam bo luč življenja, a zato prižgala luč srečne in blažene večnosti. Amen.

Fr. S. Watzl.

Peta nedelja po razglašenju Gospodovem.

Krivo natolcevanje nasprotuje pravičnosti in ljubezni.

Kadar so pa ljudje spali, je prišel sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico. Mat. 13, 25.

Tako negotovo je vse na svetu; celo pšenica ima svojega sovražnika. Komaj je usejana, pride sovražnik in ji priseje ljulike.

Kaj nas uči današnja evangelijska prilika, dragi kristjani, v nraavnem oziru? Ni li njiva svet, pšenica naša dobra ali vsaj brezgrešna dejanja, sovražnik hudobni ljudje, in ljulika krivo natolcevanje naših brezgrajnih del? In kje je pač dobra pšenica dejanj, ki bi bila brez vse ljulike takega natolcevanja? Ni je, kakor nam spričujejeta sv. pismo in vsakdanja izkušnja.

Toda kaj se pravi natolcevati? Kdo krivo natolcuje? Tisti natolcuje krivo, kdor brez zadostnega vzroka sumi ali misli o bližnjem kaj hudega. In kdor bližnjega krivo natolcuje, je sovražen človek, ki greši 1. proti pravičnosti in 2. proti ljubezni. — To dvoje vam bom danes v naslednjem razložil.

I. Krivo natolcevanje nasprotuje prvič pravičnosti; je namreč zoper naravno, zoper božje in zoper človeško pravo.

1. Zoper naravno pravo. — »Kar nočeš, da bi drugi storili tebi, tega tudi ti ne stori drugim.« To je zakon, ki ga piše narava vsakemu človeku v srce; to je zapoved, ki jo pamet uči vsakogar; to je ukaz, ki ga lahko imenujemo vez človeške družbe; to je dolžnost, brez izpolnjevanja katere bi ne mogel obstati svet, kakor je. Toda kaj stori, ki krivo natolcuje? Ali ne tepta te svete postave? Ali ne prizadeva bližnjemu, česar si sam ne želi? Kajti, povejte mi, predragi, ali je vam ljubo, če ljudje slabo mislijo o vas in hudobno tolmačijo vaša brezgrešna dejanja? Kaj ne, vi zdihujete in se pritožujete nad krivico, ki se vam godi! Toda pomnite: Kar si sami ne želite, i vi drugim ne storite!

2. Zoper božje pravo. — Verni kristjani, kaj smo si med seboj? Hlapci smo enega Gospoda, kateremu moramo vsi služiti, otroci enega Očeta, ki je v nebesih; torej smo si vsi bratje. Zato vprašuje sv. Pavel: »Kdo si ti, kateri sodiš tujega hlapca? Svojemu Gospodu stoji ali pade... Ti pa, kaj sodiš svojega brata? Ali ti, zakaj zaničuješ svojega brata? Vsaj bomo vsi stali pred sodnjim stolom Kristusovim... Slehern torej izmed nas bo zase odgovor dajal Bogu.« (Rim. 14, 4. 10. 12). In sv. Jakob piše: »Kdor sodi svojega brata, ugovarja postavi in sodi postavo. Eden je postavodajalec in sodnik, kateri zamore pogubiti in oteti. Kdo si pa ti, ki sodiš bližnjega?« (4, 11—13). Da, ta zakonodajalec in oče, ta Gospod in Bog vseh ljudi je sam sebi pridržal pravico soditi naše notranje; zgolj on preizkuša človeško srce, kakor poje kralj David (Ps. 7, 10.), edino on pregleduje Jeruzalem (naših duš) s svetilkami, kakor govori prerok Sofonija (1, 12.), samo njemu so človeške misli znane in le njemu ljudje zaradi njih odgovorni. In ti, kristjan, ki krivo natolcuješ bližnjega, ali ne segaš Bogu v njegovo pravico, ali mu je ne kratiš? Da, v tem slučaju, pravi sv. Bernard Sienski jemlješ Bogu žezlo iz roke in njemu kradeš.

3. Zoper človeško pravo. — In kako žališ slednjič pravo svojega bližnjega! Ali nisi pred Bogom in svetom dolžan dotlej dobro misliti o bližnjem, dokler sam ne zapravi svojega poštenja in tvojega dobrega mnenja o sebi z očitno hudobijo? In ti se drzneš iz najmanjšega, da, vseskozi ničevega razloga sumničiti njegovo dobro ime in mu kratiti ali celo vzeti spoštovanje, katero lahko po vsej pravici terja od tebe? Ni li čast, poštenje, dobro ime, spoštovanje, ki mu dolguješ, pravtako njegova lastnina, kot njegovo časno imetje? In ker mu slednjega ne smeš

vzeti, kako si ga drzneš oropati časti? Ali nista čast in dobro mnenje pravtako dragocena, vobče pa potrebnejša, kot drugo imetje?

Sedaj vidite, predragi v Gospodu, kako se s krivim natolcevanjem greši zoper naravno, božje in človeško pravo. Ni li vsled tega natolcevatelj krivičen človek? Pa je tudi človek brez potrebne krščanske ljubezni. O tem takoj v drugem delu govora.

II. Krivo natolcevanje nasprotuje drugič ljubezni. — Kaj se pa pravi ljubiti? Ljubiti se pravi, komu naklonjen biti in mu dobro hoteti, dobro želiti in skazovati. Kdor tako ljubi, izpolnjuje ukaz Gospodov o ljubezni do bližnjega.

Pa povejte mi, verni poslušalci, ali se to pravi komu dobro hoteti kot samemu sebi, ako se o njem slabo misli brez vsakega pravega vzroka? Ne, odgovarja apostol narodov, ker »ljubezen ne misli nič hudega.« (I. Kor. 13, 5). Kakor si namreč sami želimo, da bi drugi le dobro mislili o nas, tako tudi mi ne smemo o njih drugače misliti, nego le dobro. To vsebuje ukaz Zveličarjev, ki pravi: »Vse, kar hočete, da vam store ljudje, tudi vi njim storite.« (Mat. 7, 12).

Kakšna mora biti torej ljubezen, ki smo jo v tem oziru dolžni skazovati drugim? Sv. apostol Peter nas o njej pouči, ko pravi: »Ljubezen pokriva obilico grehov.« (I. 4, 8). O tej ljubezni piše blaženi Humbert, da smatra velike čednosti bližnjega še za večje, velike napake njegove pa za manjše, na male pogreške se pa ne ozira.

Glejte, dragi verniki, taka mora biti ljubezen do bližnjega in take učinke mora imeti. Ali sedaj zapazite, odkod izvira krivo natolcevanje? Iz pomanjkanja ljubezni. Le kdor bližnjega ne ljubi, misli slabo o njem, le kdor mu ni naklonjen, marveč sovražen, ga natolcuje, kakor je vsejal sovražnik v evangeliju na njivo ljuliko le zato, ker je bil ravno sovražnik. Zato nikar ne tajimo: Komur smo naklonjeni in dobrohotni, mu spregledamo radi vse napake; komur smo pa gorki, mu vse na slabo obrnemo. To potrjuje vsakdanja izkušnja s pogledom v lastno srce. Zavaljo tega pravi sv. papež Gregorij, da krivemu natolcevanju in sodbam ni vzrok drugo, nego da gledamo bližnjega z drugimi očmi, kot sebe, sebe pa zopet z drugimi, kot bližnjega.

Kaj pa sledi konečno iz tega? To, kar nas uči davno znani pregovor, da naj namreč vsakdo pometa pred svojim pragom. Kaj te briga tvoj bližnji, kličem vsakomur z besedami sv. Doroteja, kaj so ti mar napake in grehi drugih? Ali ti ni dovolj skrbeti, misliti in delati zase? Glej nase in varuj se lastnih napak! In resnično, dragi

poslušalci, izkušnja potrjuje, da so navadno tisti najslabši, ki vedno o drugih le slabo mislijo. Gotovo, kdor je sam dober in pošten, ima tudi druge za take; kdor je pa sam izpriden in hudoben, misli tudi o drugih, da so taki, kar je pa greh zoper krščansko ljubezen, kakor smo se ravnokar prepričali.

Hitim h koncu, verni kristjani, ter vas naposled rotim, da se vestno varujete vsega krivega natolcevanja. Nihče ne sej te krivične in sovražne ljulike med dobro pšenico poštenja svojega bližnjega na njivi krščanstva, da ne bo velel Gospod ob splošni žetvi poslednje sodbe sveta svojim angelskim žanjcem, da naj pobero ljuliko krivega natolcevanja, jo povežejo v snope in s sejalci vred vržejo v peklenški ogenj. Mislimo marveč vedno le pravično in ljubeznivo o svojem bližnjem, da bomo kot dobra pšenica prišli v nebeško žitnico božjega Gospodarja! O, kakšno uteho in nado nam pač daje vest, ki nas oprošča krivega natolcevanja!

To je skusil neki menih v samostanu na Sinajski gori ob smrtni uri. Čimbolj se mu je bližala smrt, tem veselejši je bil. Njegovi sobratje se temu niso malo čudili, ker niso nikoli zapazili na njem posebnega mrtvičenja. Vprašajo ga torej, kaj mu daje toliko tolažbe. Umirajoč jim odgovori: Bratje, nikdar v svojem življenju nisem nikogar krivo natolceval in sodil in zato pričakujem zaupno, da mi bo Sodnik prav milostljiv, saj je sam zagotovil, da tistih ne bo obsodil, ki niso obsojali. — Po teh besedah je mirno izdihnil.

Hrepenimo i mi, predragi v Kristusu, po taki zaupni tolažbi, katere bomo tudi deležni, ako ne bomo nikogar nikoli po krivem natolcevali in sodili. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Prva predpepelnična nedelja.

Bog nas kliče najprej na delo, potem na plačilo.

Z današnjo nedeljo se pričinja velikonočna doba. Velikanoč je središče vseh praznikov, ker tedaj se obhaja vstajenje Gospodovo; to pa je tako važno, da pravi sveti apostol: »Ako Kristus ni vstal, zastonj je naša pridiga, zastonj vaša vera.« (I. Kor. 15, 17.) Ker je tedaj Velikanoč tako važna, dolžni smo že od daleč se pripravljati nanjo, in sicer z zatajevanjem in s prenovljenjem življenja. V duhovnih molitvah že danes izostane vesela »aleluja«, pri sv. maši se rabi vijolčasta barva, tedaj tudi premine »gloria« in »ite missa est«.

Svet pa ne sliši svarila sv. Cerkve, marveč ravno te dni zlorabi za ples in druge norosti, in dostikrat mu tudi predpust ni dovolj dolg, celo v pepelnico in postni čas raztegne veselice. Da bi se Bogu dalo zadostilo, je v raznih krajih navada, da se zadnje predpustne dni očitno izpostavi sv. Rešnje Telo v češčenje.

Sv. Cerkev je za današnjo nedeljo prav modro volila sveti evangelij, namreč priliko o vinogradu in delavcih. Vinograd je naša duša, delavci smo mi. Prav je, da skrbimo za svoje telo, saj je telo del našega bitja. Ni pa prav, če samo poprašujemo: Kaj bomo jedli, kaj pili, s čim se oblačili, katerih veselic se bomo udeležili? Še važnejše je namreč skrb za našo dušo; zategadel se vprašajmo prav resno: Čemu smo na svetu? In sveti evangelij nam odgovori: **Bog nas je ustvaril za nebesa. Toda**

1. najprej nas kliče na delo,
2. potem še le na plačilo.

1. Zemlja, na kateri živimo, ni kraj veselja in miru, marveč kraj dela, skrbi in truda; vinograd je in mi smo vinogradniki. Že prvega človeka je Bog postavil v raj, da ga obdeluje in varuje. Veste pa, zakaj je Gospod Bog to storil. Sveto pismo pravi: Zato, da bi bil Adam zgled vsem svojim potomcem. Pobožni Job tedaj pravi: »Človek je rojen za delo, ptica za letanje.« (5, 7.)

Silno žalostno pa je, če človek ne more dobiti dela. Kako se nam smilijo ljudje, ki stoje pred nami in tožijo, da nimajo dela. Kakor strela z jasnega zadene marsikatero družino beseda očetova, ki pride domov in pravi: Žena, odpuščen sem iz službe, sedaj pa nimam ne dela, ne kruha. Govorim seveda o ljudeh, ki bi radi delali, pa ne dobijo dela. Med nami pa je tudi mnogo postopačev, ki nočejo delati, marveč samo ljudi nadlegujejo. To je lenoba; lenoba pa je velika krivica zoper Boga, zoper bližnjega in zoper samega sebe.

Važnejši od telesnega dela pa je delo za neumrjočo dušo. V to delo nas kliče Bog sam, in nikogar ni, ki bi se mogel izgovarjati: »Ni hče nas ni najel.« — Bog prihaja vsako uro; ne čaka, da bi se delavci ponujali, sam prihaja in vabi, rekoč: »Pojdite tudi vi v moj vinograd!«

Tudi nas kliče ljubi Bog v svoj vinograd. Velika milost je namreč, da smo rojeni v dobi evangelija, rojeni v katoliški deželi, izrejeni od katoliških staršev, da nam je bila zveličavna vera kar na razpolago, in je ni bilo treba še le iskati. Na zemlji biva nekaj nad 1600 milijonov ljudi. Od teh je komaj ena četrtnina katoličanov. Izmed teh pa jih

je veliko število le po imenu katoličanov, tako da je prava čreda Kristusova prav majhna. Zatorej pa Kristus: »Ne boj se, mala čreda, ker vašemu očetu je dopadlo vam dati kraljestvo.« (Luk. 12, 32.) Ali je naša vera dosti živa? Ali pripadamo mi k tej mali čredi? Odgovor na to vprašanje naj si da vsak sam.

Dalje: Kolikokrat trka Gospod na naša srca po dobrih učenikih in spovednikih, po pismih in govorih, po duhovnih vajah in misijonih, po dobrih tovariših in presunljivih dogodkih. Nebeški Oče nas kliče najprej na delo, potem šele na plačilo.

Vinograd je celo leto pod milim nebom in zahteva mnogo pozornosti, mnogo dela. Večkrat na leto ga je treba okopavati, zemljo pognojiti, trte obrezati in nakoliti, zelenje škropiti. Kako je to zamudno, težavno in dragoceno, dostikrat celo brezuspešno. Najhujši sovražnik trtja je mraz, potem toča in razne trtne bolezni, ki so se pojavile zadnja desetletja; slednjič prevelika moča ali suša. Leta 1917. so se vinogradi bogato izplačali, a tako dobra letina je malokdaj. Kljub temu se vinogradnik nikdar ne naveliča, on ima z vinogradom posebno veselje.

Če to prenesemo na duhovno življenje, bomo rekli, da je tudi naša duša celo življenje v veliki nevarnosti. Največji sovražnik duše je duhovni mraz, to je verska mlačnost, brezbržnost, ali celo brezverstvo; dalje pohujšanje po ljudeh ali slabih spisih, toča zasramovanja radi vere in trojna poželjivost, ki zaduši v človeku ves duševni polet. Treba je tedaj vinograd duše skrbno okopavati s pretresljivimi verskimi resnicami, ga gojiti in škropiti s sv. zakramenti in trtje trdo privezati na količke božjih in cerkvenih zapovedi. Tudi to delo je trdo in težavno, kakor Gospod sam pravi: »Nebeško kraljestvo trpi silo in le silni ga bodo potegnili nase.« (Mat. 11, 12.) Lenuhov Gospod ne more rabiti v svojem vinogradu, on potrebuje krepkih in marljivih delavcev.

Ko bi tedaj Bog sam šel po naših hišah, marsikomu bi moral zaklicati: Kaj stojiš tukaj brez dela? Ali nisi slišal glas zvana, ki te je povabil v cerkev — k službi božji? — Kakšen odgovor bi dobil? — Ah, pravi ta in oni, jaz pustim druge moliti in v cerkev hoditi, meni tega ni treba. In mož ostane na trgu brez dela. Drugi zapuste delo, preden se izplačuje dnina. V mladosti so bili dobri in pobožni, za vse dobro vneti; v poznejših letih pa so prišle nad nje poskušnje, slabe družčine, napačna načela svetá — in niso obstali. Zakopali so se v delo, skrb za zveličanje pa so popolnoma zanemarili. Gospod kliče: Pojdite tudi vi v moj vinograd! Oni pa preslišijo ta klic.

Kje pa je Gospodov vinograd? Krog in krog tebe, krščanska mati, ki imaš skrb za gospodinjstvo, za otroke; krog in krog tebe, krščanski oče, ki si postavljen družini na čelo in imaš dolžnost skrbeti nele za vsakdanji kruh, marveč si dolžan svojo družino voditi, varovati, vzgojevati. Vinograd Gospodov je tvoj urad, tvoja trgovina; vinograd Gospodov je tvoja delavnica, tvoja tovarna, tvoje polje, tvoja kuhinja, tvoj hlev. Vinograd Gospodov je vsako pošteno torišče, vsak stan, samo da človek res dela za Boga.

Ali ravno takih ljudi, ki bi res delali za Boga, je malo na svetu. Svet drvi za svetnim premoženjem, za častjo, za uživanjem; noč in dan premišljujejo ljudje, kako bi si bolj složno naredili življenje na zemlji, za večnost jim manjka ves zaumen. Celo leto nobena misel na večnost, na dušni položaj; obljube, kazni ne delajo več nobenega vtisa. So ljudje, ki cele mesece in leta prav nič ne molijo, post poznajo le po imenu, besedo božjo zanemarjajo, dasi je ona luč, sol zemlje in največja naša opora. Ko bi danes Gospod prišel na trg, morda bi moral zaklicati: Mladenič, mladenka, zakaj zapravljaš najlepša leta svoje mladosti? Zakaj si obkladaš vest z rečmi, ki jih boš moral enkrat bridko obžalovati? — Starši, zakaj vzgajujete otroke za vse, samo ne za Boga? — In vi, gospodarji, ste večinoma zadovoljni, da vam podložni delajo, ne vprašate pa, jeli spolnujejo tudi svoje dolžnosti do Boga. Mož, žena, zakaj ne ravnata po božji volji?

2. Bog nas tedaj kliče; toda najprej nas kliče na delo, potem šele na plačilo. Čudno je pa, da so vsi delavci prejeli enako plačilo. Človek bi mislil, da so prvi več zaslužili, ker so nosili težo in vročino celega dneva. Toda današnji evangelij je prilika, ki nam hoče pojasniti, da vsak, ki bo zvesto služil Bogu in umrl v milosti božji, bo dosegel isto plačilo, namreč sveta nebesa. Bog nam tudi tega ni dolžan, marveč je to plačilo le milost božja, radodarnost in dobrotljivost božja. Ako nam tedaj Bog ponuja nebesa, t. j. samega sebe, ne bomo li delali zanje? Česa ne stori človek za časen dobiček? — V današnjem listu nam popisuje apostol Pavel dirko v Korintu. V dirki ljudje tekajo za stavo; in da ložji teko, se zdržijo vsega, kar bi jih znalo ovirati. Potem pa pravi: Glejte, kako se ljudje pehajo, trudijo in tekajo! Pa zakaj? — Za trohljivo ceno: za nekoliko časti, za lavorjev venec, za denar, za diplomu. Nam pa Bog ponuja nevenljivo krono v nebesih, ali ne bomo nič storili zanjo?

Še več; Bog nas hoče tudi sprejeti za svoje otroke, ki naj vživajo ljubezen nebeškega Očeta celo večnost. Pojdimo torej v njegov vinograd, ker plačilo je neizmerno.

To je tedaj prilika o vinogradu in delavcih. Konča se pa z besedami: Mnogo jih je poklicanih, malo izvoljenih. Mi vsi smo poklicani, to se ne da tajiti. Bomo li tudi izvoljeni? To je v naših rokah. Vendar dobro si zapomnimo: Bog nas kliče; toda najprej nas kliče na delo, potem šele na plačilo.

P. Hugolin Sattner.

Druga predpepelnična nedelja.

1. Kako potrebno je poslušati božjo besedo.

V današnjem nedeljskem evangeliju govori Gospod o semenu, katero je sejavec šel sejat. Nekaj ga je padlo poleg pota, nekaj na skalo, nekaj med trnje in nekaj na dobro zemljo. Jezus sam pa je razložil to priliko in rekel: »Seme je božja beseda.« — Kolika sreča, kolika dobrota je za nas, da je govoril po od njega navdihnjenih možeh in nam je dal sv. pismo. Kolika sreča za nas, da se oznanjuje tako pogostokrat beseda božja! Kar je kruh za naše telo, to je beseda božja za našo dušo. Dobi se pa dandanes mnogo kristjanov, ki besedo božjo prezirajo in menijo, da jim je odveč. Mnogo jih je, ki se imajo za dosti poučene v verskih resnicah in menijo, da jim ni treba poslušati božje besede.

Zakaj pa se toliko pridiguje? Zato, da bi se naš razum razsvetlil in da bi se razpršile megle nevednosti. Le pogledjmo po svetu. Ne morem sicer zanikati, da bi ne bilo mnogo učenih in izobraženih ljudi. Mnogo pa jih je, ki so kljub svoji veliki učenosti v posvetnih rečeh, v verskih rečeh silno nevedni. Ako bi vprašal tega ali onega izmed izobražencev: Odkod si? Zakaj si? Kaj bo enkrat iz tebe? Kakih sredstev se moraš posluževati, da dosežeš svoj namen? Bi ti morda dali odgovor, ki bi tebe prepričal, kako plitvi so ti ljudje v verskih rečeh. Posvetne vede nas uče, kaj je koristno našemu življenju, sv. vera pa nas uči, kaj nam je potrebno. Svetne vede prižigajo našemu otemnelemu razumu razumne majhne lučice, beseda božja pa ti ponuja njega, ki je sam o sebi mogel reči: »Jaz sem luč sveta!«

Ti, ki ugovarjaš, da so ti pridige odveč, odgovori in povej mi, ali poznaš natančno svoje stanovske dolžnosti? Gotovo ne; ko bi jih dobro poznal, bi bilo tvoje življenje drugačno. Sv. apostol Pavel trdi, da bi ljudje ne bili križali Jezusa, ko bi ga bili popolnoma poznali. Vzrok nevednosti v verskih rečeh pa je ravno preziranje božje besede. To preziranje ne more biti brez greha, ker je prostovoljno. Starši, ki ne poznajo svojih dolžnosti, katere imajo do

otrok in eden do drugega, greše, ravnotako pa greše tudi otroci, ki ne poznajo svojih dolžnosti do staršev, podložni, ki ne poznajo svojih dolžnosti do svojih predstojnikov.

Kdor se ima za dosti učenega v verskih rečeh, se kaj lahko moti. Mogoče je učen v svetnih vedah, v verskih zadevah je pa morda jako slabo podkovan. Sicer se pa človek nobene vede ne nauči tako, da bi v njej ne mogel še napredovati. To velja zlasti glede krščanskega nauka. Ako se odtegujemo poslušanju božje besede, se kaj lahko zgodi, da še to pozabimo, kar smo znali v mladosti. Ako ti kdo reče, jaz ne potrebujem nobene pridige, ga vprašaj, ali zna on dobro voditi svojo družino v božjem strahu? Ali zna on premagati vsako nevarnost, katera preti njegovi duši? Ali zna primerno odgovoriti na najnavadnejše ugovore zoper sv. vero? Ako vsega tega ne zna, zakaj potem zanemarja besedo božjo?

Beseda božja pa ne razsvetljuje le našega razuma, ona posvečuje tudi naše srce. Kar je rahel dež za rodovitno polje, to je beseda božja naši duši. Gospod pravi v današnjem evangeliju: »Seme je beseda božja.« Kakor požene iz semena, katero položimo v zemljo, kal in iz kali korenina, iz korenine deblo, iz debla veja, iz vej pa peresa in sadovi, tako požene beseda božja v naših srcih vero, upanje, ljubezen in dobra dela, katerih plačilo je večno življenje. — Ako hoče poljedelec, da bo zemlja obrodila sad, jo mora zrahljati in preorati. Ko bi to opustil, bi zemlja rodila le trnje in osat. Tako bi bilo brez božje besede tudi naše srce brlog najgrših strasti. Zato pa pravi sv. pismo: »Ko bi nam Gospod ne bil zapustil semena, bili bi kakor Sodoma.«

Pridige sv. Ambroža so spreobrile sv. Avguština, one sv. Bazilija so privedle na pot popolnosti sv. Efrema. Sv. Serapion, sv. Anton, sv. Frančišek Asiški so dosegli svojo svetost potom božje besede. »Kakor je imela mana v puščavi,« piše sv. Avguštin, »okus, kakršnega je uživavec sam hotel, tako je tudi beseda božja prikladna vsem našim potrebam. Ako si žalosten, te potolaži, ako si razbrzdán, te vkroti, ako si boječ, ti da poguma. Ona omehča trda srca, navdušuje mlačne, spopolnuje pravične, hrani vse čednosti in nas uči, kako premagati napade hudobnega duha.«

Drugi zopet bo ugovarjal in bo rekel: »Kaj mi pomaga poslušati pridige, ko vse zopet pozabim.« Sv. Vincenciju Fereriju je potožil prav tako preprost kmet. Svetnik mu veli, naj gre k vodnjaku in naj prinese v košarici vode. Kmet je sicer ubogal svetega moža, toda vode ni mogel prinesiti, ker je, kolikor jo je zajel, vsa zopet stekla iz košarice. Svetnik mu reče: »Vedel sem, da mi v košarici ne boš

mogel prinesti vode. Poglej pa košarico, poprej je bila umazana, zdaj je čista. Tako je tudi s teboj. Morda si res nič ne zapomniš, ničesar ne ohraniš, vendar pa ima duša pri tem vendar kako korist.« — Zopet drugi se izgovarjajo, da so pridige dolgočasne. Onim, ki tako govore, so pridige dolgočasne, ker ne hodijo iz pravega namena v cerkev. Kdor išče pri besedi božji kratkočasje, ta se moti. Beseda božja nas nima zabavati, služba božja ni gledališka predstava, namen službe božje je častiti Boga, našega Stvarnika, Odrešenika in Posvečevavca in koristiti naši duši. Kdor posluša govornika le zato, ker je dober pridigar, ta noče poslušati božje besede, marveč le pridigarja, človeka. Katoliški mašnik ne sme oznanjevati drugega, kakor Kristusa in sicer Kristusa križanega, ali kakor piše apostol »božjo moč in modrost«. Dragi bravec, ako greš k pridigi, ohrani si v spominu besede Gospodove: »Kdor vas posluša, mene posluša.« Ako boš sprejel besedo božjo z vso spoštljivostjo, tedaj bo ona tudi za tvojo dušo seme, ki bo obrodilo stoteri sad.

Rev. Jos. Pollak.

2. Dvojna vrsta dela.

(Osnova govora.)

»V mnogih naporih sem bil.«

II. Kor. 11, 23.

Na mnogih krajih govori sv. pismo o delu, posebno pa omenja dvojne vrste delo:

I. Delo, ki je potrebno za ohranitev človeške narave.« »Človek je za delo rojen.« (Job, 5, 7.)

II. Delo, ki si ga ljudje po nepotrebem nakopavajo, delo za greh: »Prizadevajo si krivico delati.« (Jer. 9, 5.)

I. Glede potrebnega dela moramo pomniti:

1. Naloženo nam je v kazen za greh, zato moramo greh sovražiti: »V trudu se boš od nje živel vse dni svojega življenja.« (I. Moz. 3, 17.)

2. S prostovoljnim delom si pridobimo večno življenje: »Zakaj delo svojih rok boš užival, blagor tebi in dobro ti bode.« (Ps. 127, 2.)

3. Vsi smo dolžni delati; kdor ne dela, naj tudi ne je: »Kdor noče delati, naj tudi ne je.« (II. Tes. 3, 10.)

4. Kdor ne dela, si nakoplje večno pogubljenje: »Niso v trudu, ko drugi ljudje, in niso tepeni z ljudmi vred« (Ps. 72, 5), ampak s hudobnimi duhovi.

II. Kar se tiče nepotrebne delo, ki si ga nakopavajo ljudje s tem, da greše, omenja sv. pismo pred vsem te vrste dela:

1. Delo iz lakomnosti: »Sam je, in nima drugega, ne sina, ne brata, in vendar ne preneha delati.« (Prid. 4, 8.)

2. Delo iz napuha: »Kaj mu tedaj pomaga, da je v veter delal.« (Prid. 5, 15.) Veter pomeni napuh.

3. Delo iz požrešnosti: »Vse delo človekovo je za njegova usta,« tako pravi nespametni, »pa njegova duša se ne nasiti.« (Prid. 6, 7.)

D. Thom Aqu. Serm Dom. — A. T.

Katehetični govori

o veri in apostolski veroizpovedi.

Spisal dekan Anton Skubic.

I.

O veri.

»Pridite in uživajmo pričujoče dobrote, zakaj naše življenje izginja kot sled oblaka in se razprši kot megla!« Tako so govorili ljudje v časih, ki nam jih popisuje sveto pismo (Modr. 2, 6. 3.), in tako jih govori morda še več danes, v časih splošnega uživanja. V to vrvenje in govorjenje pa kliče prerok Ozej tužno sodbo: »Ni je resnice, ne usmiljenja, ne spoznanja božjega v deželi! Kletev, laž, pomori, kraja, prešuštvo, se enako povodnji razliva, in kri se za krvjo preliva! Zavoljo tega bo žalovala dežela, in slehern bo omagal, kdor v nji prebiva, celo zverina na polju in ptice pod nebom, pa tudi ribe v morju bodo poginile!« (Oz. 4, 1—3.) To je posledica samega posvetnega uživanja, ki je poguba človeka in človeštva! Brez božjega spoznanja ni spoznanja resnice, brez spoznanja resnice ni poštene pravičnosti, brez te ni pravega življenja, brez te ni tolažbe v revah in smrti, brez te tolažbe človeško življenje ni vredno življenja, saj je revnejše kot življenje vrabca na strehi, lisice v brlogu ali vola v hlevu!

Zato pa je naš Gospod Zveličar tako glasno zaklical vsakemu človeku: »Samo eno je potrebno!« (Luk. 10, 42.) »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi!« »Kdor ne veruje, bo pogubljen!« (Mark. 16, 16.) »Iščite zato najpoprej božjega kraljestva in njegove pra-

vice, in vse drugo vam bo dano po vrhu!« Kaj edino nam je potrebno, kako naj rešimo svojo dušo in najdemo božje kraljestvo in njegovo pravico, vsega tega nas uči nauk o sveti katoliški veri, ki je zato najpotrebnejši nauk. Kaj nam pomaga, ako imamo vso zemsko modrost in svetno učenost, ki dela udobno naše telesno življenje, ako pa ne znamo nauka, ki osrečuje našo dušo? Zato vas bom po vrsti po katekizmu učil v katehetičnih govorih prave modrosti in vas vabim s psalmistom: »Pridite, strahu Gospodovega vas bom učil!« (Ps. 33, 12.)

»Vera je podlaga in začetek našega zveličanja, korenina našega opravičenja,« tako govori tridentski cerkveni zbor po sv. Pavlu, ki odločno pravi: »Brez vere ni mogoče Bogu dopasti!« (Hebr. 11, 6.) To je tudi neoporečen nauk Jezusa Kristusa, ki je učil: »Kdor veruje in se da krstiti, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen!« (Mark. 16, 16.) Kristus pa je Bog in večna resnica; zato moramo vse za resnico imeti, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati. V tem pa obstoji bistvo krščanske in katoliške vere!

Bog nas ni hotel pustiti v temi in negotovosti, da bi si sami morali iskati svoje vere, ampak v svoji neskončni dobrotnosti nam jo je naravnost pokazal in nas jo je učil po očakih in prerokih, poslednjič pa po svojem Sinu Jezusu Kristusu in po apostolih, kakor sporoča sv. Pavel: »Velikokrat in po mnogih potih je nekdam Bog govoril očakom po prerokih, poslednjič te dni nam je govoril po Sinu.« (Hebr. 1, 1. sl.)

Bog pa nam je dal tudi razum in prosto voljo. S tem razumom povečini verske resnice lahko spoznavamo, ako imamo res tudi dobro voljo za to. Kdor torej svoj razum podredi božjemu razumu, obenem pa tudi svojo prosto voljo ukloni pod božjo voljo, ta ima božji nauk za resnico, ta veruje. Bog pa ni hotel človeštva učiti samo enkrat, ampak nam hoče verske resnice ohranjati nepokvarjene za večno; vsi ljudje vseh časov naj imajo nedvomljivo gotovost, da niso v zmoti, ako podrejajo svoj razum pod božjo besedo; vsi ljudje naj imajo nedvomljivo gotovost, da so na pravi poti proti večni sreči, ako izpolnjujejo božjo postavo. Zato je Jezus Kristus za vse večne čase postavil nezmotno učiteljico in hraniteljico svojih naukov, in ta je sv. katoliška Cerkev, ki božje nauke nepokvarjene ohranjuje, vse ljudi uči in jim zapoveduje, kaj morajo verovati in storiti, da se zveličajo. Ona uči sedaj isti nauk, ki ga je učil Jezus Kristus, govoreč sam o sebi: »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu razven po meni!« (Jan. 14, 6.)

Ker pa je Kristus postavil za učiteljico svojih naukov sv. Cerkev in jo v ta namen oborožil z darom nezmotlji-

vosti, zato tudi nihče ne more priti k Očetu razven po sv. Cerkvi, kakor veli sv. Ciprijan: »Nihče ne more imeti Boga za očeta, ako nima Cerkve za mater!« Jezus Kristus je izrecno zapovedal, da moramo poslušati sv. Cerkev, rekoč: »Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje! Kdor pa mene zaničuje, zaničuje ti-stega, ki me je poslal!« (Luk. 10, 16.) Kdor torej Cerkev zaničuje, zaničuje Boga samega, in tak je kot »nevernik in očiten grešnik!« (Mat. 18, 17.)

Razodeti božji nauk, ki ga nas uči sv. Cerkev, pa za-jema iz sv. pisma in iz ustnega izročila. Bog je navdihnil z Duhom resnice nekatere moše, ki so zapisali dela božjega razodetja. Sv. Duh jih je varoval zmote, zato so te knjige nezmotne in zagotovo hranijo božjo besedo. Te knjige, ki so jih pisali deloma v stari zavezi božji moše, deloma pa apostoli v novi zavezi, se imenujejo sveto pismo. In zopet je sv. Cerkev tista, ki ima določati, kaj spada k sv. pismu in kaj ne; ona je tista, ki ima pravico in dolžnost sv. pismo vernikom razlagati; ona je tista, ki sv. pismo čuje in je varuje pred pokvarjenjem in zmotami. Zato je in ostane sv. pismo vedno gotov vir božjega razodetja in verskih resnic.

Vendar pa sv. pismo ni edini vir božjega razodetja. Saj sv. Janez naravnost trdi: »Je pa še veliko drugega, kar je Jezus storil; in ko bi se to vsako posebej popisovalo, menim, da bi na ves svet ne šle knjige, ki bi jih bilo pisati.« (21, 25.) Jezus tudi ni bil ukazal apostolom, naj ves njegov nauk napišejo, ampak jih je poslal, da njegov nauk učijo, rekoč: »Pojdite in učite vse narode!« (Mat. 28, 19.), in zopet: »Pojdite po vsem svetu in oznanjajte evangelij vsem stvar-em!« (Mark. 16, 15.) In ta del božjih naukov, ki v sv. pismu niso zapisani, se imenuje ustno izročilo. In ta vir verskih naukov ni nič manj znamenit kot sv. pismo. Sveti apostol Pavel pozivlje, naj se tudi teh naukov zvesto držimo, rekoč: »Bratje, stojte torej trdno in držite se izročil, ki ste se jih naučili ali po govorjenju ali po našem listu!« (II. Tes. 2, 14.) Priče tega ustnega izročila so spisi cerkvenih očetov, učenikov in pisateljev, spisi rimskih papežev, cerkvena veroizpovedanja in obredi itd. Zgodovina devetnajstih stoletij nam ohranja to ustno izročilo; zato je sv. Cerkev po vsej pravici ceni kot zapisano besedo božjo v sv. pismu. Brez sv. Cerkve pa bi danes že ne bilo ne sve-tega pisma ne ustnega izročila.

Ako pa vidimo, da nam je Bog blagovolil razodeti svoje božje resnice in nauke, da je obujal očake in preroke, ki so te nauke oznanjali svojim sovrstnikom in jih zapisali v sv. pismu tudi nam; ako vidimo, da je nazadnje prišel sam božji Sin iz neba dolí, da nam svoje nauke oznanja in

jih potrdi s čudeži, s svojo smrtjo in vstajenjem; ako vidimo, da je razposlal po svetu svoje apostole in ustanovil svojo večno trajajočo Cerkev, da te resnice ohranja in razlaga, ali moremo potem reči, da je Bog, neskončno modri in dobrotni vse to storil tjavendan, brez pravega namena? Ne, verniki moji! Vse to je Bog storil, ker je vedel, kako zelo nam je vera potrebna za večno zveličanje! Zato je jasno Zveličar zaklical: »Kdor veruje in se da krstiti, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.« (Mark. 16, 16.) Vera, ki jo je razodel Bog, in nas jo uči sv. Cerkev, nam je za zveličanje neobhodno potrebna! Vendar pa Bog nikogar ne sili, da veruje, ampak veruje le tisti, kdor sam hoče! Zato je vera božje delo, pa tudi naše delo, in zato nam prinese večno srečo.

Vera nam torej kaže pot in nas vodi k Bogu, ki je zadnji namen človekov. Ker pa je samo en Bog, zato je tudi samo en krst in samo ena vera, ki je gotova pot k enemu Bogu. Da je torej naša vera prava in zveličavna, mora imeti gotove lastnosti. Najprej mora biti naša vera splošna, to se pravi, mi moramo verovati prav vse resnice, ki nas jih uči sv. Cerkev. Kdor le ene resnice ne veruje, je njegova vera že razbita in prazna; saj je naš Zveličar sam zapovedal apostolom: »Pojdite in učite vse narode, ... učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal!« (Mat. 28, 19.) Sveta vera je trdna stavba, ki se pa v človekovem srcu takoj zruši v grobljo, kakor hitro iz te stavbe izpodneseš samo en kamen. Rusi imajo naši veri zelo podobno vero, ne priznavajo pa rimskega papeža za poglavarja sv. Cerkve, torej tudi ne priznavajo njegove nezmotljivosti in še nekaj drugih resnic, pa njihova vera ni več prava vera in ni celoten Kristusov nauk.

Naša vera pa mora biti tudi trdna, brez dvomov in brez obrekovanja. Ako vem, da je našo vero oznanjal in razodel Bog, ki ne more ne goljufati in ne goljufan biti; ako vem, da jo je potrdil Jezus Kristus, Bog-človek, s svojim življenjem in svojo smrtjo; ako vem, da je Bog postavil sv. Cerkev kot nezmotno učiteljico svojih resnic, moram brez vsakega omahovanja sprejeti ves nauk za resnico. Lahko semintja vstanejo v mojem srcu kaki dvomi, toda kot veren katoličan jih zavrnem, kakor nas pozivlje sv. Peter: »Bratje, stojte trdni v veri!« (I. 5, 8.) Sv. Pavej pa naravnost tako-le govori »Ako bi tudi angel prišel iz nebes in bi vas učil drugače, kakor smo učili mi, bodi proklet!«

Ako pa vse verske resnice trdno verujem, potem pa moram po teh resnicah uravnati tudi svoje življenje, to je, vera mora biti živa. Vera ni nikaka obleka, ki visi v omari, in jo vzamem v roke le tedaj, kadar jo rabim. Vera mora prekvasiti vse moje življenje; jaz moram s svojim

življenjem pokazati, kakšno vero imam. Taki veri je Zveličar obljubil večno življenje, rekoč: »Kdor mene spozna pred ljudmi, ga bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih!« (Mat. 10, 32.) Le taka vera, ki se kaže v besedah in dejanju, je živa vera. Vsako drugo vero obsoja sv. apostol Jakob v smrt, pišoč: »Kaj pomaga, bratje, ako kdo pravi, da ima vero, če pa del nima? Ali ga more samo vera zveličati? ... Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je vera brez del mrtva!« (2, 14.) Kako naj bi mrtva vera dala človeku večno življenje?

Še eno lastnost mora imeti naša vera, to je, mora biti **stano vitna**. Od vere me ne sme pripraviti nobena nevarnost, nikako trpljenje in preganjanje; pripravljen moram biti rajši vse dati, čast in imetje in življenje, kakor pa da bi zatajil svojo vero. Vera ni samo za gotove prilike, recimo, za smrtno uro, ampak mora voditi moje celo življenje, dokler se vera ne spremeni v gledanje neskončnega Boga. Ako to vero vižem zaradi časnih udobnosti od sebe, zanjo pač nikdar ne morem dobiti nadomestila, kakor veli sam Jezus Kristus: »Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa trpi škodo? Ali kaj bi mogel človek dati v zameno za svojo dušo?« (Mat. 16, 26.) Ravno preganjanje in zaničevanje je najgotovejši znak, da naša vera ni od tega sveta, ampak od Boga samega. Mnogo je ver na svetu, a samo naša katoliška vera ima čast, da se more ponašati z milijoni svetih mučencev, ki so večno govoreče priče resničnosti in božanstvenosti naše svete vere. Vera, ki nima trpljenja in mučencev, ne more biti božja vera! In vsem, ki to božjo vero zatajijo, je večni Sodnik že zapisal njihovo obsodbo, ki se glasi: »Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih!« (Mat. 10, 33.)

Predragi verniki! Tako vero, ki sem vam jo sedaj popisal, nam je Bog razodel, tako vero je učil Jezus Kristus in jo potrdil s čudeži, s svojo smrtjo in svojim vstajenjem, za tako vero so dali svoje življenje apostoli in milijoni mučencev, za to vero trpi in nas jo uči nezmotna sv. Cerkev. Le taka vera vodi skozi trpljenje do večne sreče, kakor se po pravici ponaša sv. apostol Pavel: »Dober boj sem bojeval, tek dokončal, vero ohranil, sedaj pa mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo oni dan dal Gospod, pravični Sodnik!« (II. Tim. 4, 7.) To vero pa ima in jo ohrani le tisti, ki jo hoče imeti in ohraniti in ki obenem prosi Boga tudi milosti za to. Kdor pa nima dobre volje, tudi vere ne bo imel, kakor je zatrdil učeni Paskal, rekoč: »Zadosti je luči za tiste, ki hočejo verovati, pa tudi zadosti teme za tiste, ki nočejo verovati!« Zato prav pogosto molimo: »Gospod, poživi mojo vero!« Amen.

II.

O Bogu.

Naša vera mora biti splošna, trdna, živa in stano-
vitna. V tej najvažnejši dušni zadevi ne smemo biti po-
vršni in omahljivi kakor trst, ki ga veter maje. Saj tudi
ni strašnejše stvari, kakor priti ob svojo vero ali od nje
odpasti. — Služboval sem v župniji, kjer je večkrat pri-
rejal shode za odpad od katoliške Cerkve protestantovski
pastor, ki se je pozneje v gorenjskih gorah ponesrečil in
se ubil v brezdnu. Nekoč se mu ob takem shodu posreči,
da odpade od naše vere tudi mlad Dunajčan, natakak, ki
je bil v tem kraju v službi. Brez pravega premisleka je
podpisal odpadno listino, ki jo je pastor z veseljem spravil.
Ponoči pa se je nesrečnik zavedel, kaj je bil storil. Ni
mogel zaspiti. Vedno mu je bila pred očmi njegova dobra
mati; in ko so mu oči nekoliko skupaj padle, je sanjal o
svoji dobri materi, ki je jokala, zraven nje pa je videl
svojega župnika, to je mene, ki mu je prijazno migal, naj
se povrne k njemu, in mu je ponujal svojo roko. Razjokal
se je mladenič in zjutraj navsezgodaj je že stal pred žup-
nijsko pisarno. Ker pa sem bil že v spovednici, bil je postni
čas, in ni bilo upanja, da kmalu pridem domu, je nestrpno
begal semintja, dokler me po treh bridkih in mukepolnih
urah ne pričaka. Z objokanimi očmi mi pravi, da se mi
ima nekaj težkega obtožiti. Na moje vprašanje mi pove,
kaj je zagrešil, in nujno prosi, naj mu pomagam, da takoj
popravi svoj nepremišljeni korak. Pomagal sem mu seveda
z velikim veseljem, da se zopet približa svoji materi Cerkvi
in svojemu Bogu Očetu. V zapisnik, ki ga je moral o vsej
zadevi spisati, je zapisal, da bridkejših ur še ni imel v
svojem življenju, kakor so bile tiste, ko je čakal svojega
dušnega pastirja, in ne veselejših, kot je bila tista, ko je
iz ust katoliškega duhovnika slišal, da je vse poravnano,
in naj še opravi prav dobro sv. spoved. Ob koncu zapisnika
je še pristavil, da, kakor svoje dobre matere nikdar ne
pozabi, tako mu tudi njegov duhovni oče ne pojde iz
spomina; samo za eno da ga prosi, naj te žalostne zgodbe
ne sporoči njegovi materi, ker bi bila preveč žalostna in
v skrbeh.

Ali vidite, predragi verniki, kaj je vera za človeško
srce, in kaj se pravi odpasti od vere ali jo izgubiti? Nevera
človeku veliko obeta, vse vzame, a ničesar ne da! Pa je
toliko ljudi na svetu, ki se tako bore malo zmenijo za
svojo vero, ne poznajo je, ne poslušajo verskih nauk, v
cerkev ne hodijo, za vero ne molijo, in nazadnje se jim
vse skupaj posuši v njihovi duši, in morda le na zadnjo

uro hočejo še užiti tolažila svete vere, ki je v življenju niso poznali, ker se za to tudi potrudili niso! Verska nevednost je pri mnogih kristjanih nepopisna!

Ob svetovni vojski sem bil v Rogaški Slatini v toplih. V gostilni, kjer smo bili na hrani trije znanci, prise-deta k naši mizi dve dami, ena je bila priletna učiteljica s Hrvaškega. Ko izvlečemo vsak svoj kos črnega kruha, ki smo ga bili dobili na karte, majhni so pač bili ti kosi, pravi hrvaška vzgojiteljica: »O, cerkveni filozofi so dobro poznali človeške potrebe, zato so postavili v Očenaš prošnjo za vsakdanji kruh!« Začetkom nisem prav vedel, ali se izplača to modro trditev popraviti ali jo pa preslišati, pa sem se vendar odločil ter vljudno pristavil: »Gospodična, te prošnje v Očenaš niso vstavili cerkveni filozofi, ampak Jezus Kristus sam, ki nas je učil Očenaš moliti! On je tako dobro poznal človeške potrebe!« Čudom se je temu čudila učiteljica, češ: »Do danes še nisem slišala, da je Kristus sestavil Očenaš! Pa kdaj ga je učil?« Jaz nato: »Apostoli so ga prosili, naj jih uči moliti, in tedaj jim je povedal Očenaš!« »A tako,« se zavzame vzgojiteljica, »vsak dan se človek nauči kaj novega! Deset božjih zapovedi je dal pa Mozes, ta žid!« Zopet jo moram popraviti: »Ne tako, gospodična, božje zapovedi je dal Bog sam in jih je Mozesu zapisal na dve kamniti plošči, nam pa v srce, da jih kdaj ne pozabimo!« »In kdo je sestavil apostolsko vero?« vpraša naprej radovednica. »Apostolsko vero so sestavili pa apostoli, ali vsaj od njih izvira!« sem ji dal odgovor. »Tako, tako, zato se pa tudi imenuje apostolska!« je odgovorila sama s seboj zadovoljna modrijanka.

Verniki moji, kako velikanska verska nevednost tiči v marsikaterih krščanskih glavah! Zato pa ima prav naš katekizem, ki pravi, da ni zadosti, ako samo splošno verujemo, kar je Bog razodel, ni zadosti, ako se samo imenujemo kristjane, ampak si moramo tudi prizadevati, da tudi posamezne razodete resnice natančneje spoznavamo in verujemo. Naša sveta dolžnost je, da se verskih resnic tudi učimo. Ali naj bomo mi, ki tolikrat spoznavamo svojo vero z znamenjem svetega križa, tako nevedni, da niti ne poznamo in ne vemo, kaj verujemo? Ali naj mi, ki z znamenjem sv. križa priznavamo, da so tri božje osebe, in da nas je Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil, tako nevedni, da ne poznamo troedinega Boga, ne Kristusa in njegovega nauka? V znamenju sv. križa smo bili krščeni, v znamenju sv. križa smo bili pri sv. birmi v veri potrjeni, v znamenju sv. križa se nam odpuščajo naši grehi, v znamenju sv. križa začenjamo po lepi stari navadi vsa svoja opravila, v znamenju sv. križa bomo bili zadnji boj tega življenja, znamenje sv. križa se

blesti vrh naših cerkvá, znamenje sv. križa posvečuje naša stanovališča in znamenje sv. križa bo kazalo prostor, kjer naše borno telo čaka vstajenja in poslednje sodbe, ki se bo vršila v znamenju sv. križa, »in križ nam sveti govori, da vid' mo zopet se nad zvezdami!« Križ nam govori, da smo kristjani. Ako pa smo kristjani, moramo vedeti, česa nas uči krščanska vera! Vse, kar mora katoliški kristjan verovati, pa je v kratkem sestavljeno v apostolski veri, ki izvira od apostolov.

»Verujem v Boga, Očeta vsemogočnega, Stvarnika nebes in zemlje!« S to slovesno trditvijo začenjamo apostolsko vero priznavajoč, da je Bog, da je Oče, da je vsemogočen Stvarnik!

Verniki moji, ali naj vam dokazujem, da je Bog? Čemu neki? Saj vam še nihče na svetu ni dokazal, da bi Boga ne bilo! Poskušali so, a dokazali niso, dokazati niso mogli! In celo najstrastnejši tajilci Boga so ob hudi priliki klicali na pomoč istega Boga, ki so ga tajili! Sami so torej dokaz, da je Bog! — Neki vojni kurat s soške fronte mi je pravil o častniku, ki je kaj rad vsekal po Cerkvi in veri in Bogu in je često zatrjeval, da ne veruje ne v Boga ne v ničesar. Ko pa se je začel besen sovražni napad, in so krogle in granate in šrapneli sikali okrog ušes in glave, je isti častnik na vse pretege vpil in klical kurata: »Gospod kurat, molite k Bogu, sedaj se začenja, vsega bo konec!« — Verniki, kje so tisti junaki, ki bi ob vseh prilikah tajili, da ni Boga? Morda ga tajijo pri kozarcu vina, ob bogato obloženi mizi, ko imajo trebuh za boga, kakor veli apostol, a v bridkostih in stiskah je le malokdo toliko samozavesten, da bi tajil Boga. Ako pa ga taji, je norec, kakor ga imenuje psalmist: »Norec pravi v svojem srcu: Ni Boga!« (13, 1.)

Ni Boga! To se lahko reče, a težko dokaže. Nasprotno pa je lahko dokazati, da mora biti Bog. Ako imate uro, veste, da mora biti tudi urar, ki je to uro naredil, četudi še nikdar niste videli urarja. Nemogoče je, da bi se ta mala kolesca sama po sebi tako skupaj strnila, da redno kažejo čas. Vidni svet pa je še neskončna večja umetnina kot ura. Opazujte milijone zvezd, ki po nebesnem svodu črtajo svojo pot in ne krenejo ne na desno ne na levo; glejte zemljo in morje, ki se gibljeta po svojih postavah; glejte živalstvo in rastlinstvo; glejte krasoto in moč človekovo, pa potem recite, da se je vse to naredilo samoposebi! Samo norec more reči v svojem srcu: Ni Boga! Misleč razum pa je prisiljen trditi: Stvarstvo je tu, torej mora biti tudi vsemogočni stvarnik, mora biti neskončni, večni Bog!

Bog je. Toda povedati, kaj je Bog, pa ni lahko. Katekizem pravi: »Bog je bitje, ki je samo od sebe in neskončno popolno.« Bog je neustvarjen, večni in samoposebi neskončno popoln duh. Bog je neskončno bitje, zato ga naš omejeni um ne more popolnoma pojmiti. Po pravici torej pravi sv. Avguštin: »Lažje povemo, kaj Bog ni, kakor pa, kaj je. Glej zemljo, in ona ni Bog; glej morje, in ono ni Bog; glej vse, kar se giblje v morju in na zemlji, vse ljudi in živali, pa niso Bog. In če me zopet vprašaš: Kaj je Bog? pa ti rečem: Česar nobeno oko ni videlo, česar nobeno uho ni slišalo, kar ni prišlo v srce nobenega človeka!« (In ps. 85.)

To neskončno veliko bitje je Bog. Zato vzklika prerok Jeremija: »Gospod, tebi ga ni enakega; velik si ti, in veliko je tvoje ime v moči!« (10, 6.) In ta veliki Bog je bil od vekomaj, je in bo, kakor ga slavi psalmist: »Preden so postale gore in je bila ustvarjena zemlja in nje okrog, si ti od vekomaj do vekomaj, o Bog!« (89, 2.) Ta Bog je v svoji mogočnosti ustvaril vse, kar je, ves svet je iz nič naredil, vse je iz nič priklical v življenje s svojo mogočno besedo, kateri se ne more ustavljati nobena stvar, kakor poje svetopisemski pevec: »Vse, karkoli hoče, stori Gospod na nebu in na zemlji, v morju in v vseh brezdnih!« (Ps. 134, 6.) In ta mogočni Bog je uredil ves svet in ga ohranja in urejuje po svoji neskončni modrosti, tako da je ves prevzet od navdušenja zaklical David pri pogledu na lepo nebo: »Kako veličastna so tvoja dela, Gospod! Vse si naredil v modrosti!« (Ps. 103, 24.)

Ta Bog je neskončno svet in hoče, da se posvete tudi njegovi zemski otroci, zato mogočno govori: »Jaz sem Gospod, vaš Bog; bodite sveti, ker sem jaz svet!« (III. Moz. 11, 44.) Ta sveti Bog gleda na vse ljudi in o vsakem ve, kakšno je njegovo življenje, koliko se ujema z njegovo svetostjo in postavo, zato piše sv. Pavel: »Nobena stvar ni nevidna pred njim, ampak vse je golo in odgrnjeno pred očmi tistega, kateremu nam bo treba dati odgovor.« (Hebr. 4, 13.) Pred tem vsevednim Bogom se ne bo skrili nihče in ne bo skrili ničesar, ker je povsod pričujoč; zato vzdihuje celo mož po božjem srcu, kralj David: »Kam pojdem pred tvojim duhom? In kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi šel v pekel, si ti tukaj. Ako bi vzel zarjine peruti in bi prebival na kraju morja, bi me tudi tja peljala tvoja roka in me držala tvoja desnica.« (Ps. 138. 7. sl.)

Tak je bil Gospod ob času Mozesa in Davida in sv. Pavla in tak je tudi danes, saj sam pravi: »Jaz sem Gospod in se ne spreminjam!« (Mal. 3. 6.) Sedaj pa beži in se skrij pred njim, ki praviš, da ni Boga!

Toda vam, verniki, ni treba bežati pred njim; saj verujete vanj in ga molite, on pa vam je dobroten Oče, poln ljubezni do vas, od njega imate vse dobro, tako da vas po pravici poprašuje sv. Pavel: »Kaj imaš, česar bi ne bil prejel?« (I. Kor. 4, 7.) Celo tisti, ki je grešil in žalil svojega Očeta, naj ne beži pred njim in naj ne obupa, saj mu je pripravljen in voljan odpustiti vse grehe in žalitve, ako jih obžaluje, kakor usmiljeni Bog sam zatrjuje: »Kakor resnično živim,« pravi Gospod, »nočem smrti hudobneža, temveč da naj se vrne s svojega pota in živi.« (Eceh. 33. 11.) Tore j pogum in zaupanje, grešni svet, saj je Bog ljubezen in dobrot! Ljubezen njegova oznanja vse stvarstvo, ljubezen njegovo oznanjajo jaslice betlehemske, ljubezen oznanja križ, ljubezen oznanja oltar in tabernakelj, ljubezen in usmiljenje oznanjajo milijoni spokornikov!

Le zaupaj v dobrotnega in usmiljenega Boga, vernik moj, a ne bodi predrzen, zakaj Bog je tudi neskončno pravičen! In pred to pravico smo vsi enaki, zakaj sv. Peter odločno trdi: »Bog sodi brez ozira na zunanjo veljavo vsakega po njegovih delih!« (I. Petr. 1. 17.) Prva dva človeka, Noetov čas, Sodoma in gomora, križ na Golgoti in peklenški ogenj s svojimi prebivalci v globinah, so živi klicarji božje pravičnosti. Kakor resnično Gospod živi, bo prišel dan jeze, strašni dan, dan Gospodov, ob katerem bo vsakdo v grozi in trepetu zrl božjo pravičnost! Ne moti se torej, da bi bil Bog samo ljubezen in dobrot, On je tudi svetost in pravica! Bog je resničen in zvest; kar je rekel, je res, kar je obljubil, bo izpolnil, kar je zažugal, bo prinesel! »Bog ni ko človek,« pravi Mozes, »da bi lagal; tudi ne ko sin človekov, da bi se izpreminjal. Rekel je, in ne bi storil? Govoril je, in ne bi izpolnil? (IV. Moz. 23. 19.)

To je Bog, verniki moji, in On se ne izpreminja! Nekateri bi radi imeli le Boga, ki bi jim čudeže delal, zlasti sedaj ob svetovnem krvoprelitju; radi bi se zabavali nad njegovimi deli, kakor Herod, ki je težko čakal videti Kristusa, da bi pred njim storil čudež — v zabavo nečistniku. Drugi imajo Boga za slabotnega starčka, ki se mu lahko kljubuje in posmehuje! Zopet drugi menijo, da je dovolj, ako imajo Boga v kotu za mizo, prepredenega s pajčevino in pokritega s prahom! Verniki, Bog je vse kaj drugega! Naš Oče je in naš Gospod in naš Kralj in naš Sodnik in naše plačilo in naša kazen! Poveljati ga mora vsak, pa naj že poveljuje njegovo dobroto in usmiljenost v nebesih, ali pa njegovo pravičnost v peklju! Kdor torej Boga v resnici pozna in trdno vanj veruje, ga bo ljubil in mu služil ter vzklikal s psalmistom? »Kaj imam v nebesih in kaj ljubim na zemlji, kakor tebe? ... Bog mojega srca in delež moj je Bog vekomaj!« (Ps. 72. 25. sl.) Amen.

Nagovor za Marijino družbo.

Marijina družbenica in možitev.

Spisal Franc Bernik.

Drage mi družbenice Marijine! Predpust je sedaj, tisti imenitni čas, v katerem se ne samo veliko nori in zato — Bogu bodi potoženo! — tudi veliko greha naredi, ampak v katerem se tudi največ zakonov sklene, ženitev obhaja! Kaj torej čuda, ako posebno sedaj v predpustnem času marsikako dekle bolj kot sicer misli na možitev in se večkrat nego sicer povpraša na tihem, včasih pa že tudi bolj naglas, tako da tudi njene tovarišice opazijo in jo potem v svoji hudomušnosti čez zobe vlečejo, vpraša namreč: »Ali bo ali ne bo?« (namreč: prišel tisti, ki bi ga ona rada videla, da bi jo kot nevesto pripeljal pred oltar). In bolj ko potekajo mladosti leta, bolj globoko pride od srca vsak predpust ta »ali bo ali ne bo«, posebno pri takih, ki bi rajše danes kot jutri stopile v zakonski jarem. In da je takih deklet vedno veliko bilo in jih bo, ki želijo v zakonski stan, to je resnica, katere tudi Marijina družba ne bo spremenila. In čemu neki? Je li mar greh v zakonski stan stopiti? Nikakor! Saj je zakon naš božji Odrešenik in Zveličar celo v zakrament povzdignil! In vedno je tako bilo in bo, da so se ljudje radi ženili in možili.

Zato pa, drage mi družbenice Marijine, ker vem, da je tudi med vami marsikatera, ki že komaj čaka ženina, vam hočem danes v veselem predpustnem času ravno o tisti stvari nekoliko spregovoriti, o kateri vem, da me boste posebno nekatere najrajše poslušale, namreč o — m o ž i t v i ! In to že iz tega vzroka, ker se vas je, predno ste v družbo vstopile, od gotove strani ravno s tem posebno begalo, češ »še možiti se potem ne boste smele!« Kaj še! Ravno nasprotno! Vsakteri izmed vas, drage mi družbenice, ki ste že v primerni starosti in si želite v zakonski stan, želim tudi jaz čimpreje prav dobrega, pridnega in poštenega ženina! Da, ravno dobre in poštene dekleta naj stopajo, ako jih Bog kliče, v zakon, da iz njih postanejo kdaj dobre, zares krščanske žene, gospodinje, matere! Gorje svetu, ako bi se samo slabe in sprijene možile! Kaj bi bilo potem iz družin! Zato pa želim, da si posebno današnje besede vse tiste, ki mislite ali boste kdaj mislile v zakon stopiti, prav dobro zapomnite in se po njih res ravnate!

I. Vsakemu človeku predrage, je Bog odločil poseben stan. V tistem stanu hoče Bog sam njega imeti, ga hoče najbolj obsipati s potrebnimi milostmi, tako da je ravno v tistem stanu človek najlažje in najgotoveje srečen za čas in večnost. Zato pa blagor tistemu človeku, ki si izbere stan, v katerega ga res Bog sam kliče, ga hoče v njem imeti! Gorje pa mu, ako si ne izbere tistega stanu, v katerega ga Bog vabi.

Tudi pri tebi, družbenica Marijina, ki želiš in hočeš v zakonski stan stopiti, je torej v prvi vrsti na tem ležeče, kateri stan ti je Bog sam odločil, ali samski ali zakonski!

A kako to spoznaš? Moli, samo sebe prav presodi, posvetuj se!

Moli! Da, družbenica, pred vsem ti je treba molitve, prav prisrčne, goreče molitve! Če že vsak dober dar prihaja od zgoraj, od Očeta luči, koliko bolj še dar spoznanja pravega poklica, od katerega zavisi zveličanje tvoje in drugih! Modra družbenica zato posebno ob času, ko si stan odbira, veliko moli. Boga prosi pravega razsvetljenja, da spozna, kateri stan je zanjo najbolj primeren. Pogosteje kot sicer prihaja v cerkev, da se pred tabernakljem s svojim najboljšim Prijateljem posvetuje, kaj ji je storiti. Pri sv. maši, v pogostnem sv. obhajilu si prizadeva spoznati božjo voljo. Prisrčno kliče na pomoč svojo nebeško Mater, svojo patrono, angela variha. O stori tudi ti tako!

Potem pa je potreba, da tudi sama sebe prav presodiš, za kateri stan si najbolj sposobna. Ali da govorim razločneje, da premišliš, ali se ti kaže možititi, ali ne. Ali si zdrava? Koliko slabotnih in bolnih sili v ta stan! In kaj imajo od tega? Uboge revice so same, bolni so otroci, cela družina je nesrečna. Ali znaš, ali moreš, ali hočeš skrbeti za druge? Žena, mati je žrtvenica, ki se neprenehoma žrtvuje za svojo družino. Prav kot sveča sveti drugim s tem, da sebe uničuje, tako tudi ona. »Mati, tvoje ime je ljubezen, tvoj poklic je sreča drugih, tvoje življenje je žrtev!« S temi besedami je krasno označen zakonski stan kot stan trpljenja za druge! Družbenica, ali si pripravljena tudi ti se tako žrtvovati?

In še nekaj! Posvetuj se! Pa s kom? O družbenica, prvi za Bogom so ti vendar le starši. Kako srčno te ljubijo, kako goreče želijo tvoje sreče! Bi li torej bilo prav, da bi se s svojimi starši ne hotela posvetovati o stvari, na kateri je toliko ležeče, od katere je zavisna tvoja časna in večna sreča? Res da starši nimajo izključne pravice v tem oziru. A posvetovati si se dolžna z njimi! A kolikrat se primeri, da dekcle dela znanja, sklepa zveze popolnoma brez vednosti staršev, da, čisto proti njihovi volji! Kako naj po-

tem pričakuje božjega blagoslova! In tudi s svojim spovednikom se posvetuj! Spovednik, draga mi družbenica, ni le sodnik, ki ti grehe odveže, on je tudi oče, učenik, zdravnik duš, ki se mu izročijo. In da to more biti, v to ga podpira Bog sam z izredno milostjo. Tudi njega torej vprašaj za svet!

To torej je treba najprej storiti: moliti, samo sebe presoditi, starše, spovednika za svet vprašati. In če ti ljubi Bog, če ti tvoja vest, svetovalci tvoji pravijo, da se omoži, potem stori tako! Bog sam te, to je potem jasno, kliče v ta stan in On ti bo dal potrebne milosti, da boš v tem stanu srečna!

II. A s k o m s t o p i v z a k o n , to, družbenica Marijina, je potem vprašanje, na katerem je neizrečeno veliko ležeče!

Res je sicer, kajne, da navadno fantje izbirajo in snubijo. A vendar ima tudi dekcle važno in sveto dolžnost, da natanko presodi, s kom hoče, s kom more stopiti v zakon.

Marsikatera misli, da mora bogve kako za fanti dirjati po plesiščih in drugod in se jim nastavljati, da bo katera dobila, morda celo v zanjke vjela. Celo mnogi starši mislijo, da če ne bo dekcle vseh plesov oblezla, se ne bo omožila, bo obsedela! Kako napačno! Skušnja potrjuje, da zakoni, ki so imeli svoj začetek na plesiščih in raznih prepovedanih shajališčih, niso bili srečni! V premnogih takih slučajih pa do zakona niti ne pride. Nasrečne zapuščene revice na sebi skušajo trpko resnico: »Devičice, noričice, ki fantom vse verjamete!«

A tudi če ženin pride, ni da bi koj rekla: da! Marsikatera je vsa iz sebe samega veselja, ko ženin pride, naj je že kdorkoli, kakršenkoli! Samo da ima ženina, pa je dobro! Pa kako naj bi dekcle bila pametna v tem oziru, ko celo starši, posebno matere često vso pamet takrat izgubijo! In kamor pridejo, s komur pridejo v pogovor, nič drugega jim ni na jeziku, nego samo ženin pa ženin!

In vendar je tudi v tem oziru treba marsikaj premisliti! Ljubezen je sicer slepa in na nič ne misli. Zato pa je potem tolikrat nesreča mesto sreče, prokletstvo mesto blagoslova!

Oglej si družino, v katero se hočeš primožiti! Saj velja tudi tu pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Oglej si tudi ženina, ne toliko po obrazu in lepoti, kakor po zadržanju, življenju! Zunanja lepota je zapeljiva in tako rada vara. Kako je zavrnila mlada lahkomišljenka duhovnika, ki jo je svaril, naj ničvrednega razuzdanca ne jemlje v zakon! »Vzela ga bom, ker je tako zal!« Malo tednov po poroki pa jo duhovnik dobi vso zateklo v obraz in v solzah. Bridko mu potoži, kako neusmiljeno ravna mož z njo. Celó

pretepel da jo je. Duhovnik pa jo očitajoče zavrne: »Ali te kaj manj boli, če te tepe mož, ki je tako zal?«

Če ženin nima vere, ne jemlji ga! Če je pijanec, igralec, pusti ga in reci takoj: ne! Nikar si ne domišljuj, da boš ti spreobrnila neverneža, pijanca, igravca! On bo ostal v svoji strasti, ti pa boš trpela z njim!

Posebno važno je, kakšen je ženin nasproti svojim staršem. V tem se najbolje spozna, kakšnega srca je. Če je surov proti njim, pusti ga! Vedi, da bo surov in grd tudi do tebe in do tvojih!

Glej tudi, ali ima kaj primerne in gotovega za-sluzka. S tem seveda ni rečeno, da bi morala bogve kako na denar in premoženje gledati. A kar tjavendan, na slepo, na nič se možititi ni pametno. Od ničā še en sam človek ne more živeti, kaj šele dva in še več, cela družina! Kako žalostno je gledati ubogo, revno ženo s kupom otrok ob strani svojega bolnega, hirajočega moža, ki nima nobenega za-sluzka!

III. Glejte torej, predrage mi družbenice, koliko in kako važnih vprašanj, predno se odločite, s kom hočete stopiti v zakon! A tudi sedaj še ni vse opravljeno! Ne! Sedaj pride šele najvažnejše: bližnja priprava na zakrament sv. zakona.

Ženin in nevesta prideta k izpraševanju. Župnik ju vprašajo: »Ker želita v stan sv. zakona stopiti, sta se gotovo nanj tudi lepo pripravila?« »Seveda« — odvrne ženin ves vesel —, »enega vola smo že pobili, prešiča zaklali! Tudi napikle in navrle so že veliko!«

Predrage! Pač ni na to pripravo mislil tisti župnik! In tudi jaz nimam te priprave pred očmi, marveč notranjo, dušno!

Pred vsem je sedaj čas, da se prav dobro poučiš o prevažnih dolžnostih stanu, ki ga imaš nastopiti. Le tedaj moreš te dolžnosti prav spolnovati, ako jih res natančno poznaš! Če je že sploh vsak človek dožan poznati dolžnosti svojega stanu, koliko bolj še zakonski, ker od natančnega poznanja teh dolžnosti zavisi sreča ne le posameznika, ampak cele družine! Pa še nekaj je! Pri današnji vsesplošni sprijenosti sveta je pray lahko mogoče, da te nevedno in nepoučeno kdo pouči napačno, kar ti lahko postane ne samo v časno, ampak tudi večno nesrečo! Kar grozno je, kako strašno in s kolikimi uspehi so tudi v tem oziru na delu služabniki satanovi! In vendar! Kolikrat mora duhovnik kot spovednik od omoženih slišati besedo: »Saj me ni nihče poučil!« Skrbna družbenica bo zato posebno v tem času večkrat vzela v roko temeljito, z apostolsko ljubeznijo pisano knezoškofovo knjižico »Ženinom in nevestam« in jo natanko proučila. Pa še eno knjigo — ka-

tekizem! Vzorna Marijina družbenica se je kot nevesta prav pridno učila vsak dan iz katekizma. Pa se hočejo iz nje ponorčevati: »Ali se tako bojiš izpraševanja?« »Izpraševanja se nič ne bojim! Saj sem ga že opravila in sicer prav dobro! Ampak tega se bojim, kako bom jaz svojo družino učila katekizma, če ga sama ne bom dobro znala!«

Dalje pa je prav tedaj zate, družbenica, č a s p o s e b n e — p r e v i d n o s t i ! Bodi previdna v občeivanju s svojim ženinom! Ne shajáj se z njim sama! Kar se imaš pogovoriti z njim, pogovori se vpričo staršev! Priložnost naredi tatu! In skušnjavec nikdar ne miruje! Ali so res tako redki zgledi, da se je dekle, ki je leta in leta pošteno živela, neposredno pred zakonom spodtaknila, ker je bila neprevidna! Nikdar ne pozabim tega-le dogodka: Lepa mladenka dvajsetih let prihiti vsa zbegana in razburjena v cerkev pred Marijin oltar. Dolgo časa glasno joka, ne zme-neč se za ljudi, katerih je bilo precej v cerkvi. In vzrok? Poprej vedno poštena se je vjela v zanjke greha kot nevesta, neposredno pred oklici, kot ji je ženin slovesno za-trdil. Ženin je odšel, nazaj ga ni bilo! Tiste dni pa je nevesta dobila pismo od njega, da se je poročil — z drugo!

Sedaj pa razumeš, zakaj ti tudi za čas neposredno pred poroko priporočam kot n a j v a ž n e j š e z o p e t m o l i t e v ! Pomenljiv izrek se glasi: »Predno greš na vojsko, moli enkrat; predno greš na morje, moli dvakrat; predno stopiš v zakon, moli trikrat!«

In ti, družbenica, ki si želiš res srečen, od Boga blagoslovljen zakon, ravnaj se po teh besedah! Amen.

Važnost časopisja.*

(Gradivo za predavanje.)

Leta 1913. so imeli skrajno nacionalni Judje v Lvovu v Galiciji, ki je kakor znano najbolj oblagodarjena z Judi, zborovanje. Neki rabin je govoril govor, v katerem je prav jasno pokazal svoje sovraštvo do vsega, kar je katoliško, kar je v zvezi z religijo. Med drugim je tudi rekel: »Bratje! Že 19 stoletij se bojujemo Izraelitje za svetovno nadvlado, ki jo je Bog obljubil že patriarhu Abrahamu, toda zmagal

* Slovstvo: Praktische Preßarbeit von Dominicus Dietrich, O. Praem. — Dr. Josef Eberle: Großmacht Presse — Jahresbericht von P. usverein (1915). — Die Förderung und Unterstützung der christlichen Presse von P. Daniel Gruber O. F. M. — Referat des Herrn P. Viktor Ko b S. J. in der 3. Versammlung des 5. österreichischen Katholikentages.

je križ in premagal judovstvo. Toda »dum spiramus — speramus«. Zlato, pred katerim upogiba moderno človeštvo kočeno, je popolnoma v naših rokah, in to je naša bodočnost; posrečilo se nam je že svetovne borze dobiti v naše roke, na Dunaju, v Parizu, v Berlinu. Bili smo 19 stoletij pod suženskim jarmom, toda danes smo se ga otresli za vedno ter smo močnejši kot naš nasprotnik. Res je, da se da marsikak Jud tudi krstiti, toda tudi krst nam prinaša velik del zmage, tudi krščen Jud ostane vedno Jud. Glavni naš sovražnik je katoliška Cerkev; zato se moramo v prvi vrsti bojevati proti voditeljem Cerkve, proti duhovnikom; moramo jih zasramovati, zaničevati, da jim vzamemo ves vpliv pri ljudstvu, dobiti moramo svobodno šolo ter doseči konec nerazdružljivosti zakona. Pripomoček pa nam bodi časopisje, ki je že v veliki večini v naših rokah.« Tako je torej govoril rabin, jasno, kot še nihče pred njim, govoril je pred vojsko, toda načrt bo veljal tudi za čas po vojski, ker tla bodo še bolj ugodna.

Toda biti mu moramo hvaležni, da je tako jasno povedal načrt svojih pristašev; sedaj nam je jasno, zakaj obračajo ravno časopisju tako veliko pozornost. Saj je že pred 40 leti Jud Cremieux rekel: »Polastimo se časopisja in kmalu bomo gospodarji,« in ta njihov načrt se jim je žalibog zelo posrečil. Statistika dovolj jasno kaže, da je časopisje že skoro postaja židovski monopol. Saj so glavne telegrafične agenture, katerih imena vsak dan beremo: angleški Reuter, ki zalaga okoli 5000 časopisov z najnovejšimi poročili, nemški Wolffov bureau, prejšnji k. k. Kor.-B., k. k. Tel.-B., Agence Havas v Parizu in Agenzia Stefani v Rimu so vse v židovskih rokah.

Pa tudi statistika časopisja kaže isti rezultat. Pri nas doma, hvala Bogu, nismo še tako udarjeni z židovsko kugo, toda duh židovstva prihaja od zunaj, kar se kaže v časopisih, nakar bodimo pozorni!

Slabše je stanje pri naših sosedih. Edward von Hartmann je nekoč rekel, da so Judje v Avstriji s časopisjem napravili svoj monopol, in podobno se je izrazil grof Zelniski o Ogrski, rekoč, da na Ogrskem že skoro ni drugega časopisja kot židovsko. Tako so na Dunaju n. pr. vsi dnevnikarji razen »Reichspost« židovski, »Neue Freie Presse«, »Deutsches Volksblatt«, »Wien. Tagblatt«, »Fremdenblatt«, »Interessantes Blatt«, ki pa ga tudi dobri katoličani radi podpirajo. Uredniki teh listov so seveda sami židje; tako ima n. pr. »Neue Freie Presse« 31 urednikov, ki so vsi po vrsti Judje, lahko bi vam navedel imena, ker je večina njih precej znana. To časopisje ima še drugo veliko prednost, da ga dobijo n. pr. v kopališčih eno uro pred katoliškim časopisjem, ker je Moritz Benedikt, glavni urednik »Neue

Freie Presse«, obenem tudi ravnatelj bivšega c. kr. korespondenčnega urada in kot tak ud vlade, kjer se kujejo postave in zakoni.

Na Ogrskem je pa slika še bolj temna; saj sta v Budapešti od 25 dnevnikov samo dva majhna katoliška.

Sploh pa je v modernih državah razmerje med katoliškim in nekatoliškim časopisjem tako žalostno, da bo treba krepkega dela, če hočemo, da katoliška misel res popolnoma ne zgine, saj je bilo n. pr. samo v bivši Avstriji 360 nekatoliških in 90 katoliških večjih političnih časopisov, torej štirikrat več. Razmerje naročnikov je bilo 1,810.000 : 466.000. Glede dnevnikov je razmerje 63 : 13; in naročnikov 1,100.000 : 205.000. V najslabšem položaju so v tem oziru sudetske dežele, ki imajo 30 nekatoliških dnevnikov in le enega katoliškega.

Pa tudi v Nemčiji je slika zelo žalostna; v Berlinu so skoro vsi večji listi pod židovsko kuratelo. Omenim samo Berl. Tagblatt, Vossische Zeitung, Frankf. Zeitung, Vorwärts, Das kleine Journal itd., potem dolga vrsta strokovnih listov, tako da lahko rečemo, da je tri četrtine časopisov v Nemčiji odvisnih od židovskega kapitala.

Razmere v sovražnih deželah in državah so tudi prav našim podobne; saj so dobro znana imena: La Matin, Temps, Figaro (ki je katoličanom še precej prijazen), Times itd.

Tako torej se je posrečil Judom njihov načrt; ti so takorekoč velika klika, ki vladajo po časopisju vse javno mnenje. Iz tega pa tudi slede vse slabe posledice, katere opazujemo na časopisju; lahko si razložimo veliki senzualizem in realizem modernega časopisja. Veliko se govori dandanes o kapitalizmu, katerega ustanovitelji so brez dvoma židje. Kapitalist hrepeni vedno samo po dobičku, njegov namen ni nikdar, da bi zadostil potrebam svojega življenja, temveč, da se poveča kapital in v dosego tega namena mu je dobro vsako sredstvo, naj je dobro ali slabo, po tem ne vpraša, in to obrnimo sedaj na časopisje. Ali ni vsako sredstvo dobro, da se poveča reklama židovskega blaga, da se zasmehuje in zaničuje katoliška religija in morala. Najbolj jasno kaže, da je časopisje v kapitalističnih rokah, uredniška klop. Tu se kaže taka dobičkaželjnost, podkupljivost, neznačajnost, da morajo slepci videti. Samo par zgledov od velikanskega števila škandalov, ki jih dela to časopisje: Družba, ki je delala panamski prekop, je dala urednikom raznih listov 25 milijonov. Banka Monte Carlo plača vsako leto za reklamo nad 20 milijonov, da priporočajo banko in da molčijo o ruiniranih eksistencah in samomorih ter razuzdanostih, ki prihajajo iz grešnih tal Riviere. Zlato in velikanska želja po njem danes določuje,

kako bo ljudsko javno mnenje. »Dvajset mož je danes,« tako je rekel Schirmacher, »ki vodi ves omikani svet.« To so uredniki listov Petit Parisien (1.200.000 naročnikov), Matin (600.000), Petit Journal (800.000) itd.

Isto moramo reči tudi o bivši Avstriji, tudi tu so radi videli, če se je kaj svetlega prikazalo, tudi pri nas še velja pregovor: Denar sveta vladar. Nešteto je dejstev, ki potrjujejo to trditev. Za časa krize l. 1912. je pošiljal dopisnik laške borze poročila iz Rima na Dunaj, in tu so poročila popolnoma spremenjena priobčevali v N. F. P., to se je godilo samo zato, ker je neresnica dunajski borzi več koristila.

O ogrskem časopisju pa je pisal dunajski »Vaterland«: Ogrsko časopisje je najslabše na celem svetu. Nešteto zgledov bi lahko navedel v dokaz za to resnico.

Pa še drugo večje zlo izvira iz podkupljivosti in dobičkaželjnosti časopisja in njihovih urednikov. Ker se gleda le na dobiček, zato se tiska vse, kar se nese in le to kar ljudstvo rado bere in kupuje, odtod toliko pohujšanja po časopisju (tudi plataki, razglednice, izložbe spadajo tudi pod to kategorijo, na čemer ima zlasti mladina veselje). To časopisje daje prostor raznim pikantnim zgodbicam in škandaloznim kronikam, vsej nemoralnosti in seksualnosti odpira svoje predale. Prinaša vedno natančna poročila o sodnijskih razpravah. Zgodilo se je že, da so se dogodili zločini prav po spisu, ki so ga prinesli časopisi. Statistika tudi kaže, da več odstotkov zločincev nastane ravno pod vplivom slabega časopisja, zlasti ker hvalijo vsak zločin kot heroičen čin. Brezversko časopisje zlasti škoduje s hvalisanjem nenravnih gledaliških predstav. Ravno na dan napovedi laške vojske in ko so se v Karpatih stotisoči žrtvovali za domovino, se je na Dunaju predstavljala drama »Weibsteufel« in baje je bilo popolnoma razprodano vsled velikanske agitacije časopisja. Ta drama zlasti povišuje in drastično opisuje zakonsko nezvestobo in je tipičen zgled moderne nemške ničvredne dramatike. — Židje so ostali še vedno potomci svojih očetov v Palestini, ki so vedno nasprotovali vsemu, kar je božjega; sinovi semitskih očetov, ki so vedno poviševali čine Juda in Tamare. Vedno olepšujejo tudi največje strasti in pregrehe. In še več! Ali niso ravno židje pisatelji najbolj Cerkvi sovražnih knjig in najbolj nemoralnih spisov (n. pr. Heine) in ali niso židje danes ravnatelji na mnogih odrih in aranžerji raznih kabaretov in javnih hiš: Dunaj (Maison), Berlin (Lisbett Brügger) itd.

Tretje zlo pa je grozni realizem, ki vlada v današnjem časopisju. Vse, kar je še idealnega, mu je v zasmeh, zaničuje religijo in z njo v zvezi duhovščino, vse

cerkvene ceremonije se zde odveč in nestrpno čaka, kdaj bo dobil napake, da jih bo grajal, obesil na veliki zvon in tako razlil sovraštvo nad Cerkvijo.

Ni ga skoro dneva, da ne bi grdo zaničevali krščanske vere in njenega bogočastja, ne mine teden, da ne bi pri našli spisov zoper sv. očeta in izmišljenih slabosti duhovnikov, ni ga dneva, da bi ne hujskali ljudstva in inteligence proti duhovnikom.

Že iz dosedaj povedanega so nam jasne dolžnosti katoličanov z ozirom na časopisje. Škof Emanuel Ketteler je rekel, da katoličan, ki po svojih močeh ne podpira in razširja katoliškega časopisja z besedo in dejanjem, ne zasluži, da se imenuje katoličan. V tem oziru sta nam pokazala papeža Leon XIII. in Pij X. pot, katero naj hodimo.

»Ker je glavno sredstvo nasprotnikov, s katerim napadajo nas, sv. vero in vse naše delo, časopisje, zato se zahteva tudi od katoličanov, da z istim sredstvom branijo svojo vero in zagovarjajo svoje pravice. Naloga katoliškega časopisja je podpirati delo duhovnikov in pospeševati katoliške interese,« tako je pisal Leon XIII. Podobno se je ponovno izrazil tudi Pij X.: »Moji predniki so blagoslavljali orožje krščanskih bojevnikov, jaz pa blagoslavljam pero krščanskih časnikarjev.« Ob drugi priliki je zopet rekel: »Zaman boste zidali cerkve, vodili misijone, ustanavljali šole, ves trud bo zastonj, če ne boste znali prav ravnati s katoliškim časopisjem.«

Veliko se govori in piše sedaj, kako bo vplivala svetovna vojska na naše može in mladeniče. Gotovo je, da preveliki optimisti ne smemo biti. Toda tudi pesimizem ne sme vladati, ker mnogo je pa tudi ostalo še dobrih, zlasti naši Orli in člani drugih naših organizacij se precej dobro drže. Slaba družba pri vojakihi pa vpliva na vsakega kolikor toliko slabo in tudi časopisje igra sedaj veliko vlogo, ker so brali vojaki, kar jim je prišlo pod roko ali dobro ali slabo. Zato bo pa po vojski zelo važno, da vneto začnemo agitirati za katoliško časopisje, ker če to spravimo v vsako hišo, bodo tudi ljudje ostali dobri in katoliški. Drugo je pa, kar skušnja kaže, da ljudje, ki nimajo naročenega nobenega časopisa, navadno gredo v nasprotni tabor. Zato je pa treba pogosto govoriti in pojasnjevati važnost katoliškega časopisja in porabiti vsako priliko, da se razširja.

Predvsem pa mora vsak sam vedeti za kaj gre, vsak mora biti prepričan, da je nekatoliško časopisje dandanes naš največji sovražnik in škodljivec. Papež Pij X. je pred leti rekel: »Niti duhovščina niti ljudstvo ne razume velikega pomena katoliškega časopisja.« Priznati moramo, da so te besede resnične, toda reči pa moramo tudi, da kar se

je storiťo na tem polju, je delo katoliških duhovnikov. Sedaj se mora delo poživiti, če nočemo propasti. Važne so besede dr. Funderja (glavnega urednika Reichsposte): »Največja nevarnost pri vsakem početju, potem ko smo nekaj dosegli, je samozadovoljstvo. Tudi naša katoliška stvar bje sedaj težak boj; nikdar nismo bili tako peklenško zasovraženi kot danes; toda razveseljivo je, da katoliško časopisje ne pada, temveč še raste. Sedanji čas je resen, toda vzdržali bomo in moramo.«

V mnogih škofijah je ukazano, da morajo duhovniki vsaj vsako leto enkrat govoriti o nevarnosti in škodljivosti protiverskega časopisja.

Jasno je, da je vprašanje časopisja versko vprašanje. Znano je, kar je rekel francoski ministrski predsednik Combes, da je Francoska postala ravno po časopisju brezverska; zato lahko tudi s prižnice oznanjamo boj sovražnikom vere, saj je naša prva dolžnost svariti ljudi pred nevarnostmi zveličanja.

Toda dandanes je duhovnik sam že skoraj preslab, da bi mogel zadostiti vsem potrebam modernega časa; zato si pa moramo iskati tudi med katoliško inteligenco potrebnih pomočnikov, ker gotovo je, da imajo ti večji dostop do širših krogov kot duhovnik. Saj imamo veliko dobrih katoliških mož, kateri potrebujejo morda samo inicijative za delo.

Velike važnosti za pospeševanje tega gibanja pa bodo naše katoliške organizacije, katere bo treba zelo poživiti. Ne bom govoril o naših katoliških političnih organizacijah, ker se že samo ob sebi ume, da kot take morajo podpirati katoliške ideje, tudi omenjam samo naše gospodarske organizacije, ki so zelo odvisne od časopisja in ga lahko tudi izdatno podpirajo, povdarjam pa zlasti naše organizacije, ki imajo pred vsem tudi verske interese za svoj cilj: izobraževalna društva, Marijine družbe in tretji red sv. Frančiška.

1. Naša katoliška izobraževalna društva (prosvete), ki imajo ravno ta namen, da vedno bolj izobrazujejo svoje člane in da bero dobre katoliške časopise, katere naj bi tudi dalje razširjali. Prihajati pa mora v naše organizacije vedno le list, v katerem ni nobene stvari, ki bi količkaj kvarno vplivala na ljudstvo. Dober časopis pa bo tudi obenem velika reklama, da se bo narod oklepjal izobraževalnih društev in čitalnic, bo pa tudi tisti faktor, ki bo poživljal organizacijo, budil novega ognja v članih in v nemal za novo delo bodisi na verskem ali socialnem polju, bodisi, da bo budil politično zavest ter

čistil pojme, bo neko pravilo, česa se je bati in proti katerim sovražnikom se morajo vojskovati. Odtod si tudi lahko razlagamo, zakaj si je vsaka organizacija takoj omislila svoj list, ker biti mora vendarle neka vez, ki družijo vse organizacije v eno celoto ter daje novih iniciativ. Časopisje je velesila; zato je pa tudi važno vprašanje, kako to moč porabiti v naših društvih. Prvi in glavni namen vsega dela mora biti: ohraniti in utrjevati ljudstvo v pravi veri; zato moramo skrbeti za časopisje, ki bo imelo vedno tudi nekaj verskega berila. Časopisje mora biti v naših društvih neka nadaljevalna šola, kjer človek dobiva vedno večjo izobrazbo, mora biti zemljevid, na katerem bere ljudstvo o dogodkih po širnem svetu, mora biti filozofija gospodarstva, knjiga, kjer se mu širi svetovni nazor, kjer se politično orientira, bodi mu kažipot v javnem življenju in vodnik v javnem delovanju. Da bo pa časopisje doseglo ta ideal, je treba, da samo stori, kar je v njegovi moči, da prinaša le dobre stvarne članke in drugič pa, da mi storimo, da bodo ljudje razumeli, kar časopis piše. Treba je torej, da društveniki časopise res berejo in razumejo. Zato je treba brave na to opozoriti in jim večkrat pojasniti; tu naj bo šola, kjer se bodo ljudje učili pravilno brati liste. Treba je opozoriti čitatelje na gotove važne notice, včasih morda tudi tako, da se v obliki razgovora razloži važnejši članek, ali jih opozoriti, da se ne sme prehitro prisegati na besede časopisja, sicer pa se moramo ravnati po razmerah.

2. Naše Marijine družbe naj bi se posebno vnele za razširjanje dobrega časopisja. Sicer morajo predvsem skrbeti za duhovni napredek svojih članov, toda pravtako morajo pa tudi buditi v njih apostolskega duha. Zato naj bi v nobeni družbi ne manjkalo časniškarskega odseka. Nikjer nimamo tako požrtvovalnih članov in članic, kakor v Marijinih družbah. Ti morajo biti in ostati živi apostoli, ko bodo nesli časopise v zadnjo gorsko hišo; nihče se ne sme bati truda, ker brez težav in boja ni zmage. Zlasti po vojski bo treba tega dela. V nevtralnih časopisih se tudi precej piše o razmerju naših žena do izobraževalnih društev in časopisja. Mi smo v tem oziru na jasnem. Držimo se tega, kar imamo in nikar ne vpeljujmo novotarij. Imamo Marijine družbe in te podžigajmo k delu v korist sv. Cerkve in zveličanje duš.

3. Za razširjanje dobrega katoliškega časopisja more prav veliko storiti tudi tretji red sv. Frančiška. Živo se morajo vsi člani zavedati gesla sv. Frančiška: »Praeco magni regis sum.« Kakor je to geslo gnalo svetega Frančiška in njegove brate po vsem svetu, tako bi morali tudi vsi tretjeredniki skupaj s člani Marijinih družb v

sveti navdušenosti porabiti vse moči, da razširijo dobro časopisje.

Kolike nade stavijo papeži na tretji red. Pri neki priložnosti se je sv. oče Leon XIII. takole izrazil: »V dnu srca sem prepričan, da je v naši dobi tretji red najboljše zdravilo proti današnjemu zlu in najboljši način svet zopet pripeljati k življenju po sv. evangeliju.« In ali ni ravno branje slabega časopisja eno največje zlo današnje dobe, katerega posledice so tudi strašne. Pa tudi veliki papež Pij X. je mislil podobno. Njegovo geslo je bilo: *Omnia restaurare in Christo*. V zmislu tega načela se je izrazil nasproti predstojniku frančiškanskega reda: »Povejte tretjerednikom, da naj tudi pomagajo po svojih močeh udeleževati moje geslo, ker posebno nas vznemirja teženje današnjega časa k poganstvu. Velika je nevarnost, da družinsko, javno in državno življenje popolnoma propade. Zato pa prosim tretjerednike, da pomagajo pri prenovitvi sveta.« — Velike nade sv. očeta, težka pa tudi naloga, ki čaka tretji red. Toda pogum! Za neumrjoče duše v boj, naj velja kar hoče.

Za časopisje se mora vršiti tudi povsod živahna agitacija. Treba je katoliške časopise v trafikah, gostilnah zahtevati; treba jih je pa tudi pri vsaki priliki priporočati. Agitacija pa mora biti vedno konkretna, jasno se mora povedati, proti katerim časopisom se bojujemo, ker drugače bo uspeh malenkosten, ker še le po imenu spoznajo ljudje list. — Treba je imeti pripravljena vedno kaka dejstva, da se lažje dokaže, kar se namerava, ker brez dejstev govoriti je mlačva prazne slame.

Drugič pa je treba agitirati ob primernem času, n. pr. ko imajo razna društva svoje prireditve, in obračajo čisti dobiček v dobre namene, dobro bi bilo, da bi se tudi včasih spomnila na naše potrebe. Ker ne smete misliti, da dobro časopisje živi brez podpor. Pač brezversko lahko shaja, ker ga imajo v rokah kapitalisti in ima veliko naročnikov. Kako predavanje pa bi gotovo moralo biti vsako leto o tem predmetu, saj vsak lahko nekaj dobrega pove, če malo študira to stvar. Tudi razni izleti se lahko v to porabijo kakor delajo socialni demokrati in pravijo, da se je zlasti po deželi prav dobro obneslo. Tudi oblatorično naročanje časopisov v društvih se je dobro obneslo.

Velike važnosti za pospeševanje časopisja je pa tudi prodajanje. Zlasti bode prodajanje sedaj igralo veliko vlogo, ko je dovoljena prosta kolportaža. Zlasti po deželi je primerna za prodajanje nedelja, ko pridejo ljudje v cerkev in radi kupijo, da bero, ker med tednom nimajo časa. Po mestih in industrijskih krajih se prodajajo časopisi po trafikah, seveda ne po vseh; dobro bi bilo, da bi sploh v tra-

fike spravili naše časopise. Je pa še žalibog mnogo lokalov, kjer še ni naših časopisov.

O financah katoliškega časopisja govoriti je težavna stvar, ker so zelo revne. Kaj bi tu storili? Vsaj z inserati in anonsami naj bi podpirali naši trgovci katoliško časopisje. Sploh pa s pridnim naročevanjem in razširjanjem tudi gmotno podpiramo časopise.

»Tiskana beseda je močno orožje, s katerim se bojujemo proti neveri in nenravnosti!« (Papež Leon XIII.) Zato pa na delo za katoliško časopisje!

Ivan V. Iľfan.

Pogled na slovstvo.

Na noge v sveti boj! Prva knjiga: V boj za temelje krščanske vere! Spisal dr. Anton Bonaventura Jeglič, knez in škof ljubljanski. Vel. 8°. Str. 117. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1918. Natisnala tiskarna Družbe sv. Mohorja.

Sv. evangelist Janez nam v prvem poglavju svojega evangelija (1, 35—40) poroča o svojem prvem sestanku s Kristusom. S tovarišem Andrejem sta ostala dolgo časa pri njem. Sv. Avguštín pravi o tem pomenljivem sestanku: »O kako blag dan sta preživela, kako srečno noč! Kdo bi nam mogel povedati, kar sta slišala od Gospoda?« Kar je slišal sv. Janez od Kristusa, to nam je zapisal v sv. evangeliju, to nam oznanja vedno sv. katoliška Cerkev. Take blažene ure, kot sta jih imela Andrej in Janez pri Jezusu, imajo verniki, ko poslušajo razlaganje svetih resnic. Ker je pa dandanes tisk ono mogočno sredstvo, s katerim se poleg žive besede zlasti uspešno razširjajo vsi nauki, se je presvetli ljubljanski knezoškof odločil podati slovenskemu ljudstvu delo, v katerem bode opisal temelje krščanske vere, razložil krščanske resnice in krščanske čednosti in naslikal lepoto srečnega in veselega krščanskega življenja. Kdor bo pazljivo čital to delo, bo užival tudi tako blažene trenutke, kot sta jih imela apostola Andrej in Janez pri Kristusu. Presvetli pisatelj pa želi, da bi postali vsi čitatelji tudi vneti za razširjanje svetih resnic, pravi apostoli, in zato je dal svojemu delu naslov »Na noge v sveti boj!« Prvo knjigo celoletnega dela je podala Družba sv. Mohorja svojim udom poleg drugih knjig za leto 1918. Naslov ima: »V boj za temelje krščanske vere!« in obsega resnice, ki se obravnavajo v »fundamentalkah«, oziroma apologetikah. Pisana je v lepem jeziku in zasnovana globoko in v velikem stilu, seveda v taki obliki, da jo bode moglo ljudstvo s pridom čitati. Duhovniku pa bode knjiga dobro služila kot pripomoček za pripravo na pridige, za nagovore v kongregacijah in društvih. Ker je Presvetli v mnogoštevilnih svojih spisih rad obravnaval zlasti apologetična vprašanja (glej knjigo »Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Spomenica ob dvajsetletnem škofovskem jubileju, stran 47—70, kjer so analizirani njegovi spisi: 1. o umskem spoznavanju Boga, 2. o nadnaravnem razodetju, 3. o katoliški Cerkvi, posebej o Petrovem primatu, in 4. o ugovorih zoper katoliško Cerkev), imamo sedaj v njegovih delih dragoceno zakladnico za brambo resnic svete vere. Te resnice naj bodo tudi temelji naše celokupne Jugoslavije, kakor je Presvetli sam dne 29. oktobra l. 1918 na Kongresnem trgu pred tisočglavo množico slovesno izjavil: »V naših rokah je prihodnji

ugodni in neugodni razvitek celoskupne Jugoslavije. Ako jo postavimo na trdno skalo strahu božjega, na trdni temelj vsestranske naravne pravičnosti in krščanske ljubezni, bo stala trdno, ne bo usahnila, naj tudi na njo pridrve kakršnikoli besni viharji.»

Poleg knjige: »V boj za temelj krščanske vere!« je dala Družba sv. Mohorja« kot književni dar svojim članom še štiri knjige. Predvsem bo vsakega prijatelja naše književnosti zanimala antologija slovenskega pesništva, ki jo je uredil pesnik dr. Josip Lovrenčič. Knjiga ima naslov: **Brstje iz vrta slovenskega pesništva**. Natrgal dr. Josip Lovrenčič. (Str. 95 v vel. 8.) O knjigi bomo še posebej govorili, za danes poudarjamo le, da bodo že prve strani knjige, ki govore o Valentinu Vodniku in prinašajo nekatere njegovih pesmi, ravno prav prišle za praznovanje stoletnice njegove smrti (8. januarja 1919).

Jako dragocena je knjižica: **Kako si ohranimo ljubo zdravje**. Spisal dr. Herman Vedenik. (Str. 95.) Knjiga ima namen poučiti ljudstvo o škodljivostih, ki spravljajo njegovo zdravje v nevarnost, in ga navajati na zdravstveno pravilno življenje.

Slovenskih Večernic je izšel 72. zvezek. Obsega tri pripovedne spise. **Koledar za leto 1919** (str. 224) je moral radi pomanjkanja papirja iziti v manjši obliki, obsega pa prav dobro izbrano vsebino. V lepem članku se spominja dvajsetletnega blagoslovljenega škofovanja knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča (str. 35—38), petdesetletnice smrti Antona Jancžiča (str. 65—72) in prinaša s pravo ljubeznijo pisan življenjepiš † dr. Jan. Evang. Kreka (str. 81—107).

Število Mohorjanov je sedaj **90.519**. Od lanskega leta se je dvignilo za 7713. Naj jih bode prihodnje leto 100.000. Letnina je odslej 4 krone, dosmrtnina pa 80 kron. Vsa naročila je treba poslati do 5. marca 1919 Družbi sv. Mohorja v Celovcu.

Pravila za oliko. Spisal dr. J. Dostojen. V Ljubljani 1918. Zalčžila Katoliška bukvarna. Cena 3 K.

Že naslov, ki mu je pridejana na notranji strani opazka: »okrajšana izdaja knjige o lepem vedenju« (Spisal Urbanus), pove, da knjižica ni nova. Da! Skoraj bi rekli, da je prireditelj tu in tam preveč okrajšal Urbanusa, in to tem bolj, ker take knjige, dasi so namenjene vsem, pred vsem uporabljaja mladina in še bolj zato, ker je nova izdaja, — kot se da spoznati iz nekaterih odstavkov — še bolj kot je bila prva namenjena ljudstvu na deželi. Če je torej upravičen izpustil vsa »podrobna pravila za posamezne stanove za posebne prilike in najodličnejše osebe«, ne bi smel z ozirom na sedanje časovne potrebe izpustiti poglavja o tobaku, o pretepih, o oliko po delavnicah. Hvalevredno pa je, da je nekaj malega na novo ustavil, tako n. pr. umestno opazko o siromakih, o smrtnih slučajih, o nekaterih neestetičnih pogreških. Vendar pa bi bil mogel z ozirom na časovne potrebe, pa tudi zato, ker Urbanusova knjiga ni samo navodilo za olikano življenje, ampak obenem v mnogih ozirih izvrstna, v pristnem krščanskem duhu pisana vzgojna knjiga, še marsikaj na novo ustaviti. Tako ne bi bila napačna kratka poglavja, analogna drugim, o nespoodobnosti v obleki, o spoštovanju tuje lastnine, o sramežljivosti tudi pri odrastlih, o olikanem obnašanju po kolodvorih, o plesu (prim. zadnji ljubljanski Škof. list), o oliko ob cerkvenih žegnanjih, o neestetičnih in zlasti še razpadajočih znamenjih ob potih. Mogoče je torej, da se bo bodoči prireditelj še bolj oziral na potrebe našega ljudstva, odstranil iz nove izdaje stvari, do katerih nima navaden človek nobenega interesa, in tako bi nastala pristna ljudska knjiga. Dokler pa se to ne zgodi, so nam dobrodošla tudi dr. Dostojnova: Pravila in le železi je, da se kar največ mogoče razširijo, zlasti potom predavanj in razlaganja po naših društvih.

Vabilo k naročbi.

Duhovniki smo dolžni vse moči posvetiti oznanjevanju božje besede. V ta namen je potrebno glasilo, kjer si moremo v izvrševanju te naloge drug drugemu pomagati z obravnavanjem teoretičnih vprašanj o govorništvu in z objavljanjem govorov, ki so imeli lep uspeh, ali ki so zlasti primerni zahtevam sedanjih dni. Že 35 let imamo v Duhovnem Pastirju časopis, ki služi imenovanemu namenu. Pač ne moremo sami soditi, v koliko odgovarja Duhovni Pastir svoji nalogi; dovoljujemo si pa navesti nekatera priporočila in ocene, ki so jih objavili Škofijski listi in drugi bogoslovni časopisi o Duhovnem Pastirju.

Glasnik biskupija Bosanske in Srijemske pravi v svojem priporočilu (t. XXX, št. 1): »Mi preporučamo braći ovaj lijepi propovjednički list. Izbor propovjedi je dobar in lijep.«

Katolički list u Zagrebu piše v svojem priporočilu (t. LIII, št. 4): »Našemu svećenstvu dobro je poznat slovenski Duhovni Pastir, lijep, valjan homiletični mjesečnik.«

Gospina Krunica v Splitu je priporočila naš list s temi besedami (t. IX, str. 31): »Braća Slovenci, i ako malobrojniji od Hrvata, imadu mnogo razvijeniju bogoslovnu književnost od nas. Napomenut ćemo samo jedan njihov bogosl. časopis. To je: »Duhovni Pastir«, mjesečni homiletični list. Izlazi u Ljubljani nakladom »Katoliške Bukvarne«; godišnja predplata 12 K. List se razrašilje na 20. svakoga mjeseca i donosi homilije za sve nedjelje i blagdane slijedećega mjeseca većinom po dva govora. Radi lijepo i zgodne sadržine možemo najtoplije preporučiti »Pastira« svim dušobrižnicima, stalni, da će u njemu naći mnogo ljepše gragje nego u tolikim drugim propovjednim priručnicima ili časopisima, možda i tugjinskim. Slovenski pak može svaki Hrvat razumjeti bez poteškoća sve, osim nekoličak riječi, koje može po smislu shvatiti.«

Škofijski list poreško-puljske škofije (Folium Diocesis Parentino Polensis, IX. mens. jan.) pravi: »Etiam hoc anno operae pretium ducimus ven. Clero commendare egregias ephemerides, quae titulo Duhovni Pastir Labaci evulgantur. Muneri enim pastorali, quod praecipue verbi Dei annuntiatione continentur, admodum utiles sunt, cum sermones sacros in singulas Dominicas festosque dies concinne elaboratos exhibeant.«

V novem **XXXVI. letniku** objavi **Duhovni Pastir**:

1. Razne homiletične razprave in več klasičnih zglede govorništva, zlasti nekatere homilije sv. Kri-

zostoma, kakor tudi posamezne celotne oddelke iz homilij, ki jih je iz izvirnika poslovenil profesor Fr. Omerza;

2. govore za vse nedelje, zapovedane praznike in kolikor mogoče tudi za praznike cerkvenih patronov;

3. dvojne postne govore;

4. razne priložnostne govore, govore za Marijine družbe, za tretji red sv. Frančiška i. t. d.;

5. govore za mladino;

6. nov ciklus katehetičnih govorov.

Z ozirom na naročilo II. ljubljanske sinode (Syn. dioec. Lab. II, pag. 29), ki pravi: »Mandamus, ut in qualibet parochia quotannis per decursum trium mensium conciones catecheticae instituantur, quibus quolibet anno pars quinta catechismi, ergo unum caput, sistematice explanatur,« je objavil »Duh. Pastir« l. 1909. katehetične pridige o veri in apostolski veroizpovedi, l. 1910. o upanju in molitvi, l. 1911. o ljubezni in zapovedih, l. 1912. o milosti in zakramentih in l. 1917. in 1918. o krščanski pravičnosti. Sedaj po desetih letih bomo objavili zopet nov ciklus, pričenši s **katehetičnimi govori o veri in apostolski veroizpovedi**. Skupno bo 16 govorov, in sicer: 1. o veri, 2. o Bogu, 3. o Stvarniku, 4. o angelih, 5—6. o človeku: a) o duši, b) o izvirnem grehu, 7—10. Jezus Kristus: a) Bog — človek, b) Učenik, c) Odrešenik, č) Sodnik; 11—12. Sv. Duh: a) njegovo delovanje, b) njegovi darovi; 13—15. Sv. Cerkev: a) njeno ustrojstvo in obstoj, b) njena znamenja, c) njen namen; 16. svetniki, — večnost.¹

Dokler nam radi podraženega tiska in pomanjkanja papirja ni mogoče dodajati rednih prilog »Društveni govornik« in »Zbirka lepih zgledov«, bomo v posebnem oddelku v listu samem prinašali **gradivo za predavanja** v izobraževalnih društvih. Takoj v prvih zvezkih prihodnjega letnika bomo objavili razprave o važnosti časopisja, o kolportaži, o delovanju sv. Cerkve za mir, o krščanski dobrotelnosti, itd.

Da ustrezemo opetovano izraženim željam čč. gg. naročnikov, bo tisk v prihodnjem letniku večji in bolj razločen.]

Vsled vedno rastočih cen za tisk in papir je moralo Katoliška Bukvarna kot založnica ceno Duh. Pastirja zvišati na 12 K. Pri pošiljanju naročnine naj se čč. gg. naročniki poslužijo priložene **položnice**.

Naročnino na »Duhovnega Pastirja« sprejema »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, spise pa uredništvo (Ljubljana, Semeniška ulica 4).